

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra psychologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vulgarita u adolescentů a její motivy

Vulgarity of adolescents and its motivation

Veronika Hozáková

Vedoucí práce: PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: Psychologie a speciální pedagogika

2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Dívčí vulgarita a její motivy vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

.....

podpis

Poděkování

Velice ráda bych poděkovala PhDr. Ireně Smetáčkové, Ph.D. za její cenné rady, inspirace, podporu a čas věnovaný této práci.

Dále bych chtěla poděkovat Aleně Škaloudové, Ph.D. za pomoc se statistickým zpracováním dat.

V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a svému příteli za podporu a trpělivost.

Anotace

Bakalářská práce má za cíl zmapovat motivy dívek a chlapců, které je vedou k tomu být vulgární a chovat se vulgárním způsobem. Dalším cílem je zjistit, zda se jejich motivy liší či nikoli, a jaký je pohled vulgárně nemluvicích žáků a žákyň na žáky a žákyně, kteří vulgární jsou, a jaké motivy vulgarity vidí oni sami. Výzkumný soubor tvoří žáci a žákyně dvou devátých tříd všeobecné základní školy. Mezi použité výzkumné metody patří zúčastněné pozorování, dotazník a skupinové rozhovory. Vulgarismy jedincům přináší jak mnohá pozitiva, tak negativa. Nejvíce jsou v období adolescence užívány vulgarismy, které mají sociální funkci, psychohygienická funkce je však pro jedince také podstatná. V tomto období mají na jedince silný vliv vrstevníci, a to jak v oblasti názorové, tak v oblasti vyjadřovací.

Klíčová slova

Vulgarita, verbální komunikace, motivy, důvody, adolescence, gender.

Annotation

The objective of this thesis is to map the motivations of girls and boys which lead them to act in a vulgar way and be vulgar. The second objective is to find out whether their motivations differ or not and how the non-vulgar pupils see their vulgar colleagues and which motivations of vulgar behavior they see themselves. Research sample consists of elementary school pupils (girls & boys) from two ninth grade classes. Engaged observation, questionnaire and focus groups were used research methods. Acting in a vulgar way brings both positives and negatives to the individuals. In the period of adolescents, the most used vulgarisms are the ones with social function, but psychohygienic function remains very important for the individuals as well. At this age, individuals are strongly influenced by peers who act as both opinion and expression leaders.

Keywords

Vulgarity, verbal communication, motivation, root causes, adolescence, gender.

Obsah

I Teoretická část.....	7
Úvod	7
1. Vulgarita.....	8
1.1 Vulgarita sama o sobě.....	8
1.2 Kde se vulgarismy vzaly?	9
1.3 Druhy vulgarismů	10
1.4 Typologie vulgarismů	10
1.5 Proč je používáme?	11
1.6 Vulgarita a gender.....	15
2. Vliv okolí na vulgární komunikaci jedince	17
2.1 Vrstevnická skupina.....	18
2.2 Školní třída.....	19
3. Komunikace a vulgarita	20
3.1 Komunikace a jednotlivá vývojová období	21
4. Adolescence	24
4.1 Vývoj morálního myšlení na prahu dospívání	26
II Empirická část.....	28
5. Výzkumný problém a cíle výzkumu	28
6. Výzkumný soubor	29
6.1 Charakteristika výzkumného souboru.....	30
7. Typ výzkumu.....	30
8. Metody sběru dat.....	31
8.1 Pozorování	31
8.2 Dotazník.....	31
8.3 Focus group.....	33
9. Výsledky výzkumu.....	36
9.1 Pozorování	36
9.1.1 Výsledky pozorování 9. A.....	36
9.1.2 Výsledky pozorování 9. B.....	36
9.1.3 Shrnutí výsledků pozorování v obou třídách	37
9.2 Dotazníky.....	37

9.2.1 Rozdělení vulgarismů.....	37
9.2.2 Zhodnocení dotazníků dle jednotlivých situací.....	40
9.2.3 Shrnutí výsledků dotazníků.....	55
9.3 Skupinové rozhovory – focus group.....	56
9.3.1 Focus group ve třídě 9. A.....	56
9.3.2 Focus group ve třídě 9. B.....	60
9.3.3 Shrnutí výsledků rozhovorů.....	64
10. Hlavní výzkumná zjištění a jejich interpretace.....	65
11. Diskuze.....	68
Závěr.....	73
Literatura.....	74
Seznam příloh.....	77
Příloha č. 1.....	78
Příloha č. 2.....	81
Příloha č. 3.....	83
Příloha č. 4.....	86
Příloha č. 5.....	87
Příloha č. 6.....	89
Příloha č. 7.....	91
Příloha č. 8.....	92
Příloha č. 9.....	114

I Teoretická část

Úvod

„Tak v dnešní době už je vulgární skoro každé, takže ...“ Tak u kamarádky je mi to jedno že jo, ale u někoho, koho nemám ráda a je to myšlený na mě, tak ...“ „Mezi náma to je ale zase jakoby, že kdybych mu řekl: kreténe, tak že bych to myslel doopravdy, je to něco jinýho, než kdybych to řekl nějakýmu klukovi, kterýho neznám.“

Tyto a další výpovědi pocházející od chlapců a dívek dvou devátých tříd všeobecné základní školy, se objevovaly při popisování vulgarity, jejích funkcí a důvodů. Dnes už vulgarita není doménou chlapců, můžeme se s ní setkat u rozmanitých zdrojů. Čteme o ní v knížkách, novinách, setkáváme se s ní ve filmech, médiích, slyšíme ji od druhých lidí, a čím dál tím více ji vnímáme u dívek. Proč taková krásná dívka mluví vulgárně? Mnohdy se setkáváme u dospělých, někdy i u mladších jedinců, s touto otázkou. Tato práce má za cíl zmapovat důvody, které vedou dívky a chlapce v adolescentním věku k tomu, aby mluvili „sprostě“ a užívali vulgární výrazy. Snaží se srovnat jejich motivy a nalézt rozdíly a podobnosti, které se mezi nimi vyskytují.

Práce obsahuje dvě hlavní části, teoretickou a empirickou. V teoretické části je představena vulgarita sama o sobě, její původ, druhy, typologie, důvody, které již byly autory a autorkami definovány a vztah vulgarity a genderu. Dále je zde popsán vliv okolí na vulgární komunikaci jedince a souvislost mezi komunikací a vulgaritou. Posledním tématem, kterému je zde věnována pozornost, je vývojové období adolescence. Empirická část této práce je založena na výzkumu, který byl mnou realizován ve dvou devátých třídách všeobecné základní školy. Data, která byla v tomto výzkumu získána, pochází z metod pozorování, dotazníků a skupinových rozhovorů. Výzkumná zjištění jsou popisována v rámci celku, srovnávána v rámci jednotlivých tříd a genderových kategorií.

1. Vulgarita

1.1 Vulgarita sama o sobě

Ve Velkém psychologickém slovníku (2010) je vulgarita charakterizována jako obhroublost. Vulgarizace je popisována jako „*zhrubnutí, přejímání hrubých způsobů vyjadřování a chování.*“ (Hartl & Hartlová, 2010, s. 667)

Spousta, dnes již vulgárních slov, byla dříve považována za všeobecně používané výrazy. Dnes však patří mezi tabuizovaná slova a jejich užívání bývá ve většinové společnosti zakazováno, či regulováno. Autorky článku „O hubách nevymáchaných“ (Tvarůžková & Ludvíková, 2004) v něm uvádí, že se tolerance společnosti ke sprostým slovům zvětšuje, roste. Některá slova, jako například oslovení „vole“, se dostala do každodenního slovníku lidí a stala se vycpávkami, či proloženinami slovních spojení nebo celých vět.

Vulgarita je jak psychologický, tak sociokulturní fenomén. Podstatou vulgarity je porušování tabu, norem. Normy, které jedinec porušuje, jsou individuální a absolutní. Individuální normy vyplývají z toho, co sám jedinec vnímá jako vulgární, a co ne. Jedinec je součástí mnoha prostředí, jejichž požadavky se mohou překrývat, a jejichž normy se nemusí shodovat. Jiné normy jsou uplatňovány doma, ve škole, ve vrstevnické skupině. Aby byl jedinec úspěšný, musí být schopen rozlišovat mezi prostředími a naučit se znát normy, které jsou v nich vyžadovány (Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014).

Vulgarita prostoupila téměř do všech oblastí společnosti, můžeme ji najít v rodinách, v zaměstnání, v médiích a dokonce i v umění. Aitchison (2006) říká, že vulgární slova už nešokují tolik, jako tomu bývalo dříve, můžeme je najít například i ve filmech a knihách. Často se s nimi setkáváme i v politice.

Vulgarita je často spojována s pojmem agresivita. Agresivita, stejně jako vulgarita, má svou verbální a neverbální podobu, navíc má agresivita formu fyzickou. Vulgaritu bychom také mohli chápat jako projev verbální agrese. „*V laickém pojetí se vulgarita obvykle spojuje s agresí. To znamená, že verbální i neverbální vulgární projevy jsou považovány za jeden z typů agrese, která vzniká jako důsledek frustrace vyplývající z neuspokojených potřeb nebo přání.*“ (Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014, s. 50)

Jak uvádí Vágnerová (2012), dívky projevují svou agresivitu spíše ve formě pomluv, žalování a hádání, stejné projevy bychom mohli najít i u dívčí vulgarity.

Vulgarita a agresivita jsou často vnímány podobně, je to něco, co je u chlapců tolerováno ve větší míře než u dívek a četnost vulgarismů, jež chlapci používají, se v adolescenci zvyšuje stejně, jako četnost agresivních projevů.

„Zatímco vulgarita je specificky lidským fenoménem, agresivita je fenomén objevující se primárně v říši zvířat, kde má důležité opodstatnění nejen v boji o přežití.“ (Novotná, 2010, s. 8)

Jiří Kocourek, citovaný ve článku Kramulové (2009), nám nabízí zajímavý pohled na souvislost mezi vulgaritou a agresivitou. Hovoří o tom, že mají-li jedinci prostor pro to být agresivní, pak svoje vnitřní napětí řeší skrze agresivitu. Pokud tento prostor nemají, tak se o svoje slovo hlásí vulgarita.

1.2 Kde se vulgarismy vzaly?

Tvarůžková a Ludvíková (2004) hovoří o tom, že se většina „sprostých“ slov vyklubala z neutrálních výrazů, které byly součástí každodenní mluvy. V příkladu uvádí Jana Husa a Boženu Němcovou, kteří ve svých projevech a dílech používali slova, která jsou dnes považována za vulgární. *„Vulgární výrazy označující kopulační pohyby při souloži bývaly kdysi normálními významovými slovesy, která vyjadřovala kroužení, vrcení a podobné rytmické pohyby, o které dříve v hospodářství nebývala nouze.“* (Kramulová, 2009, s. 23)

Tvarůžková, Ludvíková (2004) také hovoří o tom, že některé výrazy, spíše ty lechtivé, vznikly na základě nápodoby, a to hlavně zvukové. V tomto tvrzení se shodují s Kramulovou, která uvádí: *„Mnohá sprostá slova jsou neobyčejně zvukomalebná, nejednou se nechávají inspirovat zvukem, který s nimi souvisí. Například v označení pohlavních orgánů se odrážejí zvuky připomínající močení.“* (Kramulová, 2009, s. 20)

Výzkum na téma vulgarismy v ČR (2009) uvádí, že se nevhodné vyjadřování ve střední a východní Evropě soustřeďuje především na porušování tabu. Tabuizovanými oblastmi jsou oblast sexuální, vylučovací, oblast posmrtného života a náboženská oblast. Poslední dvě tabu se ale netýkají České republiky, jelikož náboženství zde není ve velké míře rozšířeno.

„Častým užíváním se původní význam vulgarismů devaluje, což lze dokumentovat na označení ty vole. Nadávka ztratila častým užíváním na síle a stala se běžným označením

v rámci vrstevnické skupiny.“ (Kramulová, 2009, s. 23) Stejný osud postihl např. slovní spojení „ty krávo“.

1.3 Druhy vulgarismů

Vulgarismy dělíme na verbální a neverbální. Verbálními vulgarismy jsou nadávky, urážky, nevhodná slova a klení. Patří k nim i písemný projev. Šorfová (2014) rozděluje verbální vulgaritu na tu, ve které je přítomna agrese a na vulgarismy, ve kterých agrese není přítomna. Cílem verbální vulgarity, která se pojí s agresí je slovním projevem ublížit adresátovi, urazit, znevážit, zastrašit nebo znehodnotit jeho osobu jako takovou. Pokud agrese není ve vulgárním projevu přítomna, její funkce je většinou očištná, komicky doplňuje danou situaci nebo je její funkce socializační. Dále sem můžeme zařadit vulgarismy, které plní funkci slovní vaty.

Neverbální vulgarismy jsou často spojeny s verbálním projevem, jsou jeho doplňkem. *„Důvodem je nejčastěji potřeba zvýraznění určitého sdělení. Neverbální vulgaritu vyjadřujeme především pomocí gest. Gesta spadají do skupiny aktivního a přímého vyjadřování neverbální vulgarity.“* (Šorfová, 2014, s. 11)

1.4 Typologie vulgarismů

Franče (2009) ve svém výzkumu uvádí typologii, která dělí vulgarismy na čtyři následující oblasti:

- Vulgární výrazy, které porušují sexuální tabu.
- Vulgární výrazy, které porušují tabu týkající se vylučování a vylučovacích orgánů.
- Vulgární výrazy, které porušují tabu náboženských hodnot.
- Vulgární výrazy, které porušují tabu v oblasti posmrtného života.

Franče uvádí, že každá oblast vulgárních slov je zaměřená na porušování nějakého společenského tabu. V České republice bychom mohli z těchto čtyř vydělených oblastí vyčlenit oblast týkající se náboženských hodnot, jelikož výrazy z této oblasti u nás ztrácí svou výpovědní hodnotu. S tím souhlasí i Kramulová: *„V češtině vulgarismy tohoto typu prakticky nemáme.“* (Kramulová, 2009, s. 22)

Ludvíková a Tvarůžková (2004) popisují rozdělení vulgarismů do dvou skupin (ty se objevují i v dělení podle Frančeho). První skupinou jsou pornoláika, tedy vulgární výrazy, které pocházejí ze sexuální oblasti. Příkladem pornoláik jsou expresivní výrazy jako

čůrák, píča, zmrda a další. Druhou skupinou vulgárních výrazů jsou koproláliky. Tyto výrazy vycházejí z anální a fekální oblasti a patří mezi ně například výrazy jako: „do prdele, hovno, sračka“.

Typologie se podle Ludvíkové a Tvarůžkové (2004) liší v jednotlivých státech. Některé státy jsou typické tím, že používají hlavně vulgární slova z oblasti pornolálik, jiné zase z oblasti koprolálik. Koproláliky najdeme převážně u germánských národů, avšak Češi se překvapivě řadí také do této skupiny. Autorky citují jazykovědce Uličného, který tvrdí, že Češi vždy patřili spíše k těm, kteří používali koproláliky. Dnes však nastupuje trend pornolálik. Může to být spojováno s větší transparentností sexu ve světě a s otevřenější komunikací, která se ho týká. Slovanské národy naopak ve svém slovníku užívají spíše pornolálik.

Dělení, které je použito v této práci, je převzato z článku Žákovská verbální vulgarita o přestávkách a o vyučování (Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014). Dělení dle Frančeho (2009) není užíváno, jelikož výrazy, týkající se porušování tabu náboženských hodnot a porušování tabu v oblasti posmrtného života, nejsou v České republice prakticky užívány. To potvrzuje i Kramulová (2009).

- „*Pornoláliky*,
- *koproláliky*,
- *pejorativní označení fyzické či psychické charakteristiky*,
- *označení zvířat*.“ (Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014, s. 48)

Smetáčková, Novotná a Šimečková (2014) uvádí, že první dvě kategorie se sice týkají tabu ve společnostech, zároveň jsou jimi ale porušována a stvrzována. Podle Gervaise (in Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014) spočívají vulgarismy spadající do třetí a čtvrté skupiny do oblasti snižování hodnoty člověka.

1.5 Proč je používáme?

„Je to ventil, s jehož pomocí se zbavujeme agrese, napětí, strachu, a jako takový plní v našem životě důležitou psychologickou funkci. Navíc je bezpečnější než kopnutí do kola odjíždějícího autobusu či fyzická inzultace neschopného šéfa.“ (Kramulová, 2009, s. 20)

Ventil, jak uvádí Kramulová (2009), je naprosto výstižné obrazné pojmenování vulgarismů jako takových. Vulgarismy nám často slouží jako náhlé uvolnění psychického

napětí, stresu, či zlosti. Jako takové, nám pomáhají uvolnit se, vybit se anebo projevit emoce, které právě prožíváme.

Zbyněk Vybíral (2009) ve své knize Psychologie komunikace uvádí, že vulgární slova jsou zde pro uvolnění napětí, frustrace, pakliže se nám samotným nebo někomu jinému něco nepovedlo. Další viz níže. Pokud potřebujeme něco zdůraznit nebo podpořit význam řečeného, potom použijeme nadávku. Pokud potřebujeme uvolnit energii, je nadávka to slovo, které hledáme a ve většině případů nacházíme.

„Vulgárními slovy můžeme chtít zastrašit, dodat sami sobě odvahy (užívat si pocitu převahy), identifikovat a předvádět sami sebe jako člena sociální skupiny či vrstvy (patřím mezi „ostré hochy“), vulgárně mluví někteří lidé i ve strachu či úzkosti. Nadávky jsou používány k potupení důstojnosti dotyčného, k degradaci (zbavení hodnosti, vážnosti)“. (Vybíral, 2009, str. 252)

Zbyněk Vybíral (in Tvarůžková & Ludvíková, 2004) uvádí devět důvodů, proč se lidé rozhodnou mluvit vulgárně.

- Uvolnění napětí a pocitu frustrace – lidé ze sebe potřebují dostat zlobu, naštvání, zklamání a podráždění. Vulgarismy jsou jednoduchým způsobem, jak toho dosáhnout. *„Je to podobné jako s výkřikem. Křičení je zvukově intenzivnější výdej energie, nadávka naopak obsahově. Lidé většinou při nadávání zvyšují hlas, čímž vlastně zdvojnásobují intenzitu.“* (Vybíral in Tvarůžková & Ludvíková, 2004, s. 4)
- Povzbuzení, dodání sil – vulgární slova mají povzbuzující účinek, jelikož každé vulgární slovo přidané do věty, zdůrazní její obsah a podpoří ho. Pokud člověk dostane od svého trenéra povzbuzení typu: „Jsi kurva dobrej!“ tato věta bude mít větší efekt, než kdyby trenér pronesl: „Jsi dobrej!“.
- Snaha o začlenění – člověk, příchozí do nové skupiny, pravděpodobně začne užívat stejná slova a výrazy, které jedinci ve skupině používají, je-li jeho záměrem stát se členem party. Nadávky v případě blízkého okruhu přátel, ztracení svůj obsah a stávají se pouhými oslovenými nebo zvoláními. Určité slovo nebo oslovení se také může stát znakem dané skupiny nebo její značkou.
- Úzkost a strach – *„Člověk, kterému někdo nažene strach, někdy vykřikuje „co mi to, kurva, chcete udělat, vy čuráci...“ Jako by vulgární slova byla posledními zoufalými pokusy zastrašit útočníky; nebo může jít také o posílení sebevědomí (ještě alespoň*

na chvíli) v případě nouze a ohrožení.“ (Vybíral in Tvarůžková & Ludvíková, 2004, s. 5)

- Snaha potupit – vulgarismy bývají často využívány k tomu, aby člověka potupily. Jedinci, kteří chtějí druhého jedince potupit, hovoří vulgárně o něm samém: „Jsi úplná sračka“. Nebo o jeho rodině: „Tvoje máma je kurva“. Podvědomý cíl autorů těchto výroků je, aby příjemci nabyli dojmu, že taková vskutku jsou.
- Postrašení, boj proti protivníkovi – „*Hrašení slovy připomíná zběsilou gestikulaci, jež má nahnat strach.*“ (Vybíral in Tvarůžková & Ludvíková, 2004, s. 5)
- Snaha o odlišení – používáním vulgarismů se odlišují od většiny.
- Snaha být módní – nejvíce se objevuje u dospívajících. Určitá míra vulgarity je považována za běžnou, normální. Některá slova jsou módnější než jiná.
- Z nápodoby – nápodoba se vztahuje především na domácí prostředí. Nejvíce děti odkoukají doma, mluví tak, jak mluví jejich rodiče. Druhá největší nápodoba je od vrstevníků a od přátel.

Kategorie, jako nápodoba a snaha o začlenění, by se daly na první pohled lehce zaměnit či sloučit do jedné kategorie. Nápodoba se vztahuje, jak k domácímu prostředí, tak k lidem, mezi kterými se jedinec pohybuje. Snaha o začlenění je rozhodnutí jedince zapadnout do dané skupiny, stát se její součástí. Podstatné zde je, zda jedinec používá vulgární výraz vědomě nebo si ho neuvědomuje. Vulgarismy, které jedinec používá, a jsou do jeho aktivního slovníku zařazeny na základě nápodoby, jsou zpravidla takové vulgarismy, které vznikly na základě imitačního učení¹ a nebyly „potrestány“, tedy nebyly považovány za sociálně nežádoucí, ať už rodinou anebo okolím, ve kterém se jedinec pohybuje. Mohli bychom tedy říci, že vulgarismy, jejichž příčinou je nápodoba, jsou spíše neuvědomělé. Na druhé straně vulgarismy plynoucí ze snahy o začlenění, mají spíše záměrný ráz.

Dalšími důvody, které bychom mohli sloučit do jedné kategorie, je úzkost a strach, dále uvolnění napětí a uvolnění pocitu frustrace. Všechny tyto čtyři pocity vyjadřují nějakou vnitřní tenzi, kterou v sobě jedinec má, a kterou chce prostřednictvím vulgarismů uvolnit.

¹ Imitační učení je takový druh učení, při němž jedinec cvičí danou dovednost pomocí napodobování vzoru (většinou reálného). Posiluje se takové chování, které je zpevňováno.

Důvody, které Vybíral (in Tvarůžková & Ludvíková, 2004) uvádí, nejsou z hlediska užívání dostačující. Smetáčková, Novotná, Šimečková (2014) do svého rozdělení funkcí vulgarismů zahrnují funkci psychohygienickou, rozněcující a komickou, znevažující a vymezující, stmelující a funkci parazitickou. Svěrák (in Kramulová, 2009) do svého rozdělení kromě psychohygienické, rozněcující a komické funkce zahrnuje ještě funkci potupující, kterou bychom mohli dát do souvislosti s funkcí znevažující od Smetáčkové, Novotné, Šimečkové (2014). Funkce rozněcující a komická je původcem vulgarismů, které jsou užívány jedinci tak, aby upoutaly pozornost a vzbudily určitou kýženou reakci posluchačů. Cílem znevažující a vymezující funkce vulgarismů je vytvoření distance mezi jedincem, který vulgarismus užívá a osobou, kterou daným vulgarismem označuje. Tento stav potom jedinci poskytuje moc a převahu. Stmelující funkcí bychom také mohli nazvat užívání vulgarismů z důvodu blízkosti jedinců. Vulgarismy jsou zde užívány proto, aby stmelily skupinu a odlišily ji od jiných skupin.

Skupina je výrazným zdrojem užívání vulgarismů. Blízkost mezi jedinci ve skupině je jimi podtrhována a stvrzována. Vulgarismy jsou tedy v tomto případě něčím, co skupinu pojí dohromady a členy sbližuje. Jay a Jankiewicz (2008) ve svém výzkumu došli ke zjištění, že mezi vrstevníky není používání „sprostých“ slov v každodenních situacích považováno za nevhodné. Tento důvod užití vulgarismů bychom mohli spojit se „*snahou o začlenění*“ (Vybíral in Tvarůžková & Ludvíková, 2004). Mnohdy se setkáváme s tím, že skupina má svůj, pro ni typický, slovník, ve kterém mají vulgarismy své místo, a ten, kdo chce do skupiny patřit nebo se sblížit s lidmi patřícími do skupiny, tyto vulgarismy postupem času začne používat. Parazitická funkce se dle Smetáčkové, Novotné, Šimečkové (2014) objevuje u vulgarismů, které mají charakter parazitů. Ani jedna strana komunikujících si jich nemusí být vědoma. Takovým typem vulgarismu je například výraz „ty vole“.

Zdůraznění řečeného a vykonaného bychom také mohli zařadit mezi důvody užití vulgarismů. Vulgarismy mají tu moc, dodat výroku větší důraz, větší sílu. Výrok: „To bylo dobrý.“, nabývá na své síle, pokud je do něj vložen vulgární výraz: „To bylo kurva dobrý.“. Jedinec se přidáním vulgárního výrazu do věty snaží docílit toho, aby příjemce pochopil, že daná věc nebyla ani obyčejná, ani častá, ale byla lepší, výraznější či úplně neuvěřitelná.

Dalším neuvedeným původcem vulgarismů je zvyk. Zvyk je synonymem pro automatické chování. Zvolání „ty vole“, „ty krávo“ bývá často vyřčeno nevědomky, bez většího uvážení. Nemá žádný podstatný důvod ani příčinu, je pouze zautomatizované. Je to zvyk, který může být aktivován příchodem do skupiny. Muži v hospodě u piva. Jedinec ho může užívat kontinuálně i bez větších impulsů. Tyto výrazy mohou plnit i funkci vycpávkovou. Šorfová (2014) uvádí, že vycpávková slova jsou používána jedinci, kteří vyrůstali v prostředí, kde vulgární výrazy byly něčím běžným, byly součástí každodenní mluvy. To bychom mohli tvrdit i o „sprostých“ výrazech, které si jedinec zvykl aktivně používat.

Šimečková (2013) rozděluje funkce vulgarismů do dvou velmi funkčních kategorií. První je stejně jako u Smetáčkové, Novotné, Šimečkové (2014) a Svěráka (in Kramulová, 2009) psychohygienická funkce. Sem spadají vulgarismy, které slouží k uvolnění napětí, stresu, emocí. Vulgarismy jsou v tomto případě smysluplnou součástí komunikace, jelikož poskytují jedinci snadnou možnost, jak vyjádřit svou vnitřní tenzi. Ve většině případů jsou tyto vulgarismy spontánní, nejsou používány cíleně. Jsou ventilem nahromaděné energie. Podstatou a původcem těchto vulgarismů jsou emoce, které se v jedinci nahromadí, kumulují a vytváří napětí.

Druhou kategorií jsou vulgarismy, které mají sociální funkci, jsou tedy používány v přítomnosti druhých osob. Charakteristikou vulgarismů v této kategorii je cílené užití. „Sprosté“ výrazy jsou užívány záměrně a vědomě. Mohli bychom sem zařadit vulgarismy, jejichž pomocí se jedinec snaží začlenit do skupiny, vulgarismy mající za cíl potupit, postrašit nebo se jimi jedinec snaží odlišit od skupiny. Do těchto dvou kategorií bychom mohli rozčlenit veškeré výše uvedené funkce.

1.6 Vulgarita a gender

Genderové role se vytváří již od narození dívky, chlapce. Vznikají na základě interakcí s druhými lidmi, v průběhu socializace. Rodiče se ke svým dcerám a synům chovají podle genderových rolí, vštěpují jim charakteristiky, které jsou s těmito rolemi spojovány, a které jsou od dívek a chlapců očekávány (Janošová, 2008).

Na dívky i chlapce je uplatňován velký tlak, aby se chovali a projevovali v souladu s jejich genderovými rolemi. „*Nastávajícím mužům je nejen dovoleno stát si na svém,*

dokonce se od nich očekává, že se budou prosazovat – v případě potřeby i silou a tvrdostí.“ (Karsten, 2006, s. 93)

Pokud se chlapec, muž chová agresivně, není posuzován stejně jako dívka, či žena při identickém chování. Okolí má pro jeho chování pochopení, jelikož jeho chování neodporuje mužské roli (Karsten, 2006). Stejně tak jsou vnímány i vulgarismy, které se u chlapců vyskytují, je to určitý způsob uvolnění, který je společností u mužů tolerovaný. Jak uvádí Karsten (2006) okolí toto jeho chování považuje za ventil, kterým jedinec uvolňuje nahromaděnou sílu.

V případě dívek tomu je právě naopak. *„Paličatost, tvrdošijnost, buřičství, nebo dokonce agresivní chování naráží na odmítnutí a zápornou kritiku a nakonec ho dívky prožívají jako nevhodné pro své pohlaví, protože odporuje zavedené představě „hodné holčičky“.*“ (Karsten, 2006, s. 92) Citlivá, atraktivní, submisivní, to jsou charakteristiky, které jsou od ženy očekávány. Vulgarismy a agrese jdou proti této roli a charakteristikám, které jsou s ní spojovány. Chová-li se dívka v rozporu se svou ženskou rolí, okolí ji za její chování sankciuje. Pokud chlapci hovoří vulgárně, jsou okolím upozorněni na to, aby vulgárně nemluvili před dospělými, doma, ve škole, na úředních místech. Jsou vedeni k tomu, aby se naučili rozlišovat místa, kde vulgární smí být, a kde ne. U dívek je ale vulgarita zakazována, nikoli omezována (Janová, 2011).

Chlapci a dívky si uvědomují společenská očekávání, která jsou spojována s jejich genderovými rolemi. Výsledkem této znalosti očekávání druhých lidí, je na jedné straně tendence přizpůsobit se těmto požadavkům a chovat se v souladu s očekáváním, na druhé straně je to určitá míra potřeby vzbouřit se proti tomu, co od nich okolí očekává a žádá (Janošová, 2008). Vulgární chování a vyjadřování se může stát snadným nástrojem, jak se proti roli „slušné dívky“ vzbouřit.

2. Vliv okolí na vulgární komunikaci jedince

„Prostředí, v němž dítě vyrůstá, může jeho vývoj významným způsobem ovlivnit. Působí na ně v rámci interakce, která může mít různý charakter, může jít o interakci s lidmi, neživými objekty či dokonce se symboly. Dítě projevuje nějakou aktivitu, reaguje na různé podněty, ale zároveň svým chováním stimuluje určité reakce jiných lidí. Kvalita a množství získaných zkušeností vždycky jeho psychický vývoj nějakým způsobem ovlivní. Zkušenosti mohou modifikovat způsob prožívání, regulovat rozvoj poznávacích schopností, ale budou působit i na rozvoj jednotlivých osobnostních vlastností. Zkušenost může lidskou psychiku ovlivňovat různě, pozitivně i negativně.“ (Vágnerová, 2012, s. 15)

Jak uvádí Marie Vágnerová (2012) prostředí a zkušenost může jedince formovat jak pozitivně, tak negativně. Prostředím, ve kterém se dospívající jedinec pohybuje nejčastěji, je školní třída. Vulgarita jako taková, patří mezi fenomény, které si jedinec nejčastěji osvojuje prostřednictvím nápodoby a prostřednictvím setrvávání v určitém prostředí.

Zkušenosti, které jedinec nabývá, získává především v procesu socializace. Podle Vágnerové (2012) se žádoucí způsoby chování a i hodnocení rozvíjejí prostřednictvím sociálního učení. Prostředkem k tomuto rozvoji je jedinci nápodoba určitého jednání a identifikace. Nápodoba se objevuje již ve výše uvedeném dělení podle Vybírala. Pokud vulgární výrazy jedince nejsou v socializaci zakazovány, trestány ani nijak jinak sankcionovány, dochází k jejich posilování a k následnému začlenění vulgarismů do slovníku jedince.

Zásadní vliv na komunikaci dítěte mají jeho rodiče. Od malička děti opakují to, co slyší a jejich první a základní referenční skupinou je jejich rodina. Matějček (2003) uvádí, že spontánní rozvíjení dětské komunikace vychází od rodičů a dospělých vůbec. Jestliže je komunikace mezi rodiči a dítětem slabá nebo vůbec žádná, nemohou tak rodiče ovlivnit, jak jejich dítě hovoří, tedy zda, a jak často vulgární výrazy využívá. Opačným případem je rodina, ve které je vulgární vyjadřování běžným typem komunikace. V takovém prostředí není ani možnost nápravy, která by zlepšila jazykovou úroveň jedince. Jak uvádí Matějček (1989) podstatné je, jaký je postoj a chování jedince, který vulgarismus použil. Chudá komunikace rodičů a dětí ovlivňuje jejich další vývoj. Jak uvádí Bernstein (in Atkinson, 1985) ve své teorii jazykového a kulturního kódu, záleží na tom, jak je vedena výchova jedince. Pokud rodiče s dítětem málo komunikují, nehovoří s ním o podstatě věcí, nediskutují s ním, pak dojde k tomu, že dítě využívá tzv. restringovaný jazykový kód, ze

kterého plyne chudá slovní zásoba, ploché, až holé věty, souřadná souvětí. Jestliže je komunikace mezi rodiči a dítětem adekvátní, dochází ke sdílení názorů, vysvětlování příčin a souvislostí, dojde k rozvinutí tzv. elaborovaného jazykového kódu, který je charakteristický širokou slovní zásobou, vytvářením podřadných souvětí a používáním jednotlivých časů, včetně času podmiňovacího, jehož použití poukazuje na to, že jedinec uvažuje o různých možnostech. Z této Bernsteinovy teorie je patrné, že výchova a rodina mají vliv na dítě již od jeho narození. Dle této teorie dochází k užívání vulgarismů spíše v omezeném, restringovaném jazykovém kódu. Slova jsou jednoduchá, výstižná, charakteristická pro situaci, kterou chtějí jedinci popsat. K vysvětlení by mohla přispět i teorie kulturního kapitálu, kterou publikoval Bourdieu (1998). Teorie říká, jedinec bude ve společnosti úspěšný, když ovládne sociální, symbolický, ekonomický a kulturní kapitál. Symbolickým kapitálem je schopnost, dobře se vyjadřovat, umět správně používat jazyk a ovládat sociální komunikaci. Kulturní kapitál obnáší schopnost chovat se přirozeně v sociálních situacích a ovládat pravidla kultury. Osvojujeme si ho v průběhu primární socializace, zvnitřňujeme si ho. Je definován jako soubor znalostí a dovedností, které v jedincích prohlubují schopnost rozlišovat mezi formou a obsahem. Podstatná je zde schopnost distinkce, rozlišování.

U mladistvých, tedy u věkové kategorie, kterou se tato práce zabývá, je původ vlivu odlišný než u malých dětí. Pro mladistvé již není hlavní referenční skupinou rodina, ale jejich přátelé. Skupina nebo parta, kterou si vytvoří ve škole nebo mimo školní prostředí, to jsou jedinci, kteří jsou pro mladistvé významní. Jejich názor, jejich hodnocení a postoje jsou nyní podstatné. Mladistvý jedinec, který vulgarismy užívá, má k jejich užití vždy nějaký důvod, ať už je to snaha o začlenění do skupiny, kde se vulgarismy v hojnosti využívají nebo jiný z výše uvedených důvodů.

2.1 Vrstevnická skupina

„Pro pubescenta mají čím dál větší význam vrstevníci, kteří mají podobné problémy jako on a jsou ve vztahu k němu v rovnocenném postavení. Jsou jeho generační skupinou, s níž sdílí mnohé názory a hodnoty i preferovaný způsob života.“ (Vágnerová, 2012, s. 423)

Vrstevníci pro jedince představují referenční skupinu. Vrstevnická skupina má v období puberty pro jedince velký význam. Pubescent hledá ve vrstevnické skupině

oporu pro vytváření své vlastní identity. Skupinová identita jedinci pomáhá v tom, aby překonal nejistotu plynoucí z procesu individualizace, je nedílnou součástí individuální identity. Příslušnost jedince ke skupině zvyšuje jeho sebevědomí a jedinec se cítí sebejistější. V případě, že adolescent není vrstevníky akceptován, snaží se najít způsoby, strategie, jimiž by dosáhl začlenění do skupiny. Příkladem takových strategií může být vnucování se, uplácení, přijetí role obětního beránka, ale také přijetí komunikace dané skupiny. Potřeba začlenění do skupiny nebo akceptace skupinou může být tak silná, že jedinec změni své dosavadní hodnoty výměnou za akceptaci skupinou.

2.2 Školní třída

Ve škole jako takové probíhá tzv. sekundární socializace jedince. Socializace ve škole navazuje na primární socializaci, která měla proběhnout v rodině. V případě, že jedinec neprošel primární socializací, nastávají ve škole časté problémy.

Velmi významnou vrstevnickou skupinou je školní třída, ve které jedinec tráví spoustu svého času. Důležitou součástí identity jednotlivce se stává jeho pozice ve třídě. Každý žák a žákyně se ve školní třídě snaží dosáhnout uspokojivé pozice. Značnou zátěž představuje nepřijetí adolescenta skupinou, jelikož bez skupinového přijetí jedinec nemůže dosáhnout žádoucího postavení v hierarchii skupiny. Dívčí a chlapecké skupiny už v době dospívání nebývají tolik separované a dochází k vzájemně častějším kontaktům mezi skupinami. Objevuje se zde zájem o druhé pohlaví a z toho plynou změny vztahů ve skupině. Poslední ročníky základní školy jsou charakteristické tím, že se školní třída diferencuje podle očekávaného sociálního postavení, tedy podle budoucí profesní role. Spolužáky začíná spojovat jejich zaměření a motivace k výkonu a učení, třída se začíná rozpadat na potenciální studenty a na potenciální učně (Vágnerová, 2012).

3. Komunikace a vulgarita

Sociální komunikace je pojem, který v širším slova smyslu znamená jakýkoli přenos informací. V tom užším je to sdělování a přijímání významů, včetně jejich absence, mezi lidmi pomocí symbolů a znaků. Základem pro lidskou komunikaci je interakce mezi lidmi, sdělování a přijímání a uplatnění znaků a symbolů. Je podmínkou pro to, aby společnost mohla existovat. Je to základní sociální proces.

Funkce komunikace

- „*Informovat,*
- *instruovat,*
- *přesvědčit,*
- *vyjednat, domluvit (se),*
- *pobavit.*“ (Vybíral, 2009, s. 31)

Většina těchto, autorem uvedených funkcí komunikace, by mohla charakterizovat situace pro používání vulgárních výrazů. Vulgarismy jako takové sice nemají informativní funkci, ale ve velké míře jejich použití doplňuje právě informaci, kterou člověk sdělil nebo chce sdělit. Přesvědčování bychom mohli spojit s vulgárními větami: „Ser na to.“, „Neser mě a udělej to.“ a větami tomu podobnými. Při řešení problémů a při snaze dobrat se nějakého výsledku, nejsou vulgarismy ničím neobvyklým ani výstředním. Pobavit se, pobavit druhé. Toto bychom mohli zařadit přímo mezi funkce užívání vulgarismů, jelikož snaha pobavit, je častou příčinou jejich užití. Někdy je samotný vulgární výraz prostředkem k pobavení, jak uvádí Svěrák (in Kramulová, 2009).

„Většina z nás komunikuje odlišně v zaměstnání, doma nebo třeba v obchodě, jinak, jsou-li přítomni jen dospělí nebo i jejich děti, eventuálně je-li přítomen někdo neznámý. Někdo se může projevovat jinak, jsou-li přítomni pouze páni, a jinak mluvit za přítomnosti dam. Každá komunikační situace je jiná a někdy je komunikace jednoho a téhož člověka výrazně odlišná podle prostředí, ve kterém se nachází a uplatňuje.“ (Vybíral, 2009, s. 39)

Vybíral (2009) uvádí několik druhů komunikace, které bychom mohli aplikovat i na oblast vulgarismů.

- Komunikace dvou jedinců v soukromí.
- Komunikace dvou jedinců, kteří jsou nebo mohou být sledováni veřejností.

- Komunikace, která je řízena jedním z komunikačních aktérů (výslech, přijímací pohovor, apod.).
- Komunikace v malé skupině, která je pro jedince primární (rodina), komunikace není formální ani nikým řízena.
- Komunikace v malé skupině, která je formální a je řízena někým ze skupiny (pracovní porada).
- Komunikace jedince na veřejnosti (projevy, vystoupení).
- Komunikace jedince v davu lidí (fanoušci na koncertech).
- Dalšími druhy komunikace je komunikace jedince na obchodní schůzce, při uzavírání smluv, komunikace skrze masmédiu nebo komunikace s cizincem a komunikace v cizím prostředí (Vybíral, 2009).

Pro každou z těchto komunikačních situací je typická role, kterou v ní účastník komunikace zastává. Ne v každé situaci má jedinec stejná práva a možnosti k prosazení vlastního názoru. Role je charakterizována naplňováním očekávání osob dané společnosti či kultury (Vybíral, 2009).

Jedinec se setkává s rolemi během celého svého života. Určitou roli má jedinec doma, ve školní třídě, na kroužku, v práci. Role vyžaduje od člověka specifické chování, vystupování a komunikaci. Tak bychom mohli nahlížet i na vulgarismy, které se vyskytují v rámci skupin a situací. Typický způsob komunikace může být očekáván od jedince ve skupině, kde je vulgární vyjadřování běžné nebo je dokonce specifikem dané skupiny.

3.1 Komunikace a jednotlivá vývojová období

Novorozenec

Již od narození jedinci preferují zvuk lidského hlasu před jinými sluchovými podněty. Jedinci mají se zvukovými podněty zkušenosti již z prenatálního období.

Kojenec

Řeč vyvolává zájem kojence, který se jí potom snaží napodobovat a porozumět jí. Řeč je pro jedince důležitá, aby se dokázal orientovat v okolním světě, aby mohl svět poznávat, a také proto, aby dosáhl pocitu bezpečí a jistoty. V kojeneckém období můžeme řeč rozdělit na předřečové stádium a na počátek vývoje jazykových kompetencí. Předřečové

stádium trvá zhruba do 9. měsíce a je charakteristické tím, že se v něm objevuje několik subfází: křik, broukání, žvatlání. Ve druhé fázi dochází k tomu, že děti začínají používat holofráze a symbolická gesta, která reprezentují určité objekty, apod. (Vágnerová, 2012). Důležitou podmínkou pro pozitivní rozvoj řeči dítěte je interakce dítěte s matkou, podstatná je její zpětná vazba, kterou dítěti dává a motivuje ho tak dalšímu rozvoji.

Batole

Dítě se prostřednictvím komunikace stává aktivnější a samostatnější. Snaží se vyjádřit své přání, názory a zjišťuje, že verbální komunikace je nejrychlejším prostředkem, jak cíle dosáhnout. V batolecím období jde dítěti hlavně o udržení kontaktu. Díky komunikaci může ke kontaktu docházet i na větší vzdálenost. Langmeier, Krejčířová (2006) uvádí, že v oblasti řeči v tomto období dochází k rozhodujícímu pokroku dítěte. Již ke konci prvního roku můžeme u dítěte pozorovat porozumění, často v návaznosti na nějaké příkazy či zákazy. V druhé polovině prvního roku dochází k první formě rozhovoru mezi dítětem a pečující osobou, jeden mluví, druhý poslouchá a naopak.

„Teprve ve druhé polovině druhého roku života dochází však u většiny dětí k radikálnímu pokroku i ve vývoji mluvené řeči. Nyní začíná dítě opravdu chápat symbolický význam slov – mnohem většímu počtu slov rozumí a také jich začíná mnohem více užívat (i když pasivní zásoba slov je stále větší než počet slov aktivně užívaných).“ (Langmeier & Krejčířová, 2006, s. 75) Ve dvou letech se slovní zásoba jedince pohybuje již okolo 200 – 300 slov.

Předškolní období

V předškolním období se dítě snaží především chápat příčinné souvislosti a vztahy. Z tohoto důvodu je jeho častou otázkou: „Proč?“, „Jak?“. Děti začínají rozšiřovat svůj slovník o další slovní druhy (příslovce, předložky, spojky).

„Právě ve školce zachytí množství různých výrazů a sledují, jaký je jejich účinek. Jejich pravý význam však většinou nepoznají, neboť je obvykle znají od starších dětí. Chápat je víc než znát. Tato zásada platí i v případě jazyka; významy slov je třeba testovat, dítě potřebuje konkrétně zakusit jejich obsah. Malé děti přejímají – neimitují – zachycená slova, používají je v důvěrném prostředí, tedy většinou v rodině a mezi sourozenci, a pozorují jejich dopad. Čím prudší jsou reakce dospělých, tím spíše děti tuší, že

se jim podařila řádná trefa. A každé dítě bude chtít takový úspěch opakovat.“ (Zbyněk Mlčoch, 2009, s. 1)

Vulgarismy, jako takové, jsou výrazy, které jsou ve společnosti zakazované a v některých prostředích i penalizované. Dítě vulgární výrazy využívá i z toho důvodu, že je to něco, co se říkat nesmí, něco, co je zakázané. Kramulová (2009) spatřuje původ využívání vulgárních výrazů u dětí v tom, že jejich používání vyvolává všeobecný rozruch a pozornost okolí. Často se setkáváme s tím, že dítě v dopravním prostředku plném lidí, obvykle se zvýšenou hlasitostí, pronese nějaké vulgární slovo, které vyvolá reakci od ostatních spolucestujících. Dítěti se líbí reakce, kterou vyvolalo, líbí se mu, že jeho činy a chování dostávají odezvu.

Stejný úhel pohledu má i Zbyněk Mlčoch ve svém článku (2009), pokládá předškolní období za období, ve kterém děti začínají s vulgárními slovy experimentovat. Testují je, zkouší reakci svého okolí a pozorují, co se stane, pokud vulgární slovo použijí. Mnohdy nedokáží slovo používat ve správném kontextu ani neznají jeho význam, pouze vědí, že dané slovo vyvolá reakci u ostatních, což pro ně indikuje určitou specifickou použitelnost slova.

Školní věk

Školák již disponuje dostatečnou slovní zásobou, dokáže přesně vyjádřit své potřeby a sdělení. V tomto věku si jedinec často začíná osvojovat jiný než mateřský jazyk a osvojuje si nové výrazy. Školní docházka s sebou přináší řadu možností a příležitostí, které jedinci umožňují přicházet do styku s novými výrazy, osvojovat si je a začít je užívat. Jedinec se ve své komunikaci učí rozlišovat mezi jednotlivými prostředními, ve kterých se vyskytuje. Může docházet k tomu, že doma užívá školák, školačka jinou slovní zásobu, než je tomu ve škole.

Dospívání – adolescence

V komunikaci dospívajícího se objevují výrazy, které jsou typické pro skupinu, ke které přísluší, ať už jsou to vulgární výrazy, slang apod. Často se jeho komunikace mění podle skupiny, ve které se právě nachází, a která je pro něj referenční. Aitchison (2006) říká, že adolescenti se postupně učí rozlišovat situace, ve kterých je nevhodné používat sprostá slova, a kdy naopak. To dokládají i výsledky výzkumu Jaye a Jankiewitze (2008),

ze kterých vyplývá, že jedinec se nějaký čas učí, než se naučí rozlišovat situace, osoby a prostředí, ve kterých je používání vulgarismů vhodné, a kde ne.

Aitchison (2006) ve svém článku upozorňuje na to, že teenageři vulgární výrazy používají prostě proto, aby šokovali své rodiče a oponovali jim. Pubescenti shledávají povyk ohledně vulgárních slov jako nepotřebný a nadbytečný. Vulgární výrazy považují za adekvátní odpověď na frustrující situaci. Dále podotýká, že s vulgarismy je to stejné jako se slangovými výrazy, čím starší jedinec je, tím více od nich upouští. Na druhou stranu ale uvádí, že se u dospělých objevuje tendence používat vulgární výrazy proto, aby vypadali přátelštější.

4. Adolescence

„Období dospívání je přechodnou dobou mezi dětstvím a dospělostí. Zahrnuje jednu dekádu života, od 10 do 20 let. V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti ve všech oblastech: somatické, psychické i sociální. Mnohé změny jsou primárně podmíněny biologicky, ale vždy je významně ovlivňují psychické a sociální faktory, s nimiž jsou ve vzájemné interakci.“ (Vágnerová, 2012, s. 367)

Vágnerová (2012) také uvádí, že dospívání je specifickou životní etapou se specifickými znaky. Typické pro toto období je hledání, přehodnocování, jedinec si utváří svou vlastní identitu a postavení ve společnosti. Adolescenti mají tendenci rychle vyrůst, snaží se zbavit všech infantilních atributů a skočit do světa dospělých se všemi jejich právy a svobodami. Povinnosti a zodpovědnost často nechávají stranou. V dnešní době se období adolescence prodlužuje, začíná dříve a končí později.

Adolescence je dle Vágnerové (2012) dělena na dvě fáze: raná adolescence a pozdní adolescence. Raná adolescence se jinak také označuje jako pubescence. Věkový interval pubescence se pohybuje od 11ti do 15ti let. Autorka však podotýká individuální variabilitu. Období je charakteristické tělesnými změnami, změnami způsobu myšlení a emočního prožívání. Pubescent se začíná vyvazovat z vazby na rodiče a stěžejní referenční skupinou jsou pro něj vrstevníci, s těmi se také jedinec ztotožňuje. Mezníkem je v tomto období ukončení povinné školní docházky. Langmeier, Krejčířová (2006) toto období pubescence rozdělují ještě na fázi prepuberty a fázi vlastní puberty. Fáze prepuberty končí nástupem menarché u dívek a první noční polucí u chlapců. Fázi vlastní puberty končí dovršením reprodukční schopnosti. Macek (1999) časnou adolescenci datuje zhruba od deseti do

třinácti let. Typickou změnou, která nastává v tomto období, je zvýšení zájmu o vrstevníky opačného pohlaví, který je dle autora posilován především pohlavním pudem a sekundárními pohlavními znaky.

Macek (1999), oproti Vágnerové (2012) a Langmeierovi, Krejčířové (2006), vyděluje ještě období střední adolescence a datuje ho od čtrnácti do šestnácti let. Jedinci v tomto období především hodnotí svoje dospívání a uvažují o něm. Charakteristikou této části adolescence je snaha odlišit se, adolescenti se jinak oblékají, snaží se jinak chovat a vystupovat. Dívky a chlapci se snaží najít svou identitu, objevit svou jedinečnost a autentičnost. Lloyd (in Macek, 1999) podotýká, že všechny snahy jedince o odlišení se od skupiny zvyšují jeho příslušnost ke skupině vrstevníků.

Pozdní adolescenci charakterizují výše zmínění autoři zhruba do 20ti let věku. Langmeier, Krejčířová (2006) datují toto období nazývané adolescence až do 22ti let věku jedince. Vágnerová (2012) uvádí, že variabilita se v tomto období týká především psychické a sociální oblasti. Charakteristické jsou komplexnější psychosociální proměny, pohlavní dozrávání a ukončení profesní přípravy. Macek (1999) podotýká, že dominantní se v tomto období stává potřeba sdílet něco s druhými lidmi, někam patřit a na něčem pracovat. Do popředí se také dostává samotné zvažování vlastní budoucnosti, vytváření plánů a stanovování cílů, kterých chce jedinec dosáhnout, ať už v profesním nebo v soukromém životě. Variabilní jsou i vize jednotlivců a jejich budoucnost. Někdo se rozhodne navštěvovat vysokou školu, někdo založí rodinu. A někteří jedinci se rozhodnou vydat se na profesní dráhu a najít pracovní uplatnění.

„Adolescence je nejen důležitým obdobím v životě jednotlivce, ale má i společenskou hodnotu. Sociologové zdůrazňují integraci podstatných společenských rolí do osobnosti dospívajícího. S využitím elementárních sociálních dovedností, které si jednotlivec osvojil v dětství, a na základě nových emocionálních a kognitivních kapacit rozšiřuje svoje kompetence nezbytné pro výkon rolí a přijetí statusu dospělého člověka.“ (Macek, 1999, s. 46)

Macek (1999) ve své publikaci popisuje několik příčin užití specifických výrazových prostředků u adolescentů. První příčinou používání specifických výrazových prostředků je fakt, že velký počet slov, která adolescenti používají, jsou zkratkami pro jejich každodenní zkušenosti. Adolescenti mají tendenci považovat své zkušenosti za unikátní, což je důvod, že jim všední a běžná vyjádření přijdou jako neadekvátní pro zkušenost, kterou prožili.

Další příčinou užití je to, že specifické vyjadřování jedinců se stává podmínkou či znakem toho, aby adolescent mohl získat prestiž ve své vrstevnické skupině nebo ve skupině, do které chce patřit. Tato příčina je shodná s Vybíralovou snahou o začlenění, která je podle něj jedním z důvodů používání vulgarismů. Funkce těchto vyjádření může být i zpevňovací a posilovací, jelikož skupinová anebo vrstevnická solidarita je těmito výrazy posilována a zpevňována. „*Uslyší-li člověk „svůj slovník“ v neznámém prostředí, nalézá okamžitě „spřízněnou duši“ a ve zvýšené míře si uvědomuje svoji příslušnost k určité komunitě.*“ (Macek, 1999, s. 51) Poslední příčinou uvedenou autorem je fakt, že „*specifický slovník reprezentuje určitou hodnotovou orientaci a jeho užití se stává určitou podmínkou pro hodnocení vztahů, chování a konkrétních situací.*“ (Macek, 1999, s. 51) Z tohoto výčtu příčin užití slangu je patrné, že vulgarismy, stejně jako vulgární chování, specifické oblékání a vyznávání odlišných názorů, fungují u adolescentních jedinců především jako odznak náležitosti či sounáležitosti s danou skupinou nebo komunitou.

4.1 Vývoj morálního myšlení na prahu dospívání

Piaget (in Heidbrink, 1997) rozděluje úroveň mravního usuzování do dvou stádií. Zhruba do devíti, desíti let se jedinec nachází v období tzv. heteronomní morálky. Toto období je charakteristické tím, že morálka je pro jedince něčím daným, co je potřeba dodržovat. Pokud by daná pravidla jedinec nedodržoval, přijde trest. Dochází zde k tzv. imanentní spravedlnosti. Dominantní je zde morální nátlak dospělých jedinců na dítě, který u dětí vyvolává morální realismus (povinnosti a hodnoty jsou něco, co je dané z vnějšku). „*Následně dítě považuje každé jednání, které je ve shodě s pravidly dospělých, za dobré, a každé jednání porušující pravidla za špatné.*“ (Heidbrink, 1997, s. 61)

K podobnému vnímání dochází v oblasti užívání vulgarismů. V období heteronomní morálky jsou vulgarismy považovány jedinci za něco, co je sociálně nežádoucí, co je zakazováno a sankcionováno. Velkou roli zde hrají pravidla, které byla nastavena v primární socializaci. Vnímání vulgarity v období autonomní morálky je řízeno spíše vrstevníky a normami a pravidly jimi nastavenými.

V případě, že děti začnou kooperovat a spolupracovat navzájem, dochází k postupu myšlení u dítěte k autonomní morálce. „*Teprve když je vzájemné respektování na tolik silné, že v jednotlivci vyvolává požadavek, aby s druhými jednal tak, jak by byl rád, aby druhí jednali s ním, podaří se přechod k autonomní morálce.*“ (Heidbrink, 1997, s. 63)

Jedinec ví, že zákony jsou tvořeny společností a je nutno brát v potaz kontext situace. Jedinci jsou si vědomi toho, že neexistuje jednotné řešení.

Adolescence je v teoretické části zmiňována z důvodu charakteristiky výzkumného souboru, kterým jsou žáci a žákyně devátých tříd základní školy, tedy žáci a žákyně spadající do fáze rané či střední adolescence.

II Empirická část

5. Výzkumný problém a cíle výzkumu

Vulgarita je součástí každodenního života lidí a začíná být velmi rozšířeným jevem, jak u mladistvých, tak u dětí mladšího školního věku. Dnešní doba lidem neumožňuje, aby se vyhnuli kontaktu s vulgaritou. Některá slova, dříve považovaná za vulgární, se dnes stávají součástí mluvy a objevují se jako vycpávky do vět nebo jako obecná zvolání. Poté už jedinci nejsou vnímány jako vulgární výrazy, nepřekračují tedy individuální, často ani skupinové normy. Vulgarismy se staly součástí jazyka a neustále dostávají nový rozměr. Pomáhají nám vyjádřit naše pocity, ať už jde o pocity kladné či záporné.

Téma vulgarity se v České republice výrazněji promítlo do pěti výzkumů, prvním byl výzkum „Žákovský slang“² (2006), druhým byl výzkum Vojtěcha Franče³ (2009), třetím byla bakalářská práce autorky Hany Novotné (2010) na téma „Vulgarita dívek a chlapců ve 3. a 7. třídě základní školy“, následovala bakalářská práce Petry Janové (2011) věnující se tématu „Výběr a užití vulgarismů v závislosti na situaci u žáků a žákyň osmé třídy“. Helena Strejčková (2013) se zabývala předmětem „Vulgarita dětí z pohledu učitelek a učitelů na základní škole“, Petra Šimečková (2013) napsala bakalářskou práci na téma „Sociální funkce verbální vulgarity u dívek a chlapců ve školním prostředí 6. a 9. třídy základní školy“, Eva Šorfová (2014) zpracovala bakalářskou práci, jejímž námětem bylo „Vnímání a vyjadřování neverbální formy vulgarity v kontextu genderu“. Poslední práce, která se týká vulgarity, byla napsána Vladimírem Vajcem (2014), předmětem této bakalářské práce byla „Žákovská vulgarita vůči vyučujícím v 6. a 9. ročníku základní školy“. Všechny závěrečné práce se, na rozdíl od prvních dvou výzkumů, které se zabývaly vulgaritou jako takovou, se zabývají vulgaritou ve školním prostředí a byly realizovány na Pedagogické fakultě.

Zde představená výzkumná studie se zaměřuje především na vulgární projevy dívek a chlapců v adolescentním věku. Cílem výzkumu je zjistit příčiny užívání vulgarismů u dívek a chlapců v pubescentním věku. Mezi dílčí cíle výzkumu je zařazen popis vztahu dívek a chlapců k vulgaritě jako takové a pohled nevulgárních dívek a chlapců na vulgaritu a vulgární vyjadřování jejich spolužáků a spolužaček.

² Cílem internetového výzkumu bylo zmapování užívání vulgárních výrazů u české mládeže.

³ Tématem výzkumu byly Vulgarismy v České republice, autor se zaměřil na srovnání výskytu vulgárních výrazů, z oblasti koprolálík a pornolálík, v Čechách a na Moravě. Dále se zaměřil na vysvětlení významu vulgarismů a na jejich funkce.

Výzkum sleduje následující výzkumné otázky:

1. Jaká je příčina užívání vulgarismů u dívek?
 - 1.1 Jaké jsou situace pro používání vulgarismů?
2. Jaká je příčina užívání vulgarismů u chlapců?
 - 2.1 Jaké jsou situace pro používání vulgarismů?
3. Liší se příčiny užívání vulgarismů u dívek a u chlapců?
 - 3.1 Liší se situace pro používání vulgarismů u dívek a chlapců?
4. Liší se u dívek a u chlapců to, jak vnímají užívání vulgarismů?
 - 4.1 Liší se u dívek pohled na užívání vulgarismů dívkami a chlapci?
 - 4.2 Liší se u chlapců pohled na užívání vulgarismů dívkami a chlapci?
5. Jaká jsou specifika jedinců, dívek a chlapců, kteří vulgarismy užívají?
6. Jaká jsou specifika jedinců, dívek a chlapců, kteří vulgarismy neužívají?

6. Výzkumný soubor

Do výzkumného souboru byli vybráni žáci a žákyně devátých tříd všeobecné základní školy ve vesnici na předměstí Prahy. Základní škola byla vybrána z důvodů předchozí pozitivní spolupráce výzkumnice se školou, čímž byla zajištěna snazší komunikace se školou a vyučujícími. Základní školu navštěvují žáci a žákyně místem trvalého bydliště, jak ve vesnici a okolí, tak v jiných částech Prahy a jejím okolí. Byly vybrány dvě deváté třídy, a jelikož na základní škole byly pouze dvě deváté třídy, byly tak obě do výzkumu zapojeny. Devátá třída je posledním ročníkem základní školy, tudíž byl výzkum realizován v měsících březnu, dubnu a květnu, aby byl odstraněn vliv brzkého odchodu na střední školy a volnosti ve škole, způsobené ukončenou klasifikací.

Spolupráce se školou byla navázána již dříve, na škole byl realizován výzkum týkající se idolů žáků a žákyň v první a sedmé třídě. Kooperace se školou probíhala na výborné úrovni, vyučující se snažili vyjít výzkumu vstříc a vedení školy shledalo téma výzkumu jako zajímavé a soudobé. Téma výzkumu bylo rodičům představeno na třídních schůzkách za přítomnosti třídních učitelek obou tříd, zároveň rodiče obdrželi formulář týkající se souhlasu či nesouhlasu rodičů o zapojení jejich dítěte do výzkumu. Bylo jim sděleno, že výzkum bude anonymní a jeho výsledky budou použity jako data pro bakalářskou práci. Byli obeznámeni s nevhodností sdělování tématu výzkumu dětem, z důvodu možného zkreslení obdržených dat. Rodiče na téma reagovali vesměs (jeden z rodičů odmítl dát

souhlas se zapojením dítěte do výzkumu) pozitivně, hodnotili téma jako aktuální problém mládeže. Dotazy rodičů byly směřovány na průběh výzkumu a časovou zátíženost žáků a žákyň výzkumem.

6.1 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor se skládá z 51 jedinců, všichni jedinci (s výjimkou jedné studentky) obdrželi od svých rodičů podepsaný souhlas s výzkumem. Všichni žáci a žákyně v době výzkumu dosáhli 15 let věku. V souboru je zastoupeno 25 dívek a 26 chlapců. V 9. A bylo ve třídě celkem 24 žáků a žákyň, dotazníků se účastnilo 23 jedinců a rozhovorů 20 jedinců, jedna žákyně se výzkumu vůbec neúčastnila, jelikož její rodiče s výzkumem nesouhlasili. V 9. B bylo ve třídě celkem 28 jedinců, z nichž 27 psalo dotazníky a 22 se účastnilo rozhovorů.

7. Typ výzkumu

Výzkum byl, vzhledem k použitým metodám, realizován jako kombinace kvalitativního a kvantitativního přístupu. Typem výzkumu jsou dvě případové studie devátých tříd základní školy.⁴ Robert Yin (in Miovský, 2006) charakterizuje strategii případové studie jako vhodnou tehdy, když výzkumné otázky jsou typu proč a jak a současně máme možnost jen malé kontroly nad zkoumanými procesy a událostmi. Miovský (2006) doporučuje použít strategii případové studie tehdy, je-li zkoumaný problém (fenomén) aktuální, soudobý a v reálném životním kontextu, a pokud hranice mezi případem a kontextem nejsou příliš ostré a je žádoucí využít více zdrojů důkazů.

Zdrojem dat pro případové studie byla kombinace tří metod, pozorování, dotazníku a skupinových rozhovorů.

⁴ Dělení dle Miovského (2006), jednotliví autoři se ve členění výzkumů liší.

8. Metody sběru dat

8.1 Pozorování

První částí výzkumu byla metoda pozorování. Pozorování bylo extrospektivní, jednalo se o zúčastněné pozorování. Metoda pozorování byla do výzkumu začleněna z důvodu zajištění podkladu, tedy situací, pro následné sestavení dotazníku. Další faktorem pro zvolení této metody byly obavy ze zkreslení a špatné interpretace následně získaných informací. Popis jednotlivých tříd pochází také z této metody. Pozorování jedinců probíhalo v jejich přirozeném prostředí, školní třídě, která beze sporu přirozeným prostředím žáků a žákyň je. Výzkumnice byla po dva vyučovací dny přítomna ve třídě, jak během vyučování, tak během přestávek. Dva dny byly zvoleny z důvodu menší ovlivnitelnosti žáků a žákyň. Ovlivnitelnost je zde chápána jako zabarvení výpovědi a chování jedinců samotnou přítomností výzkumnice ve třídě. Žáci a žákyně byli obeznámeni s tím, že výzkumnice je ve třídě z důvodů výzkumu, ale nebylo jim sděleno, čeho se výzkum bude týkat, aby tak nedošlo ke zkreslování projevů jedinců a k tomu, že by se jedinci před výzkumnicí záměrně vulgárně nevyjadřovali, nebo se naopak předváděli. Po prvních dvou hodinách se žáci a žákyně přestali výzkumnicí zabývat a začali ji ignorovat. Pozorování probíhalo nejprve v 9. A, následně v 9. B. Pořadí tříd bylo zvoleno podle rozvrhu jednotlivých tříd, aby pozorování neprobíhalo ve dnech, kdy se třída dělila na menší skupiny, které by nebylo možno současně pozorovat.

Během pozorování byla pozornost zaměřena na zmapování frekvence používání vulgarismů, jak u dívek, tak u chlapců, na situace, ve kterých byly vulgarismy používány, na jedince jako na samotné aktéry a na vulgarismy jako takové. Získané informace, podstatné pro zkoumaný jev, si výzkumnice písemně zaznamenávala. Pozorované situace, ve kterých jedinci vulgarismy používaly, byly použity jako podklad pro tvorbu dotazníku. Informace ohledně toho, kteří jedinci vulgární jsou a nejsou, ovlivnily metodu rozhovorů, konkrétně výběr a rozdělení jedinců do skupin pro skupinové rozhovory. Metoda pozorování byla na základní škole prováděna v březnu roku 2014. Přepis z pozorování v jednotlivých třídách je uveden v přílohách číslo 1 a 2.

8.2 Dotazník

Druhou částí výzkumu byl dotazník. Dotazník byl žákům předložen s dvoutýdenním odstupem od provedení pozorování. Zadávání dotazníku probíhalo během vyučovací

hodiny, místo probírané látky, za přítomnosti učitelky. Pět dotazníků bylo při analýze dat z výzkumu vyloučeno, jelikož v nich chybělo více než 30 % odpovědí.

Dotazník byl vytvořen na základě situací získaných z pozorování. Situace použité v dotazníku byly tedy autentické a pocházely přímo od žáků a žákyň dané školy. Úvod dotazníku tvořilo oslovení a seznámení žáků a žákyň s účelem dotazníku a ujištění o tom, že je dotazník anonymní a bude veden pouze pod křestním jménem jedince. Pod úvodem následovaly dva osobní údaje, které měli jedinci vyplnit, jméno a pohlaví. V dotazníku bylo uvedeno deset autentických situací. Za každou situací vždy následovaly čtyři doplňující otázky týkající se dané situace. Situace byly do dotazníku vybrány tak, aby odpovídaly důvodům pro používání vulgárních slov sestavených Zbyňkem Vybíralem (in Tvarůžková & Ludvíková, 2004).

- Uvolnění napětí – modelová situace č. 5
- Uvolnění pocitu frustrace – modelová situace č. 6
- Povzbuzení, dodání sil – modelová situace č. 7
- Snaha o začlenění – modelová situace č. 2
- Úzkost a strach – modelová situace č. 8
- Snaha potupit – modelová situace č. 4
- Postrašení – modelová situace č. 10
- Snaha o odlišení – modelová situace č. 3
- Snaha být módní – modelová situace č. 9
- Nápodoba – modelová situace č. 1

Před samotným zadáním dotazníku, jedincům dané základní školy, byl dotazník v rámci pilotního ověření zadán deseti jedincům ve věku 15 let navštěvujícím všeobecnou základní školu, aby byla zajištěna srozumitelnost a jasnost dotazníku.

Jedenáctou položku dotazníku tvoří výzva, aby žák/žákyně vypsala/a 5 sprostých slov, které běžně používá a 5 takových, které by nepoužil/a, jelikož je považuje za příliš silná. Dotazník je uveden v příloze číslo 3.

Výzkumnice prováděla administraci dotazníku vždy osobně. Žákům a žákyním bylo vysvětleno, proč výzkumnice požaduje vyplnění dotazníku, a jakým způsobem se má dotazník vyplňovat. Jedincům bylo sděleno, že pokud se během vyplňování vyskytnou nějaké dotazy či nejasnosti, mohou se na výzkumnici obrátit. Po celou dobu vyplňování

dotazníků byla výzkumnice ve třídě přítomna. Žáci a žákyně vyplňovali dotazník ochotně a se zaujetím, vyplnění dotazníků trvalo jedincům zhruba 30 – 35 minut.

Zpracovávaná data byla pořízena v počítačovém programu Excel. Pro data pocházející z otázky číslo jedenáct byl vytvořen samostatný soubor. Data byla následně zpracována pomocí statistického programu SPSS, verze 15. Výsledkem jsou tabulky týkající se každé jednotlivé otázky vztahující se k uvedeným modelovým situacím, a to jak pro celý soubor dat, tak i pro jednotlivé třídy a podle pohlaví. Výsledky jsou uváděny v procentech z důvodu nerovnoměrného počtu žáků a žákyn v kategoriích třídicích znaků. Následně byl pro otázky číslo tři (škály) u modelových situací použit Kolmogorov-Smirnov test, který prokázal, že data nemají normální rozložení. Proto byl pro porovnání výsledků v jednotlivých třídách, respektive chlapců a dívek, použit neparametrický Mann-Whitneyův test.

Druhý dotazník, který měli jedinci vyplňovat, byl zaměřen na rozdělení žáků a žákyn na ty, kteří jsou podle jedince vulgární a na ty, kteří nejsou. Po žácích a žákyních bylo požadováno, aby do seznamu uvedli všechny žáky a žákyně třídy, vynechání měli být pouze ti, jejichž rodiče s výzkumem nesouhlasili.

Na základě tohoto dotazníku byli žáci a žákyně rozděleni do čtyř skupin v rámci třídy. Skupiny byly pracovně pojmenovány následovně: nevulgární dívky, nevulgární chlapci, vulgární dívky, vulgární chlapci. Zpracování tohoto dotazníku probíhalo v počítačovém programu Excel. Všechna jména byla v Excelu zapsána vždy do příslušné kategorie, ve které je jejich spolužáci označili, a byl jim započítáván počet stejných zařazení do kategorie. Následně byl tento seznam srovnán se seznamem vytvořeným na základě pozorování v jednotlivých třídách a byly sestaveny finální kategorie žáků a žákyn. S žáky a žákyněmi rozdělenými do těchto skupin následně probíhala třetí část výzkumu – focus group.

8.3 Focus group

Třetí část výzkumu tvořila metoda focus group. Ohniskové skupiny, skupinové rozhovory.

„Badatel určuje zaměření diskuze, ohnisko, které se odvíjí od cílů výzkumu a výzkumných otázek, a toto ohnisko účastníkům označí. Údaje jsou pak získávány prostřednictvím záznamu skupinové interakce. Ohnisko je obvykle definováno volněji,

jedná se tedy spíše o určitou tematickou oblast či obecnější fenomén, který nás zajímá.“
(Miovský, 2006, s. 175)

Metoda je vhodná, jelikož umožňuje pozorovat jedince, náležející do dané skupiny, jak reagují na dané téma. Dále tato metoda podporuje spontaneitu a skupinové interakce ve skupině. Miovský (2006) ve své knize uvádí, že ohnisková skupina je užitečná v případě, že chceme zjistit, jak je daná oblast ovlivněna tzv. skupinovými fenomény. V případě vulgarity můžeme toto kritérium s jasností zařadit mezi ta, která podporují výběr této metody.

Skupinové rozhovory byly polostrukturované. Výzkumnice si dopředu vymezila základní tematické okruhy a okruhy modelových otázek.

Základní tematické okruhy skupinových rozhovorů:

- Pojem vulgarita (co si jedinci pod pojmem vulgarita představují, jak daný pojem vnímají).
- Setkání s vulgaritou (kdy poprvé se jedinci s vulgaritou setkali, jak často se s ní setkávají, jaké pocity při setkání s vulgaritou mají).
- Okruh přátel, rodina (zda jejich přátele, rodina mluví vulgárně či nikoli, jak se jejich okolí k vulgaritě staví).
- Frekvence používání vulgarismů a jejich zacílení (jak často oni/y sami/y vulgarismy používají, kdo nebo co, je většinou cílem jejich vulgarismů, jsou jejich vulgarismy zacíleny spíše na osoby nebo neutrálně a v jaké míře).
- Účely používání vulgarismů (proč vulgarismy používají, jak to vnímají u sebe, a jak to vnímají u druhých lidí).
- Prostředí, ve kterých jsou vulgarismy používány (zda se liší používání vulgarismů v jednotlivých prostředích, a zda mezi prostředími rozlišují).
- Tresty za vulgarismy (s jakými tresty za vulgarismy se setkávají/setkali, jak časté jsou tresty za vulgarismy).

Rozdělení žáků a žákyň do skupin:

9. A

- Nevulgární dívky – Anna, Dáda, Dominika, Hanka, Veronika
- Nevulgární chlapci – Filip, Honza, Michal, Pavel
- Vulgární dívky – Bella, Karolína, Tereza, Pavlína

- Vulgární chlapci – David, Marek, Kuba, Dominik, Martin, Mates, Petr

9. B

- Nevulgární dívky – Eliška, Ema, Eva, Kačka
- Nevulgární chlapci – Filip, Honza, Lukáš, Dan, Matěj, Michal
- Vulgární dívky – Saša, Terka, Tina, Valentýna, Veronika
- Vulgární chlapci – David, Patrik, Kuba, Martin, Matyáš, Tomáš, Nino

Výsledný počet ohniskových skupin je dán stěžejností této výzkumné metody pro realizovaný výzkum. Kritériem pro počet členů v jednotlivých skupinách byli minimálně čtyři jedinci, aby mohlo dojít ke vzniku základní skupinové interakce. Malý počet jedinců ve skupině není pro výzkum ideální, čím menší počet jedinců ve skupině, tím větší je tlak na každého jedince, aby se zapojil do skupinové komunikace. Maximální počet členů ve skupině byl sedm. Příčinou rozdělení jedinců do skupin bylo sdílení podobného postoje k vulgaritě, což podněcovalo diskuzi.

Výzkumnice v této části výzkumu pouze usměřňovala tok diskuze a zadávala jednotlivá témata k diskuzi. Pořadí diskutování jednotlivých okruhů nebylo vždy stejné, jelikož se odvíjelo od směru diskuze. Pokud účastníci k danému tématu sami v diskuzi došli, autorka položila doplňující otázky a dále se k tématu nevracela.

Skupinové rozhovory probíhaly v kabinetech vyučujících nebo v prázdných třídách. Prostory byly vždy vybírány tak, aby rozhovor nic nenarušovalo a jedinci se mohli cítit uvolněně a příjemně. Rozhovory byly se souhlasem žáků zaznamenávány na diktafon.

Audiozáznam byl výzkumníci dále upravován, aby mohl být použit k analýze dat. Výzkumnice nejprve provedla doslovnou transkripci (Miovský, 2006), dále byla data systematizována a byly vypuštěny výroky, které nenesly informace podstatné pro výzkum. Na základě provedeného kódování, následovala tvorba kategorií. Do jednotlivých kategorií byly poté přiřazovány informace z jednotlivých rozhovorů. Informace, získané z této metody sběru dat, byly srovnávány, jak mezi třídami, tak mezi chlapci a dívkami. Přepisy skupinových rozhovorů z jednotlivých tříd jsou uvedeny v přílohách 8 a 9.

9. Výsledky výzkumu

Data získaná v tomto výzkumu jsou interpretována v kapitole diskuze.

9.1 Pozorování

9.1.1 Výsledky pozorování 9. A

Třída 9. A byla všemi vyučujícími označována jako třída, která je nejvíce problémová a jedinci, kteří do ní chodí, se nejvíce vyznačují kázeňskými problémy. Vztahy v této třídě byly napjaté, většina třídy byla rozdělena na menší skupinky. Skupinky chlapců mezi sebou navzájem komunikovaly a o přestávkách chlapci trávili čas společně. U dívek bylo chování v rámci jednotlivých skupin odlišné, rivalita mezi některými dívkami byla očividná a skupiny těchto dívek spolu nenavazovaly skoro žádný kontakt. V této třídě byla patrná hierarchie studentů a studentek. Vůdcem v této třídě byl chlapec, který se vyjadřoval hodně vulgárně a byl rád středem pozornosti. Bylo patrné, že se mu většina třídy snaží zalíbit a chovat se podobně jako on. V rámci vyučovacích hodin se zde vulgarita vyskytovala bez většího ostychu. Nejednou se žáci i žákyně vyjádřili o učiteli či učitelce vulgarismem. Většina vulgarismů mířených na vyučující vycházela z naštvanosti studentů a studentek a z jejich nespokojenosti s jednáním vyučujícího. Vulgarismy se nikdy nevztahovaly k vyučujícím, které jedinci respektovali a měli je rádi. O přestávkách vulgarismy nebyly ničím výjimečným a často se vztahovaly k druhým lidem, nebyly používány jen jako neutrální, na situaci mířený výraz. Nejčastěji užívanými vulgárními výrazy v této třídě, byla slova spadající do kategorie pornolálík a koprolálík.

9.1.2 Výsledky pozorování 9. B

Jedinci v 9. B vystupovali oproti jedincům z 9. A jako výrazně méně vulgární. Vulgární výrazy, které používali, byly spíše neutrálně mířené, nebyly tak často zacílené na spolužáky nebo vyučující. Při hodinách se vulgarismy vyskytovaly spíše sporadicky. Většina vulgárních výrazů bývala užívána o přestávkách či v debatách mezi jedinci. Výrazy, které označují fyzické či psychické charakteristiky patřily k nejpoužívanějším v této třídě. Vztahy v této třídě byly mezi všemi přátelské, nedocházelo zde k větším problémům mezi jedinci. Třída však ve většině situací vystupovala jako rozdělená na dvě poloviny. Chlapci s dívkami mezi sebou nenavazovali větší kontakty a jedinci se zdržovali převážně mezi spolužáky a spolužačkami ve své skupině. Při skupinových aktivitách se dívky a chlapci také rozdělovali dle pohlaví. Třídní kolektiv nebyl viditelně

hierarchizován. Ve třídě byl navázán dobrý vztah mezi třídní učitelkou a žáky a žákyněmi. Učitelka byla respektována všemi studenty a studentkami a komunikace mezi nimi probíhala ve většině případů na přátelské úrovni.

9.1.3 Shrnutí výsledků pozorování v obou třídách

Z pozorování bylo patrné, že vulgarismy se vyskytují více v 9. A. Nebyly tam brány jako něco špatného, často jimi na ně reagovala i paní učitelka, když nevěděla, jak ze situace ven. Vulgarismy byly v této třídě častěji mířeny na osoby jako takové, než na situace či věci. Výraz „ty vole“, zde byl považován za běžný, používala ho většina studentů, i ti, kteří byli spolužáky označeni za ty, kteří vulgárně nemluví. Použití vulgarismu v této třídě nevyvolávalo překvapení ani pohoršení. Druhá třída se od 9. A lišila tím, že většina vulgárních výrazů, které žáci a žákyně používali, nebývala mířena na osoby. Jedinci používali vulgarismy spíše neutrálně nebo v situacích, kdy byli naštvaní a nespokojení. Pozorování jednotlivých tříd dokládá, že studenti používají výrazy, jak z oblasti koprolálik a pornolálik, tak z oblasti pejorativního označení psychické či fyzické charakteristiky. Jejich frekvence se však mezi třídami lišila, v 9. A byla častěji používána slova z prvních dvou kategorií, v 9. B to byla slova spadající do kategorie výrazů, které označují fyzické či psychické charakteristiky. Skupinové normy potvrzené frekvencí a výběrem vulgarismů v jednotlivých třídách, zde byly patrné. V obou třídách bylo mezi skupinami jedinců zjevné, že v rámci skupin lidí, kteří se spolu baví, není užívání vulgárních výrazů považováno za něco špatného či nepatřičného.

9.2 Dotazníky

9.2.1 Rozdělení vulgarismů

Vulgarismy, které jsou zde uvedené, pochází z jedenácté otázky v dotazníku, který jedinci v rámci výzkumu vyplňovali. Vulgární slova, která měli jedinci uvést, byla převzata ze všech dotazníků, i z těch, které byly vyřazeny z důvodu nedostatečného procenta odpovědí. Tato otázka vystupovala v dotazníku jako samostatná a všichni respondenti, kterým byl dotazník zadán, otázku vyplnili. Otázka zněla: „*Vypiš 5 sprostých slov, která běžně používáš a 5 takových, které bys nepoužil/a, jelikož je považuješ za příliš silná.*“

Vulgární výrazy byly roztrženy dle typologie vulgarismů od Smetáckové, Novotné, & Šimečkové (2014).

Tabulka číslo 1

Pornolálíka	Koprolálíka	Pejorativní označení fyzické či psychické charakteristiky	Označení zvířat
buzerant	do hajzlu	blbec/blbka	kráva
coura	do prdele/v prdeli	černá huba	ty vole
čubka	fuck	debil	
čurák	hovno	dement	
do píči/v píči	nasrat/vysrat se na to	hulvát	
kokot	prdel	idiot	
kurva	shit	kretén	
mrčka	sračka	šmejd	
píča		zmetek	
pinda			
šukna			
umrdanec			
zjebaný/jebat			
z kurvysyn			
zmrđ			

V této tabulce můžeme vidět, jaké vulgarismy se vyskytovaly ve výpovědích žáků a žákyň v obou třídách. Nejčastěji uváděnými slovy byla slova z kategorie pornolálíků. V 9. A studenti a studentky uvedli 14 slov z této oblasti, v 9. B jich bylo 10. Kategorie slov v jednotlivých třídách jsou součástí přílohy číslo 4. Je tedy vidět, že výrazy z oblasti pornolálíků se vyskytovaly mírně častěji v 9. A.

Slova jako buzerant, jebat, kokot, kurva, píča, do píči a zmrđ se vyskytovaly v obou třídách. V 9. A jedinci oproti 9. B zmiňovali slova jako coura, čubka, čuráčí hlava, čurák, píčus, šukna a z kurvysyn. V druhé třídě se navíc objevovala slova jako mrčka, pinda, umrdanec a zmrvit. Výše uvedená slova můžeme skutečně najít ve výpovědích žáků a žákyň, což dokazují zápisy z pozorování jednotlivých tříd, které jsou uvedeny v přílohách pod čísly 1 a 2. Tvarůžková, Ludvíková (2004) ve svém článku citují jazykovědce Uličného, který uvádí, že pro Čechy byla typická vždy koprolálíka, v dnešní době však začíná převažovat trend pornolálíků. Tento trend se projevil i zde, největší četnost vypsaných slov opravdu zastávají slova spadající do skupiny pornolálíků.

V oblasti koprolálik byly používanými výrazy v obou třídách slova do prdele, nasrat a prdel. Zde se u 9. A objevovalo také více slov, než v 9. B, ale ne s takovým rozdílem.

9. B převyšovala 9. A v používání pejorativních výrazů, které označovaly fyzické či psychické charakteristiky. To dokazuje i pozorování v 9. B, ve které se při komunikaci nejvíce vyskytovaly výrazy právě z této kategorie. Označení jedince názvy zvířat se objevovalo v obou třídách jen zřídka, častěji se tyto výrazy používaly jako „vycpávky“ do vět. „*Ty krávo, to jsem neviděl.*“ „*Jasně, ty vole.*“

Vulgární výrazy jednotlivých tříd, seřazené dle četnosti, jsou přiloženy v příloze číslo 5. V 9. A jsou nejčastěji uváděnými výrazy pornolálíka, což potvrzují zjištění získaná z první tabulky a z pozorování v této třídě. V druhé třídě jsou to výrazy spadající do kategorie pejorativní označení psychické či fyzické charakteristiky. Nejméně používanými výrazy jsou v obou třídách označení zvířat. Je tedy patrné, že jsou skupinové normy v jednotlivých třídách odlišné. Existence skupinových norem byla potvrzena i metodou pozorování.

Tabulka číslo 2

Používané vulgarismy u dívek	Používané vulgarismy u chlapců
debil	ty vole
do prdele/v prdeli	debil
ty vole	do prdele/v prdeli
kráva	kurva
píča	blbec/blbka
kurva	píča
blbec/blbka	nasrat/vysrat se na to
kretén	prdel
prdel	kokot
kokot	zmrđ
nasrat/vysrat se na to	hajzl
idiot	čurák
zjebaný/jebat	kráva
dement	idiot
zmrđ	zjebaný/jebat
šmejd	dement
umrdanec	kretén
buzerant	mentál
mrdka	zmetek
sračka	hulvát
pinda	do hajzlu

čurák	šmejd
hovno	kunda
zmrvit	buzerant
sranec	krypl
coura	z kurvysyn
	fuck
	shit
	čubka
	šukna
	píčus
	čuráčí hlava
	negr

Zde můžeme vidět vulgarismy dívek a chlapců seřazené dle četnosti. Nejvíce dívek a chlapců uvedlo jako používané výrazy slova jako debil, ty vole, do prdele a v prdeli. To jsou slova, která se vyskytují na prvních místech četnosti, jak u chlapců, tak u dívek. Výrazy jako hajzl, mentál, zmetek, hulvát, do hajzlu, kunda, krypl, z kurvysyn, fuck, shit, čubka, šukna, píčius, čuráčí hlava a negr se u dívek vůbec nevyskytovaly. Naopak se zde vyskytovala slova jako umrdanec, mrdka, sračka, pinda, hovno, zmrvit, sranec a coura. Není to však tak, že by některá z těchto slov chlapci a dívky nepoužívali, spíše je zapomněli ve svých výpovědích zmínit či se jim do výčtu slov nevešly, jelikož instrukce zněla: vypiš 5 sprostých slov.

9.2.2 Zhodnocení dotazníků dle jednotlivých situací

Výsledky jsou uváděny v procentech, procenta jsou počítána ze všech uvedených odpovědí v dotaznících, které byly do výzkumu zařazeny. Procenta jsou používána z důvodu nevyváženého počtu studentů a studentek v jednotlivých třídách. Procenta nejsou při tak malém počtu respondentů vhodná, jsou však užita, aby mohlo dojít ke srovnání jednotlivých tříd. V 9. A jsou výsledky počítány z 21 dotazníků. V 9. B jsou data čerpána z 27 dotazníků. Chlapců, jejichž dotazníky byly použity pro tento výzkum, je 21. Dívek 24. Celkový počet odpovědí pro tuto metodu je 45.

9.2.2.1 Důvody

Důvody zahrnují odpovědi na první otázku, která se týkala každé situace v dotazníku. „Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že chlapec/dívka použil/a slovo „...“?

Kategorie odpovědí byly vytvořeny na základě respondenty uvedených odpovědí a očíslovány, aby mohlo dojít k dalšímu zpracování dat.

- 0 – žádný důvod – do této kategorie byly zařazeny odpovědi, ve kterých jedinci popisovali bezdůvodnost užití vulgarismu. „*Pouze zbytečné zapojení do věty.*“ „*Žádný, je do věty zbytečně přidáný.*“
- 1 – snaha být módní – odpovědi spadající do této skupiny popisovaly snahu jedince stát se módním, být frajer, či být cool. „*Nejspíše si myslí, že jsou víc „cool“.*“
- 2 – blízkost – „*Oslovuje ho místo slova brácha.*“ Tato a jiné odpovědi, označující blízký vztah mezi aktéry, byly zařazeny do skupiny blízkost.
- 3 – zdůraznění – „*Aby zdůraznil, že se bojí.*“ Výpovědi, které se týkaly toho, že vulgární výraz je do věty přidám proto, aby zdůraznil význam řečeného, podtrhl ho.
- 4 – zvyk – zvyklost jedince hovořit vulgárně a používat vulgární výrazy byla obsahem výpovědí, které spadaly do této kategorie. „*Bez toho by větu nevyslovila.*“
- 5 – nápodoba – napodobování druhého jedince nebo druhých lidí bylo podstatou výpovědí, které jsou součástí této skupiny. „*Protože to už použila Petra.*“
- 6 – závist – „*Záviděla jí.*“ Odpovědi spadající do této kategorie byly většinou stručně a jasně definované, podstatou byla závist k druhému jedinci v situaci.
- 7 – snaha potupit (povýšit se) – „*Chtěl Petra ponížit.*“ Obsahem výpovědí, kterým snaha potupit (povýšit se) tvoří nadřazený pojem, bylo potupení, ponížení druhého člověka, či povýšení se nad něj.
- 8 – vnitřní tenze – Podstatou výpovědí, které jsou v této kategorii zařazeny, je vnitřní tenze jedince, které se chce pomocí vulgarismu zbavit. „*V mém případě je to způsob, jak ze sebe dostat ten špatný pocit.*“
- 9 – lhostejnost – nezájem, nezájem, nezaujetí problémem, či tématem, které je pro druhého podstatné nebo zajímavé. „*Očividně ji tato informace vůbec nezajímá.*“
- 10 – povzbuzení, vyhecování – výpovědi, které uvádí, že se daný jedinec snažil druhého jedince povzbudit, podpořit ho, vybudit ho k lepším výkonům. „*Chtěla podpořit Terezu.*“ „*Chtěla Terku uklidnit, že to zvládne.*“
- 11 – postrašení – „*Vyhrožoval a už byl naštvanej.*“ Podstatou těchto výpovědí je snaha jedince zastrašit nebo postrašit druhého člověka.

- 12 – nesympatie – absence sympatií vůči druhému člověku, převažují negativní pocity vůči druhé osobě. „*Nemají ji rádi a jiný výraz, který by byl slušný a krátký neznají.*“
- 13 – snaha o začlenění - „*Snažil se být stejný, aby zapadl.*“ Podstatou jedinců je snaha zapadnout do skupiny, začlenit se, stát se součástí skupiny díky používání vulgarismu.
- 14 – běžná nadávka – do této kategorie spadaly výpovědi, které říkaly, že nadávka je naprosto běžná věc, není ničím, co by jedinci mělo vadit, či ho nějak pohoršovat. „*Na tom není nic divného.*“

Všechny důvody (až na jeden) užití vulgarismů, které Vybíral (in Tvarůžková, Ludvíková, 2004) uvádí, se objevily i v důvodech, které v dotaznících uváděli samotní respondenti, a také v následných kategoriích, které byly poté z jejich odpovědí vytvořeny. Pocity úzkosti, strachu, frustrace a napětí jsou v kategoriích začleněny pod kategorii číslo 8 – vnitřní tenze, všechny totiž vyjadřují určitý nepříjemný pocit, který v sobě člověk má a potřebuje ho uvolnit. Jediný důvod, který neuvedl ani jeden z respondentů, a který Vybíral (in Tvarůžková, Ludvíková, 2004) charakterizuje, je snaha o odlišení. Přesné znění všech situací je uvedeno v příloze číslo 3.

Situace 1

První situace popisovala rozhovor dvou bratrů, kteří spolu vedou debatu o fotbale. Důvodem pro užití vulgarismu, podle kterého byla tato situace vytvořena, je nápodoba. Jeden z bratrů začne používat vulgarismus „ty vole“ a druhý ho v tom napodobuje. Nápodobu jako důvod uvedlo jen 14 % žáků a žákyň. Jako nejčastější důvod první situace žáci a žákyně obou tříd viděli snahu být módní, resp. řídit se obvyklým trendem. 28 % dotazovaných uvedlo, že snaha být módní je hlavním důvodem vulgarismu v této situaci. Jedna z žákyň uvádí vysvětlení: „*V případě kluků bych řekla, že je to z frajeřiny.*“ Jiná žákyně odpověděla: „*Snaží se být zajímavý.*“ Chlapec komentoval důvod: „*Myslí si že to je cool říkat.*“ Je možné, že situace byla hodnocena především podle vulgarismu „ty vole“, a proto jedinci viděli za důvodem použití tohoto vulgarismu snahu být módní. To potvrzuje i pozorování v jednotlivých třídách, kde byl zaznamenán vysoký výskyt výrazu „ty vole“. Druhým nejčastěji zvoleným důvodem byl zvyk. Výpovědi dívek: „*Je to vžité.*“, „*Už si na to zvykl a používá to téměř bez přemýšlení.*“

Tyto dva uvedené důvody varíují mezi jednotlivými třídami. Ve třídě 9. A 35 % žáků a žákyň volilo jako důvod snahu být módní. Více než třetina třídy se tedy shodla na tom, že situace odkazuje ke snaze být módní, cool, trendy či frajer. V 9. B převyšoval zvyk jako důvod užití vulgarismu, uvedlo ho 31 %. Druhým nejčastějším důvodem ve třídě 9. B byla snaha být módní. Tu napsalo 23 % studentů této třídy.

Mezi dívkami a chlapci se tyto dva důvody objevovaly také. Dívky viděly důvod používání ve snaze být módní a ve zvyku, oba důvody volilo 35 % dívek, tedy jen 30 % dívek volilo jiný důvod než tyto dva. Mezi chlapci byla nejčastějším důvodem blízkost, tedy přátelství, to, že druhého člověka dobře znám. „*Oslovuje ho místo slova brácha.*“ „*Běžné přátelské oslovení.*“ Snaha být módní však patřila k druhému, nejčastěji uváděnému důvodu. Další důvody, které chlapci a dívky zmiňovali v dotaznících, jsou následující. Někteří chlapci a dívky vidí jako důvod použití vulgarismu nápodobu: „*Používají to jejich rodiče (otec) tak jim to přijde normální a nevádí jim to.*“ „*Nejspíš protože už to oslovení slyšel od Davida a chtěl působit stejně.*“ Mezi zmiňovanými důvody se objevovala i snaha zapadnout. „*Snažil se být stejný, aby zapadl.*“ „*Kvůli socializaci, aby se cítil dospělí.*“

Situace 2

Druhá situace ilustruje rozhovor několika dívek, které mluví o nepřítomné dívce. Podnětem pro tuto situaci byla snaha o začlenění. Čtvrtá dívka se snaží zapadnout do kolektivu třech dívek, které nadávají dívce, která není zrovna přítomna. Pouze 13 % respondentů uvedlo snahu o začlenění jako důvod. Jeden z chlapců: „*Aby zapadla mezi holky.*“ Dívka: „*Zavděčení se partě.*“ Další chlapec: „*Aby se nevyčleňovala z party holek.*“ Nejvíce uváděným důvodem však byly v obou třídách nesympatie k dané slečně, tedy 49 % z celkového počtu dotazovaných. Skoro polovina jedinců. Dívka: „*Nemají ji rádi a jiný výraz, který by byl slušný a krátký neznají.*“ Chlapci: „*Nesnáší tu Terezu.*“ „*Chtěla zdůraznit svůj odpor k ní.*“

Na tomto důvodu se shodují, jak v rámci tříd, tak v rámci genderových kategorií. V 9. A je tento důvod hlavním pro 67 % žáků a žákyň. V 9. B pro 37 %. Tento rozdíl mezi třídami je poměrně veliký. Dle mého názoru, může být rozdíl způsoben tím, že modelová situace pochází z pozorování v 9. A, nesympatie mezi jednotlivými skupinkami dívek zde byly očividné. Mohlo tedy dojít k identifikaci dívek s hovořící dívkou. Tutu domněnku potvrzuje fakt, že důvod nesympatií zvolilo 58 % dívek, chlapců 38 %.

Nápodoba je další z důvodů, který můžeme v odpovědích nalézt. Dívka: „*Protože to už použila Petra.*“ Chlapec: „*Protože to říkali všichni.*“ Objevoval se zde i důvod potupit. Dívka: „*Chtěla říct, že je otravná, trapná či hloupá, což v podstatě slovo „píča“ vystihuje.*“

Situace 3

Podkladem pro třetí situaci je snaha o odlišení. Chlapec se chce odlišit od ostatních tím, že udělá něco, co oni udělat nechtějí. 34 % jedinců, kteří dotazník vyplnili, mělo pocit, že příčinou vulgarismu v této situaci je snaha potupit, povýšit se nad někoho. Dívka: „*Myslí si že je mnohem lepší než oni a chtěl je tím „shodit“.*“ Chlapec: „*Asi tím chtěl naznačit že je lepší než oni.*“

Ve třídách se ovšem hodnocení lišila. 57 % jedinců, z 9. A, se přiklání ke snaze potupit, povýšit se. V 9. B je to pouze 22 % jedinců, tam je hlavním důvodem snaha povzbudit, vyhecovat chlapce, aby se rozhodli. Dívka: „*Chtěl říct, že jsou slabí, a bojí se a tím je vyprovokovat aby dokázali, že sračkami nejsou.*“ Stejně procento jedinců v této třídě má ze situace dojem vnitřní tenze, ze kterého pramení oslovení chlapců titulem „sračky“.

Co se týče chlapců a dívek je důvod shodný, tedy snaha potupit, povýšit se. Více jak třetina dívek a třetina chlapců volila tento důvod jako hlavní. Mezi zbylými důvody se objevuje např. nápodoba. Chlapec: „*Nevím, tak někde to pochytil a má to ve svém slovníku jako já.*“ Či potřeba něco zdůraznit. Chlapec: „*Aby zdůraznil, že se bojí.*“

Situace 4

Čtvrtá modelová situace ilustruje situaci na tělocviku, kdy se chlapci, který je v bráně, nepodaří zachytit míč a pustí gól. Tomáš a Dan se ho nadávkou snaží potupit, ponížit. Pouze 14 % respondentů však snahu potupit, ponížit vidí jako důvod. Chlapec: „*Chtěl Petra ponížit.*“ 77 % respondentů z obou tříd vidělo důvod za pocity vnitřní tenze obou chlapců. Dívky: „*Naštval se že pustil gól.*“ „*Chtěli vyhrát a on to zkazil.*“ Chlapec: „*Zlobí se na něj.*“

Důvod je shodný i v rámci jednotlivých tříd, v 9. A i v 9. B ho uvedlo 77 % dotazovaných. Ty samé výsledky můžeme najít, když porovnáme výpovědi chlapců a dívek u této situace. Pouze čtyři chlapci a šest dívek uvedli jiný důvod, než pocit vnitřní tenze. Z odpovědí na tuto situaci bychom mohli vysoudit, že jedinci vulgární výrazy

používají především ohledně své vlastní osoby, či zacílené neutrálně (zvolání, při naštvání, apod.), ne ve vztahu k druhým lidem a ve snaze druhému člověku vulgarismem ublížit nebo ho devalvovat.

Situace 5

Pátá modelová situace představuje dvě dívky, které jdou unavené ze školy a snaží se uvolnit své vnitřní napětí skrze použití vulgarismu. 65 % respondentů, jak první, tak druhé třídy, uvedlo, že je podle nich důvodem vnitřní tenze, kterou se dívka snaží pomocí vulgarismu uvolnit. Příklady výpovědí dívek: „*Nejspíš jí našťval den, který prožila.*“ „*V mém případě je to způsob, jak ze sebe dostat ten špatný pocit.*“ Příklady výpovědí chlapců: „*Byla našťvaná.*“ „*Chtěla si tím ulevit.*“ V této situaci se tedy žáci shodují důvodem s pravou příčinou užití vulgarismu v dotazníku.

Stejné výsledky najdeme, když se podíváme do vybraných důvodů jednotlivých tříd. V 9. A 71 % chlapců a dívek zvolilo jako důvod pocit vnitřní tenze, stejný důvod uvedlo v 9. B 61 % studentů. V rámci pohlaví jsou výsledky shodné. 67% dívek a 63 % chlapců uvádělo tento důvod. Mezi některé z dalších důvodů spadala i snaha zdůraznit řečené. Výrok chlapce: „*Chtěla umocnit pocit, který chtěla vyjádřit.*“

Situace 6

Šestá situace, uvedená v dotazníku, je charakteristická vulgaritou, která je nepřímo mířena na učitele. Tato situace byla konstruována na podkladě zvýšeného pocitu frustrace. Chlapec je frustrován tím, že mu učitel zabavil sluchátka a nevrátil mu je. 88 % studentů napsalo, že právě pocit frustrace, napětí, tedy odpovědi spadající do kategorie vnitřní tenze, je příčinou toho, že chlapec použil vulgární výraz „zmrď“ ve své výpovědi. Výpovědi dívek: „*Byl našťvaný a ulevil si.*“ „*Byl hodně našťvaný, a potřebuje si vybit zlost tím, že začne mluvit sprostě.*“ Chlapec: „*Chce vyjádřit jak je našťvaný.*“ I v tomto případě se tedy respondenti shodují s důvodem, na základě kterého byla situace sestavena.

Totožné výsledky najdeme v jednotlivých třídách, kde se procenta studentů uvádějících tuto příčinu pohybují kolem 87-88. Obdobné výsledky najdeme i u chlapců a dívek. Z této a předchozí situace je patrné, že dívky a chlapci používají vulgarismy často v situacích, kdy jsou našťvaní a nespokojení, uvolňují tak svůj vnitřní nepříjemný pocit a funkce vulgarismu je v tomto případě především psychohygienická.

Situace 7

Modelová situace číslo sedm se odehrává mezi dvěma dívkami, z nichž jedna je nervózní ze zkoušení a druhá se jí snaží podpořit, dodat síly, povzbudit jí. Důvod povzbudit, podpořit, vyhecovat v této situaci vidí 72 % chlapců a dívek. Shodné výsledky najdeme v rámci jednotlivých tříd i v rámci jednotlivých pohlaví, u dívek je to 67 %, u chlapců 78 %. Dívky: „*No že se nemá stresovat.*“ „*Nevěděla co říct, chtěla jí uklidnit.*“ Chlapci: „*Chtěla jí pomoci, podpořit.*“ „*Chtěla podpořit Terezu.*“ Vulgarismy jsou tedy jedinci vnímány i jako pomocník pro povzbuzení a podpoření druhého člověka.

Situace 8

Důvodem pro osmou modelovou situaci byly pocity strachu a úzkosti. 68 % studentů obou tříd uvádělo jako důvod použití vulgarismu od dívky pocit vnitřní tenze. Výpovědi dívek: „*Asi se fakt lekla byla vyděšená.*“ „*Vyděsila se a „vylítlo“ jí to z pusy.*“ Chlapec: „*Byla velmi vyděšená a neovládla se.*“ 15 % respondentů napsalo, že důvod zapojení slova „kurva“ do věty vidí ve zvyklosti dívky, dívka je zvyklá používat taková slova, a tak ji nepřijde divné použít ho v takové situaci. Dívka: „*Asi ho používá často, tak ho prostě řekla.*“

V důvodech, které uváděly jednotlivé třídy, můžeme najít rozdíly. 81 % studentů z 9. B volilo jako důvod pocit vnitřní tenze, pouze pět studentů mělo jiný názor. V 9. A pocit vnitřní tenze jako důvod napsalo 43 % studentů, 29 % jedinců vidělo důvod užití v nutnosti zdůraznit řečené. Dívky: „*Hodně se lekla a chtěla to dát najevo.*“ „*Chce zdůraznit, že se lekla.*“ Chlapec: „*Chtěla tomu dát důležitost.*“

Mezi odpověďmi dívek a chlapců se také nejčastěji vyskytovala vnitřní tenze jako důvod. 62 % dívek a 74 % chlapců přihlíželo k tomuto důvodu. Dalšími volenými důvody byl žádný důvod, tedy odpověď, která říkala, že dívka neměla žádný důvod k tomu, aby použila slovo „kurva“, dále se zde objevovala snaha být módní, zdůraznění a zvyk. Žádný z těchto důvodů však ani u dívek ani u chlapců nepřekročil hranici 19 %.

Situace 9

Předposlední situace dotazníku se odehrává opět mezi dvěma dívkami, Petra dostala novou kabelku, reakce Terezy na Petřino sdělení o nové kabelce zahrnuje výraz „nepochcala“. Důvodem pro tuto situaci byla snaha být módní. 59 % z celkového počtu respondentů uvedlo, že důvod vidí v závistí. Tereza Petře kabelku závidí, a proto použila

slovo „nepochcala“. Jedna z výpovědí dívek: „Závidí kabelku. Štve ji že o tom Petra mluví.“ Výpověď od chlapce: „Záviděla.“ Další dva nejčastěji volené důvody byly vnitřní tenze a lhostejnost. Oba volilo 18 % respondentů.

Mezi jednotlivými třídami se na důvodu závidi shodli, ale četné byly právě i výše zmiňované důvody vnitřní tenze a lhostejnosti. Lhostejnost volilo v 9. A 38 % žáků a žákyň, v 9. B to bylo ale jen 8 %. Pocit vnitřní tenze naopak převyšoval v 9. B, kde ho napsalo 28 % studentů a studentek, v 9. A to bylo pouze 6 %.

Dívky i chlapci se ve většině odpovědí shodují na závidi, jako na příčině užití vulgarismu, u dívek je to 62 %, u chlapců 55%. 30 % chlapců zastává názor, že důvodem pro užití je lhostejnost, u dívek je to pouze 10 %. 24 % dívek se domnívá, že příčina spočívá ve vnitřní tenzi, to si ovšem myslí jen 15 % chlapců. Tyto tři důvody tedy zůstávají shodné, jak v rámci jednotlivých tříd, tak v rámci jednotlivých pohlaví.

Situace 10

Poslední modelovou situací z dotazníku tvoří hádka dvou chlapců, při které jeden vyhrožuje druhému za použití vulgarismu. 33 % respondentů volilo snahu zastrašit jako příčinu vulgarismu. Jeden z chlapců: „Chtěl Dana postrašit.“ Dívka: „Výhrůžka, že mu nakope prdel.“ 61 % volilo jako důvod pocit vnitřní tenze, který chce jedinec uvolnit pomocí vulgarismu.

Na pocitech vnitřní tenze se shodovali studenti a studentky i v jednotlivých třídách. V 9. B to bylo až 70 % jedinců, v této třídě byla jediným dalším voleným důvodem snaha postrašit. V 9. A se navíc objevovaly ještě důvody, jako snaha potupit, nesympatie, běžná nadávka. Vždy je ale volilo maximálně 6 % studentů, studentek.

U chlapců důvod vnitřní tenze převyšuje dívky o skoro 20 %. Snaha postrašit, byla naopak častěji volena dívkami, volilo ji o 14 % dívek více než chlapců.

Shrnutí situací

Pro přehlednost je zde uvedena tabulka nejčastěji volených důvodů u celkového počtu respondentů, u jednotlivých tříd a v rámci genderových kategorií.

Tabulka 3

	Původní důvod	Obě třídy	9. A	9. B	Dívky	Chlapci
Situace 1	nápodoba	28 % - s. být módní	35 % - s. být módní	31 % - zvyk 23 % - s. být módní	35 % - zvyk 35 % - s. být módní	25 % - blízkost 20 % - s. být módní
Situace 2	s. o začlenění	49 % - nesympatie	68 % - nesympatie	37 % - nesympatie	58 % - nesympatie	38 % - nesympatie
Situace 3	s. o odlišení	34 % - s. potupit	57 % - s. potupit	26 % - s. povzbudit 22 % - s. potupit 22 % - vnitřní tenze	35 % - s. potupit	33 % - s. potupit
Situace 4	s. potupit	78 % - vnitřní tenze	78 % - vnitřní tenze	77 % - vnitřní tenze	74 % - vnitřní tenze	80 % - vnitřní tenze
Situace 5	uvolnění napětí	65 % - vnitřní tenze	71 % - vnitřní tenze	61 % - vnitřní tenze	67 % - vnitřní tenze	63 % - vnitřní tenze
Situace 6	uvolnění frustrace	88 % - vnitřní tenze	88 % - vnitřní tenze	88 % - vnitřní tenze	86 % - vnitřní tenze	90 % - vnitřní tenze
Situace 7	povzbuzení	72 % - povzbuzení	73 % - povzbuzení	71 % - povzbuzení	67 % - povzbuzení	78 % - povzbuzení
Situace 8	úzkost a strach	68 % - vnitřní tenze	43 % - vnitřní tenze 29 % - zdůraznění	81 % - vnitřní tenze	62 % - vnitřní tenze	74 % - vnitřní tenze
Situace 9	s. být módní	15 % - zvyk 59 % - závist 18 % - vnitřní tenze 18 % - lhostejnost	50 % - závist 44 % - vnitřní tenze 38 % - lhostejnost	64 % - závist 28 % - vnitřní tenze 70 % - vnitřní tenze 30 % - postrašení	62 % - závist 24 % - vnitřní tenze 52 % - vnitřní tenze 39 % - postrašení	55 % - závist 15 % - vnitřní tenze 30 % - lhostejnost 70 % - vnitřní tenze 25 % - postrašení
Situace 10	postrašení	61 % - vnitřní tenze 33 % - postrašení	44 % - vnitřní tenze 38 % - postrašení	70 % - vnitřní tenze 30 % - postrašení	52 % - vnitřní tenze 39 % - postrašení	70 % - vnitřní tenze 25 % - postrašení

Z důvodů, které jedinci volili je tedy patrné, že se ve většině případů neshodují s pravým důvodem, podle kterého byla situace vytvořena. Mezi důvody, na kterých se shodovalo více jak 10 jedinců z obou tříd, patřila snaha být módní, zvyk, závist, snaha potupit (povýšit se nad někoho), pocity vnitřní tenze, postrašení a nesympatie. Jednotlivé

třídy se ve většině případů na důvodech užití vulgarismů shodovaly, pouze v modelové situaci číslo tři měly třídy odlišný názor. Rozdíl byl v této situaci poměrně veliký a může být způsoben skupinovou normou užívání vulgarismů v jednotlivých třídách. Jak již bylo uvedeno výše, 9. A používala častěji vulgarismy zaměřené proti druhým osobám, z toho může pramenit jejich označení důvodu za snahu potupit, povýšit se. V osmé modelové situaci se na důvodu shodovala převážná většina třídy 9. B, v druhé třídě se na tomto důvodu shodovala jen skoro polovina žáků. Výsledky mohou být ovlivněny různým počtem jedinců v jednotlivých třídách.

9.2.2.2 Reakce

Druhá otázka, která se k modelovým situacím vztahovala, byla reakce. Zněla: „*Jak bys reagoval/a ty?*“ Studenti měli tedy vypsát, jaká by byla jejich reakce v takové situaci. Na základě odpovědí byly vytvořeny kategorie, do kterých byly odpovědi zařazeny. Následující seznam uvádí název kategorie, její význam a příklad výpovědi, která byla do této kategorie zařazena.

- 1 - odpor, proti reakce – do této kategorie byly zařazeny odpovědi, ve kterých jedinci vyjadřovali odpor k reakci chlapce nebo dívky nebo uvedli reakci, která na vulgarismus chlapce či dívky reagovala, např. „*Něco takového: Já nejsem vůl, tak mi tak neříkej.*“
- 2 – váhání, příklon k reakci – tato kategorie obsahuje odpovědi, kdy si jedinci nebyli jistí, ale nakonec se rozhodli, že by reagovali stejně jako chlapec či dívka v modelové situaci. V jejich odpovědích byla většinou uvedena nějaká podmínka, která by musela nastat, aby byla jejich reakce stejná, např. „*Pokud by mi dotyčný ublížil, tak bych reagovala „podobně“.*“
- 3 – souhlas s reakcí – k této kategorii patří odpovědi, ve kterých byl jasně vyjádřen souhlas s reakcí chlapce nebo dívky, např. „*Stejně jako oni někomu tohle oslovení prostě sedí.*“
- 4 – reakce bez vulgarismů – odpovědi studentů, kteří se vyjadřovali tak, že jejich reakce by probíhala bez vulgarismů, větu by vulgarismy nedoplnili, např. „*V tomhle případě bych slovo píča nepoužila spíš blbá nebo trapná.*“
- 5 – použití jiného vulgarismu - „*Mnohem hůř.*“

Nejvíce studentů a studentek, tedy 46 %, u jednotlivých situací uvádělo, že by reagovali bez vulgarismů. Jedna z dívek: „*Bez toho „ty vole“ takhle já nemluvim.*“ Chlapec: „*Řekl bych, že jí nemám rád, ale ne že je píča.*“ 28 % jedinců souhlasilo s reakcí dívky či chlapce v daných situacích. Chlapec: „*Stejně.*“ 10 % respondentů se po určitém váhání k reakci dívky či chlapce v situacích přiklonilo. Dívka: „*Kdybych tu holku neměla ráda, asi stejně.*“ 9 % všech odpovídajících by dle jejich slov použilo jiný vulgarismus a 6 % by vyjádřilo odpor nebo nějakou protireakci. Skoro polovina jedinců tedy odpověděla, že by reagovala bez vulgarismů, že oni sami by se v situaci zachovali jinak, nepoužili by vulgární výraz.

Reakce číslo 4 převažovala jak mezi jednotlivými třídami, tak mezi chlapci a dívkami. Tabulky jsou součástí přílohy číslo 6. V 9. A i v 9. B byla druhou nejčastější reakcí reakce číslo 3, tedy souhlas s reakcí. Ty samé výsledky najdeme i u chlapců a dívek.

9.2.2.3 Škála

Označení situace na škále patřilo u každé modelové situace k otázce číslo tři. Škála byla pětibodová, od jedné do pěti. Vybráním pěti bodů jedinec označil situaci za nejvíce vulgární. Vybráním jednoho bodu byla situace označena za nejméně vulgární. V jednotlivých tabulkách je používán modus, aby byl zobrazen nejčastěji volený bod na škále.

Ve čtvrté tabulce jsou uvedeny nejčtenější výsledky škál z obou tříd.

Tabulka číslo 4

	Číslo na škále	Procenta jedinců
S1	3	42 %
S2	4	49 %
S3	2	42 %
S4	1	60 %
S5	2	53 %
S6	4	36 %
S7	2	47 %
S8	3	38 %
S9	2	44 %
S10	4	33 %

Z této tabulky je patrné, že se jedinci na žádné modelové situaci neshodovali jako na „nejvíce vulgární“, označení modelové situace pěti body se u některých jedinců objevovalo, ale ne ve velké míře. Nejvíce jedinců se shodovalo na hodnocení čtvrté modelové situace, tedy situace, ve které byl užíván výraz „blbec“. Je tedy možné, že výraz „blbec“ je jedinci považován na málo vulgární, jelikož ho 60 % dívek a chlapců hodnotilo jako nejméně vulgární. Naopak nejméně se jich shodovalo u modelové situace číslo deset. Situace, které byly hodnoceny jako více vulgární, mají společný aspekt naštvanosti. Můžeme tedy usuzovat, že vulgarismy použité v naštvanosti, považují jedinci za více vulgární. Situace, označované na škále nejčastěji číslem tři, mají společné neutrální zaměření vulgarismů, ani jeden z vulgarismů není zacílen na druhého člověka. Avšak tuto podmínku splňuje i situace pět a sedm, které jsou hodnoceny mírněji.

V tabulce číslo pět jsou uvedena nejčastější hodnocení v rámci jednotlivých tříd.

Tabulka číslo 5

	Škála	Procenta jedinců	Škála	Procenta jedinců
	9. A		9. B	
S1	3	39 %	3	44 %
S2	4	50 %	4	48 %
S3	2	44 %	2	41 %
S4	1	78 %	1	48 %
S5	2	56 %	2	52 %
S6	4	44 %	3,4	30 %
S7	2	33 %	2	56 %
S8	3	44 %	3	33 %
S9	2	44 %	2	44 %
S10	4	44 %	2	33 %

V tabulce číslo 4 můžeme vidět, že v rámci jednotlivých tříd se jedinci v této otázce neshodovali pouze u modelové otázky číslo 10. V šesté názorné situaci studenti 9. B na škále nejčastěji volili body 3 a 4, v obou případech body volilo 30 %. Shody v označování modelových situací na škále nekorrespondují se shodami týkajícími se uvádění důvodů. V důvodech se třídy neshodovaly jen u třetí modelové situace, v tomto případě je to modelová situace číslo 10. Pozoruhodné je, že 9. B hodnotí modelovou situaci číslo 10 mírněji, než 9. A, přesto, že se 9. A projevovala jako vulgárnější třída.

Šestá tabulka znázorňuje nejčastěji vybrané body z jednotlivých škál v rámci pohlaví.

Tabulka číslo 6

	Škála	Procenta jedinců	Škála	Procenta jedinců
	Dívky		Chlapci	
S1	3	46 %	3	38 %
S2	3	42 %	4	62 %
S3	2	54 %	2	29 %
S4	1	63 %	1	57 %
S5	2	71 %	1	43 %
S6	4	46 %	3	38 %
S7	2	63 %	2,3	29 %
S8	3	33 %	3	43 %
S9	2	54 %	1	37 %
S10	4	38 %	2,4	29 %

Mezi dívkami a chlapci proběhla shoda pouze v první, třetí, čtvrté a osmé modelové situaci. V sedmé situaci se chlapci nejčastěji shodovali na dvou a třech bodech, každý volilo 29 %. Shoda mezi chlapci a dívkami je oproti shodě pohlaví v důvodech odlišná. Zde se většina chlapců a dívek shoduje pouze na čtyřech modelových situacích. V případě důvodů, to byla pouze první modelová situace, na které se většinově neshodli, jak chlapci, tak dívky.

Jak mezi třídami, tak mezi pohlavími nebyly prokázány žádné statisticky významné rozdíly. U otázky číslo čtyři a devět jsou výsledky statistických testů na hranici statistické významnosti. Při tom rozdíly mezi soubory nejsou v některých případech zanedbatelné. Neprokázaní statistické významnosti je pravděpodobně způsobeno malým vzorkem respondentů. Navíc může být použití statistických postupů zpochybněno tím, že zkoumané soubory nejsou náhodné výběry. Proto bylo testování doplněno o hodnocení rozdílů pomocí metody rozměrového efektu. Pro zjištění rozdílu mezi dvěma průměry vyjádříme velikost rozměrového efektu rozdílem porovnávaných průměrů a následným podělením těchto průměrů společnou směrodatnou odchylkou (Cohen, 1988). Rozdíly mezi soubory se pokládají za malé pro hodnoty rozměrového efektu okolo 0,2, pro tento výzkum 0,15 – 0,25, za střední pro hodnoty přibližně 0,5 (0,45 - 0,55), a vysoké pro zhruba 0,8 (0,75 – 0,85). Tabulky s rozměrovými efekty jsou uvedeny v příloze číslo 7.

Střední rozměrový efekt se v rámci tříd prokázal u výše zmíněné čtvrté a deváté škály. Střední hodnoty rozměrového efektu nabývala mezi chlapci a dívkami pouze škála u první modelové situace. V rámci tříd tedy nebyly prokázány velké rozdíly ve zhodnocení vulgárnosti situací. U této otázky tedy nebyla potvrzena existence skupinových norem, na rozdíl od pozorování a rozdělení vulgarismů. Je možné, že je tento rozdíl způsoben sociální žádoucností, která byla u této otázky více patrná.

9.2.2.4 Pocity

„Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby spojení „aby ses z toho nepochcala“ použil chlapec?“ či *„Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby oslovení „sračky“ použila dívka?“* Tyto a další otázky zjišťovaly pocity, které se týkaly toho, zda by na jedince situace působila jinak, kdyby v ní nefigurovala dívka či chlapec.

Sedmá tabulka znázorňuje nejčtenější odpovědi studentů a studentek, jak z 9. A, tak z 9. B.

Tabulka číslo 7

	Ano/Ne	Procenta jedinců
S1	Ano	71 %
S2	Ne	78 %
S3	Ne	53 %
S4	Ne	91 %
S5	Ne	87 %
S6	Ne	51 %
S7	Ne	76 %
S8	Ne	80 %
S9	Ne	64 %
S10	Ano	66 %

Můžeme vidět, že pocity jedinců by se lišily pouze ve dvou situacích, v situaci číslo jedna a v situaci číslo deset. V první situaci dva bratři používají výraz „vole“, „ty vole“. Dle odpovědí respondentů by byl jejich dojem ze situace jiný, kdyby v situaci figurovaly dívky, a kdyby to byly dívky, kdo by používal výraz „ty vole“ a „vole“. Z těchto výpovědí je patrné, že jedinci chápou výrazy „ty vole“, „vole“ jako typicky mužské a v případě užívání dívkami jsou tyto výrazy chápány jako nevhodné, nehodící se. V modelové situaci číslo deset opět hovoří dva chlapci, jeden vyhrožuje druhému větou: *„Nezájem, a měl bys*

radši vypadnout nebo skončí moje noha v tvý prdeli.“ 66 % jedinců říká, že by měli ze situace odlišný dojem, pokud by tím, kdo vyhrožuje, byla dívka. V situaci číslo tři odpověď ne volilo 53 %, to znamená, že skoro polovina jedinců by ze situace měla jiný dojem, kdyby hovořila dívka. Hodnoty jsou podobné i v šesté situaci, tam odpověď ne volilo 51 %, téměř polovina by tedy měla opačný dojem.

V osmé tabulce můžeme vidět procenta jednotlivých odpovědí studentů a studentek v rámci jednotlivých tříd.

Tabulka číslo 8

	Ano/Ne 9. A	Procenta jedinců	Ano/Ne 9. B	Procenta jedinců
S1	Ano	61 %	Ano	78 %
S2	Ne	78 %	Ne	78 %
S3	Ano	56 %	Ne	59 %
S4	Ne	83 %	Ne	96 %
S5	Ne	78 %	Ne	93 %
S6	Ano/Ne	50 %	Ne	52 %
S7	Ne	72 %	Ne	78 %
S8	Ne	61 %	Ne	93 %
S9	Ne	80 %	Ne	56 %
S10	Ano	67 %	Ano	65 %

Rozdíly v rámci 9. A a 9. B můžeme najít u třetí situace, 56 % studentů a studentek v 9. A uvedlo, že by se jejich pohled na situaci změnil, kdyby vulgarismus použila dívka. V 9. B má 59 % jedinců pocit, že by jejich dojem zůstal stejný. V obou třídách se však procenta pohybují okolo 57 %, tedy skoro polovina studentů v obou třídách má opačný dojem, než jejich spolužáci a spolužačky. Tato situace tedy z jejich pohledu není jednoznačná. Nejednoznačné jsou i pocity z šesté situace, zde se procenta pohybují také okolo poloviny. U jedinců z 9. A došlo dokonce k naprosté shodě. U modelové situace číslo devět se procenta pohybují okolo poloviny jen v 9. B, v 9. A odpověď ne zvolilo 80%.

Tabulka číslo 9

	Ano/Ne Dívky	Procenta jedinců	Ano/Ne Chlapci	Procenta jedinců
S1	Ano	67 %	Ano	76 %
S2	Ne	83 %	Ne	71 %
S3	Ne	54 %	Ne	52 %
S4	Ne	92 %	Ne	91 %
S5	Ne	92 %	Ne	81 %
S6	Ne	58 %	Ano	57 %
S7	Ne	75 %	Ne	76 %
S8	Ne	83 %	Ne	76 %
S9	Ne	70 %	Ne	58 %
S10	Ano	58 %	Ano	75 %

Devátá tabulka se týká výsledků mezi dívkami a chlapci a jejich srovnání. Chlapci a dívky se na situaci číslo tři shodují. Z procent je však patrné, že skoro polovina chlapců a dívek si o situaci myslí pravý opak. Volili možnost ano, tedy že by na ně situace působila jinak, kdyby vulgarismus použila dívka. Nejjednoznačnější situace mezi dívkami a chlapci byly čtvrtá a pátá modelová situace. Situace je pro ně stejná bez ohledu na pohlaví mluvčího. Dívky i chlapci vidí první situaci jako závislou na pohlaví mluvčího, 67 % a 76 % chlapců, sdílí názor, že by první situaci vnímali jinak, pokud by mluvily dívky. Výraz, „ty vole“, je tedy vnímán jako takový, který při použití dívkami vyvolává negativní dojmy. Ema: *„Bylo by to asi dost odpudivý.“* Michael: *„Asi by mne to odrazovalo od jistých dojmů které mohly dívky vyzařovat.“* Hanka: *„Ano, protože u kluků se to nějak očekává, kdyžto u holek to není hezký.“* Šestá situace je dívkami a chlapci hodnocena odlišně, ale procenta jedinců, kteří se odpovědi shodují, se pohybují kolem poloviny, tedy druhá polovina chlapců i dívek zastává opačný názor.

9.2.3 Shrnutí výsledků dotazníků

Nejčastěji se vyskytujícími slovy byla pornolálka, výrazů spadajících do této kategorie uvedli jedinci nejvíce. Užívání jednotlivých slov z různých oblastí závisela na konkrétní třídě. Je tedy možné podotknout, že výrazy z kategorií, které jedinci aktivně používají, se odvíjí z prostředí, ve kterém se nacházejí, jelikož skupinové normy byly ve třídách odlišné. V první třídě byla nejvíce užívána pornolálka, ve třídě druhé, 9. B, to byla pejorativní označení psychické a fyzické charakteristiky. Označení druhých lidí názvy

zvírat se téměř neobjevovalo, tyto výrazy jsou užívány spíše jako zvolání „ty vole“, „ty krávo.“ V této otázce byla potvrzena existence skupinových norem.

Z výpovědí v dotaznících je patrné, že důvod užití vulgarismu vždy závisí na situaci. Situace, do které se jedinec dostane, ovlivní to, zda bude vulgarismus použit či ne. Nejčastěji volenými důvody byla snaha být módní, zvyk, nesympatie, snaha potupit, povýšit se, pocity vnitřní tenze, snaha povzbudit, závist a snaha druhého zastrašit. Důvod, který se u chlapců objevoval převážně častěji než u dívek, byla blízkost. Skoro polovina jedinců uváděla, že by v uvedených situacích, vulgarismus nepoužila, že by reagovali bez vulgarismů. Pocity dívek a chlapců, které ze situací měli, prokazují to, že vnímání užívání vulgarismů dívkami či chlapci se také odvíjí od situace, a také závisí na konkrétním vulgarismu, který je použit. Většina dívek by vnímala první a desátou situaci jako odlišnou, pokud by mluvila dívka. Většina chlapců by vnímala jako odlišnou i situaci číslo šest, pokud by mluvila dívka. Týkalo se to tedy použitých vulgarismů, „ty vole“, „zmrď“ a „prdel“. Ve většině situací ale pro jedince není podstatné, zda vulgarismus použije dívka či chlapec. Vulgarita je u jednotlivých pohlaví žáky a žákyněmi vnímána skoro totožně. Nebyly prokázány statisticky významné rozdíly ve vnímání míry vulgárnosti použitého vulgarismu, jak v rámci tříd, tak v rámci pohlaví.

9.3 Skupinové rozhovory – focus group

Jak již bylo zmíněno v kapitole metody sběru dat, dívky a chlapci byli pro tuto metodu roztrženi do čtyř skupin v rámci své třídy. V posuzování výsledků bude pozornost zaměřena nejprve na výpovědi, týkající se jednotlivých okruhů, podle kterých rozhovor probíhal, poté na témata, která se objevovala v rozhovoru, ale nebyla vyjádřena přímo. Přepisy rozhovorů jsou přiloženy v přílohách číslo 8 a 9.

9.3.1 Focus group ve třídě 9. A

Pojem vulgarita

Tento okruh byl do rozhovoru zařazen proto, aby se otevřelo téma vulgarity, aby se jedinci ve skupině nebáli mluvit a byla nalezena příjemná atmosféra, ve které budou moci otevřeně sdělovat své myšlenky. Okruh měl za cíl zjistit, jak jedinci vulgaritu vnímají, co pro ně vulgarita představuje, a co se jim vybaví, když se řekne slovo vulgární či vulgarita.

Všechny čtyři skupiny, jak vulgární chlapci a dívky, tak nevulgární chlapci a dívky se shodovaly na tom, že vulgarita pro ně představuje především sprostá slova. Dívky své pojetí vulgarity doplňovaly ještě o vulgární chování, zatímco nevulgární dívky asociovaly slovo vulgarita s agresivitou. Jedinci ve všech skupinách také hovořili o tom, že užívání vulgarismů je mezi přáteli běžné, tolerované. Mezi přáteli nejsou vulgarismy ničím neadekvátním, vadilo by jim, kdyby na ně vulgárně mluvil někdo, koho neznají, ale pokud je daný člověk kamarád či člověk, kterého znají, je to v pořádku. Při vnímání vulgarismu je tedy podstatné to, kdo daný vulgarismus užívá. Dokládá to výpověď jednoho z vulgárních chlapců: „*Jestli si povídám s kamarádem a nadáváme si mezi sebou v nějakým kontextu, tak je to v pohodě, ale jako když potkám někoho a začne mi nadávat, tak to je jasný, že mi to vadí.*“ Vulgární dívka: „*Tak já taky jako mezi kamarádkama, ale jako na veřejnosti ne vůbec.*“

Vulgární chlapci dále podotýkají, že to, zda jim vulgarismy u jedince vadí či ne, záleží také na situaci, na kontextu a na tom, jak to daný člověk myslí. Chlapci se svými výpověďmi shodují na tom, že dnes je vulgární vyjadřování normální. Vulgární chlapci říkají, že dnes je vulgární skoro každý a dále se to zhoršuje. Nevulgární chlapci uvádí, že je na to tato generace již zvyklá a bez vulgarismů se někdy člověk neobejde. Výpovědi nevulgárních dívek vyjadřují myšlenku, že jedinec si na vulgární vyjadřování ve škole zvykne, a pak už mu tento stav přijde normální a nepozastavuje se nad ním. Pozoruhodné je, že jak nevulgární dívky, tak nevulgární chlapci v této třídě vnímají vulgaritu jako něco normálního, běžného. Tento fakt může být způsoben nutností přizpůsobit se většině, jelikož v této třídě byl patrný vůdce, který se vulgárně vyjadřoval. To dokládá pozorování i výpověď jednoho z nevulgárních chlapců: „*Jako teď se dostanu od tématu, ale ono je blbý, že jakoby se hodně lidí uzpůsobuje jednomu žákovi, a prostě, a to je situace v naší třídě, že se všichni uzpůsobili jednomu žákovi.*“ Vulgární dívky se naopak vyjadřují tak, že jim není příjemně v kolektivu, kde se mluví hodně vulgárně, domnívají se, že jedinci, kteří mluví vulgárně, nejsou chytří. Překvapivé je, že však samy sebe vnímají jako vulgárně mluvící dívky. Na ostatní tedy uplatňují svou normu, která říká, že jsou jedinci hloupí, pokud vulgárně hovoří, sebe však takto nevnímají. Na sebe tyto normy neaplikují. Je patrné, že implicitně vulgaritu vnímají jako něco nežádoucího, explicitně však mají potřebu dokládat fakt, že vulgární jsou. Dle jejich názoru ale vulgaritu mezi sebou nemyslí vážně a berou to spíše jako legraci. Stejně vulgaritu vnímají i vulgární chlapci. Ti podotýkají, že jim je vše jedno, že to neřeší, jediní, kdo vulgární vyjadřování dle jejich

názoru řeší, jsou rodiče a dospělí. Názor, že se vulgární vyjadřování posouvá i do nižšího věku zastávají vulgární dívky a nevulgární chlapci, ti dále podotýkají, že jim vulgární vyjadřování připadá nevhodné v komunikaci s dospělými, a že je rozdíl mezi aktivní a pasivní znalostí vulgarismů, každý je zná, ale ne každý je používá.

Setkání s vulgaritou

Studenti a studentky ve třech skupinách se shodují na tom, že místem, kde se poprvé setkali s vulgaritou, byla škola. Vulgární chlapci zmiňují jako místo prvního setkání mateřskou školu. Nevulgární dívky se zmiňují ještě o domově a kamarádech, se kterými se stýkaly mimo školu. Škola byla také často zmiňována jako místo, kde je koncentrace vulgarismů největší a nejsilnější.

Okruh přátel, rodina

V této oblasti skupiny odpovídaly na otázku, zda jejich přátelé, rodina mluví vulgárně či nikoli a vyjadřovaly se k tomu, jak se jejich okolí k vulgaritě staví. Všichni jedinci hovořili o tom, že jsou na tom jejich kamarádi s užíváním vulgarismů stejně jako oni. Nevulgární chlapci se zmiňovali o tom, že někteří jejich kamarádi jsou dokonce více vulgární, než oni sami. Vulgární dívky říkaly, že je to mezi jejich kamarády různé, někteří mluví více vulgárně, někteří méně vulgárně, než ony. Fakt, zda jejich přátelé mluví či nemluví vulgárně, pro jedince nebyl podstatný.

V oblasti rodiny to bylo ve všech skupinách různé. Někteří jedinci uváděli, že se u nich doma vulgárně mluví, někteří říkali, že nikoli. Většina jedinců, kteří mají sourozence, hovořila o tom, že se svými sourozenci občas komunikují vulgárně. Někteří z jedinců podotýkali, že vulgárně mluví i s rodiči. Vulgarismy však většinou nejsou mířené na druhou osobu v rodině.

Frekvence používání vulgarismů a jejich zacílení

Zde byli žáci a žákyně dotazováni, jak často oni sami vulgarismy užívají. Všichni se shodovali na tom, že svoje vulgarismy cílí spíše neutrálně, ne na osoby. Používají je jako zvolání, podtržení řečeného, nikoli jako oslovení. Např. „*Kurva, to jsem se lekl.*“ To ovšem odporuje pozorování, které bylo ve třídě provedeno, jelikož vulgarismy zaznamenané při něm, byly cíleny spíše na osoby. Když měli zhodnotit sami sebe,

výpovědi skupin se lišily. Vulgární chlapci se považují za hodně vulgární jedince, měli tendenci nadsazovat své vyjadřování a přesvědčit mě o tom, že oni jsou těmi, kdo mluví nejhůře. Snažili se to podložit výpověďmi: „*Já ani nemusím být naštvanej.*“ Či: „*Já už to mám jako denní stravu.*“ Byli jedinou skupinou, která tuto tendenci měla, ostatní přiznávali, že vulgárně hovoří, ale nekladli na to takový důraz jako tato skupina. Podstatný zde byl názor chlapce, kterého ostatní považovali za vůdce. Všichni chlapci v této skupině s jeho názory souhlasili a podporovali je. Také se zmiňovali o tom, že je hodně ovlivňuje okolí, pokud jsou ve společnosti, kde se vulgárně nemluví, tak také nemluví, pokud jsou mezi kamarády, tak ano. Nevulgární chlapci hovořili o tom, že jsou nejvíce vulgární v případě, že je někdo nebo něco naštve, potom prý začínají vulgárně mluvit. Pozoruhodné je, že nevulgární dívky si o sobě nemyslí, že by nevulgárními byly. Hodnotí se spíše jako středně, až více vulgární. Říkají, že vulgární výrazy nelze ze svého slovníku vypustit, vnímají je jako normální. To bychom mohli spojovat se zjištěním, že se v této třídě snaží všichni přizpůsobit jednomu člověku.

Účely používání vulgarismů

Naštvanost je důvod, který se objevoval ve výpovědích u všech jedinců. Jedinci zařazení do skupiny nevulgárních viděli jako další důvod potřeby něco zdůraznit, dát něčemu silnější význam. Vulgární dívky a obě skupiny chlapců vidí za užíváním vulgarismů zábavu, mluví tak dle svých slov z legrace. Nevulgární chlapci však tento důvod vidí jen u ostatních, ne u sebe samých, u sebe a dalších lidí za důvod považují snahu zapadnout, nevyčnívat, přizpůsobit se. Dívky by dle jejich názoru vůbec vulgárně mluvit neměly. Vulgární chlapci se v rámci důvodů užívání u dívek zmiňují o obraně, dívky se podle nich snaží vulgarismy bránit, nepoužívají je hovorově jako oni a myslí to, co řeknou, vážně, na rozdíl od chlapců, pro něž je užívání zábava. Také uváděli, že by jim nevadilo, kdyby jejich dívka mluvila vulgárně, tento fakt pro ně není podstatný. Vulgární dívky vidí jako důvod u chlapců frajeřinu, snahu vypadat lépe a starší, být ve středu pozornosti a zvýšit si ego. Nevulgární dívky u ostatních vidí potřebu urazit, nevidí rozdíl mezi vyjadřováním dívek a chlapců, ale shodují se na tom, že dívky by vulgárně mluvit neměly. Dominantním a ústředním důvodem se v této třídě stává zábava a blízký vztah s druhými lidmi. Porušování norem je v této třídě podstatný fakt, který vede jedince k tomu, že vulgárně hovoří. To implicitně vyplývá z výpovědí všech čtyř skupin v této třídě.

Prostředí, ve kterých jsou vulgarismy používány

Škola byla všemi označena jako místo, kde se s vulgaritou setkávají nejvíce a nejčastěji. Je to místo, kde s ní přicházejí do kontaktu každý den a není možné se tu s ní neseťkat. Dovednost rozlišovat mezi prostředími a poznat, kde se užívání hodí, a kde ne, byla uznávána jako nutná a podstatná. Podle studentů a studentek je nutné odlišovat jednotlivé situace a umět mezi nimi přecházet. Chlapci také zmiňovali hry jako situace, ve kterých vulgarismy užívají.

Tresty za vulgarismy

Tresty byly považovány většinou studentů a studentek za bezpředmětné. Některé z vulgárních dívek hovořily o tom, že by bylo dobré, kdyby učitelé měli nějaké tresty k dispozici, v hodinách by se dle nich mluvit vulgárně nemělo. Ostatní jedinci se shodli na tom, že by tresty pozbývaly svého smyslu, nikdo by se jich neobával a užívání vulgarismů by to nezastavilo. Tresty by zavedli jen v nižších ročnících, například na prvním stupni. Mají pocit, že samotní učitele to přestali vnímat a často na to ani nijak nereagují.

9.3.2 Focus group ve třídě 9. B

Pojem vulgarita

Chlapci i dívky se v této třídě shodovali na tom, že pojem vulgarita pro ně nepředstavuje jen verbální projev, ale také vulgární chování. Jako neadekvátní chování bylo uváděno poškozování a urážení něčí věci či někoho.

V oblasti toho, jak daný pojem vnímají, se jedinci shodli na tom, že je nutné rozlišovat mezi jednotlivými situacemi a prostředími. Člověk musí vědět, kdy se to hodí, a kdy ne. Chlapci a dívky uvádí, že dříve tomu tak nebylo, vulgarita se stala více všední záležitostí, dnes je podle nich vulgární skoro každý a věk užívání se snižuje. Nevulgární chlapci a vulgární dívky dokonce uváděli, že jsou na to již zvyklí, že je to nepřekvapuje. Ke shodě u jedinců docházelo i v oblasti toho, že vulgaritu mezi sebou vnímají spíše jako zábavu, vtip, užívání vulgarity mezi přáteli jim přijde normální a běžné, jelikož se znají. Pokud by na ně vulgárně mluvil někdo, koho neznají, považovali by to dle svých slov za horší, a jako srandu by to vůbec nebrali. „Mezi náma to je ale zase jakoby, že kdybych mu řekl kreténe, tak že bych to myslel doopavdy, je to něco jinýho, než kdybych to řekl nějakýmu klukovi,

kterýho neznám.“ Tak zněla výpověď jednoho z vulgárních chlapců. To odpovídá výsledkům získaným, jak z pozorování, tak z dotazníků. V důvodech uváděných jedinci v dotaznících se blízkost objevuje převážně u chlapců, u dívek však také. Vulgární dívky ale dodávají, že ony jako dívky normálně používají jen slabé vulgarismy, ostatní užívají jen v případě naštvanosti. U chlapců to ale vidí opačně, ti podle nich běžně používají i tvrdší vulgarismy, které by ony nepoužily. Pro dívky je podstatné nejen to, kdo daný vulgarismus použije (kamarád či člověk, kterého neznají), ale také to, jakým způsobem daný člověk konkrétní vulgarismus řekne, a jak danou věc myslí. Další věc, na které se dívky shodly, je, že to, jak mluvíme je z velké části ovlivněno naším okolím, ať už je to místo, kde bydlíme, či prostředí, ve kterém se vyskytujeme. Zároveň dívky přiznaly, že si samy myslí, že by neměly být sprosté a vulgární. U vulgárních dívek bylo dokonce řečeno, že jim vadí prostředí, ve kterém se mluví vulgárně, ač samy vulgární jsou. Z pozorování však tyto názory nebyly patrné.

Setkání s vulgaritou

Všichni chlapci a dívky na otázku kdy se poprvé setkali s vulgaritou, kdy s ní poprvé přišli do kontaktu, odpovídali stejně, ve škole, v rodině. V rámci rodiny byli uváděni různí rodinní příslušníci, maminka, tatínek, sourozenci a bratraci nebo sestřenice. Můžeme tedy tvrdit, že škola a rodina jsou hlavními socializačními činiteli v této oblasti. Skupina vulgárních chlapců zmiňovala ještě počítačové hry, které hrají a ve kterých se vulgarismy vyskytují. Nevulgární chlapci podotýkali, že do styku s vulgaritou přichází poměrně často, nejvíce ve škole, což potvrzovaly i dívky z nevulgární skupiny.

Okruh přátel, rodina

Nevulgární chlapci i nevulgární dívky uvedli, že kamarádi, se kterými se stýkají mimo školu, jsou odlišní od těch, se kterými se vídají ve škole. Vypovídali, že jejich přátelé mimo školu jsou na tom s vulgaritou stejně jako oni, tedy že vulgárně nemluví. Z pozorování bylo patrné, že se tito jedinci zdržovali ve skupinkách spíše mezi sebou, nenavazovali tolik kontakt s ostatními, kteří vulgárně hovoří. Naopak vulgární chlapci a dívky se shodovali na tom, že jejich přátelé mimo školu jsou na tom s vulgaritou podobně jako ti, se kterými školu navštěvují a jako oni sami.

Na otázku, zda se u nich doma mluví nebo nemluví vulgárně, neměla žádná ze skupin shodnou odpověď. Někteří chlapci a dívky uváděli, že se u nich doma vulgárně mluví, ať už s rodiči nebo se sourozenci, někteří uváděli pravý opak. Na základě skupin tedy nelze říct, zda se ti, co vulgárně mluví, svou vulgaritu naučili doma, jelikož mezi nimi byli i takoví jedinci, kteří říkali, že je u nich doma používání vulgárních slov zakazováno a trestáno.

Frekvence používání vulgarismů a jejich zacílení

Chlapci uváděli, že používají spíše slabší slova jako „ty vole“, silnější vulgarismy jen v případě, že je někdo naštve nebo se něco přihodí. To samé říkaly vulgární dívky, silnější vulgarismy užívají dle svých slov jen tehdy, naštve-li je něco. Chlapci uváděli, že vulgární slova užívají spíše při hrách. Mezi sebou to u nich nebývá tak časté. Konstatovali, že jejich vulgarismy jsou většinou zacíleny neutrálně (na věci, na situace, apod.), na osoby se jejich vulgarismy tak často nevztahují. Dívky naopak uváděly, že cílem jejich vulgarismů jsou ve větší míře osoby. Dle svých slov nepoužívají vulgarismy tak neutrálně jako chlapci, neprokládají své věty tolik výrazy, „ty vole“, „ty krávo“, ale vulgarismy užívají nejčastěji v naštvanosti. To dokládá i pozorování z této třídy.

Účely používání vulgarismů

Důvod, který se objevoval u všech skupin, byla naštvanost. Naštvanost uváděli jako velmi častý důvod toho, proč mluví vulgárně, koresponduje to i s frekvencí užívání, kde, jak je uvedeno výše, naštvanost vede k tomu, že se zvyšuje jejich produkce vulgarismů. Další důvod, na kterém se skupiny shodovaly, byla potřeba ulevit si, uvolnit se, odreagovat se. Dle jejich slov se skrze vulgarismy napětí uvolní a oni pak nemusí napětí uvolňovat jiným způsobem. Pocity vnitřní tenze byly i nejčastěji uváděným důvodem v dotaznících. Nevulgární chlapci viděli jako další důvod užívání vulgarismů, zdůraznění. Mezi důvody, které uváděli u ostatních, patřila snaha být dospělejší, něco si dokázat, vypadat drsně, někam zapadnout, (poslední tři důvody zmiňovaly u ostatních i vulgární dívky). Snahu někam zapadnout charakterizovaly u ostatních i nevulgární dívky. Dalšími důvody, které skupiny uváděly, bylo, že používání vulgarismů je něco automatického, něco, na co je člověk zvyklý. Dále je používají, když jsou šťastní, když hrají nějaké hry nebo prostě proto, že je daný vulgarismus výstižnější, než jakýkoli jiný výrok. Všechny důvody, které jedinci zmiňovali, se objevovaly i v jejich odpovědích v dotaznících.

Chlapci hovořili o dívkách jako o těch, které by neměly být vulgární, neměly by vulgarismy používat aktivně, podle chlapců to k dívkám „nesedí“ a nelíbí se jim, když tak dívky hovoří. Vulgární chlapci však považují vulgaritu dívek za stejnou, jako je jejich vlastní. Říkají, že mezi dívkami a chlapci již není rozdíl v užívání vulgarismů. Snaha zapadnout, být jako kluci, vypadat dospěleji, dát najevo, že není slabá. Používání vulgarismu jako obranného systému, to byly důvody, které vidí chlapci v užívání vulgarismů dívkami. U sebe však tyto důvody neuváděli. Dále chlapci uváděli užívání vulgarismů dívkami, jako vyskytující se nejčastěji při pomlouvání, šíření „drbů“ a v mnoha případech jako bezdůvodné. Vulgarismy u dívek podle nich pochází také z domácího prostředí, a z toho, že jsou dívky namyšlené.

Dívky u chlapců zmiňovaly jen pár důvodů, které podle nich vedou k tomu, že jsou chlapci vulgární. Byla to potřeba dokazovat si, že jsou něco víc, než druzí lidé, kteří vulgárně nehovoří, snaha hrát si na frajery a drsné chlapce a často automatické použití. Samy dívky hovořily o tom, že začaly užívat vulgarismy z frajeřiny, protože to používali ostatní a postupem času se u nich užívání zautomatizovalo a navykly si mluvit vulgárně.

Prostředí, ve kterých jsou vulgarismy používány

Na situacích a prostředích, ve kterých se vulgarismy vyskytují, se jedinci neshodovali. Jediným prostředím, které bylo zmiňováno všemi skupinami, byla škola. Jedinci nejčastěji uváděli prostředí dle svých zájmů. Chlapci hovořili o tom, že jejich používání se soustřeďuje hodně na hry, jak počítačové, tak hry při tělocviku. Dívky naopak zmiňovaly své zájmové kroužky, jezdeckví, street dance a další. Všechny skupiny, jak je popsáno výše, podotýkaly, že je nutné mezi jednotlivými prostředími a situacemi rozlišovat. Sami vnímají některá prostředí a situace jako ty, ve kterých by se vulgárně mluvit nemělo ani nesmí, a ty, kde užívání není kontrolováno a není nijak sankcionováno.

Tresty za vulgarismy

Otázka ohledně trestů za používání vulgarismů byla směřována hlavně na oblast školy a domova. Jak už bylo řečeno výše, domov je pro některé studenty a studentky místem, kde se vulgarismy nesmí používat, pro některé je to ovšem místo, kde vulgarismy nejsou zakazovány ani nijak postihovány. Jeden chlapec ze skupiny nevulgárních jedinců říká, že to závisí na tom, zda mluví s matkou či s otcem. U matky jsou vulgarismy postihovány,

u otce nikoli, jelikož on tak běžně mluví. Další chlapec z opačné skupiny uvádí, že za použití vulgarismu doma jsou postihy, ale spíše slabšího rázu. Názory dívek jsou podobné. Tresty za vulgarismy tedy v rodinách jsou, ale ne všude a jsou spíše menší. Všichni dotazovaní se shodovali na tom, že tresty v rámci druhého stupně na základní škole jsou zbytečné. „*Já bych řekl, že se to tady řešilo tak na prvním stupni hlavně, když někdo mluvil, tak dostal černej puntík a tohleto, a dneska když jde kolem ředitel a řekne se sprostý slovo, u nás devátáků a osmáků se to neřeší tohleto. Jako kdyby někdo zařval na učitele, tak asi jo, ale takhle ne.*“ Dívky se shodovaly na tom, že jsou na druhém stupni, hlavně v deváté třídě, tresty zbytečné, jelikož všichni jedinci, co vulgárně mluví, vulgárně mluvit budou, i přes zákazy a postihy.

9.3.3 Shrnutí výsledků rozhovorů

Mezi jednotlivými třídami byly rozdíly v tom, jak se jedinci k vulgaritě stavili. V 9. A měla většina jedinců tendenci přistupovat k vulgaritě jako k něčemu, co není špatné a je normální. Žáci i žákyně v této třídě měli potřebu vystupovat jako ti, co vulgární jsou a vulgaritu vnímají jako něco běžného. Dominantním důvodem, který vyplýval z rozhovorů a byl v této třídě i pozorován, byla snaha zapadnout a přizpůsobit se. Třída byla všemi hodnocena jako nejhorší na škole, nejvulgárnější a žáci a žákyně této třídy se začali projevovat pod vlivem názoru ostatních. Měli tendenci stvrzovat slova učitelů a projevovat se tak, jak se o nich mluví. Funkce vulgarismů v této třídě byla spíše sociální.

Funkcí v druhé třídě byla v první řadě funkce psychohygienická. Funkce sociální se zde také objevovala, ale ne v takové míře jako v 9. A.

Hlavním tématem vyplývajícím z obou rozhovorů byla závislost vulgarity na jedincích, kteří ji užívají, na situacích a prostředích, ve kterých se vyskytne nebo vyskytuje. Všichni dotazovaní se zmiňovali o tom, že je velice podstatné, kdo vulgarismus užívá, a jak to myslí. Mezi přáteli jsou vulgarismy tolerovány, přijímány a brány jako zábava. Opačně je to s vnímáním vulgarismů u jedinců, se kterými studenti a studentky nemají přátelský vztah. Blízkost je tedy podstatným faktorem v komunikaci jedinců, snižuje vážnost vulgarismů. Dalším důvodem objevujícím se v obou třídách byla naštvanost. Jak v první, tak v druhé třídě nevulgární jedinci viděli důvod užívání vulgarismů v potřebě zdůraznit a podtrhnout řečené, tato příčina se u vulgárních jedinců neobjevovala. Dívky v obou třídách viděly jako primární příčinu užívání u chlapců

frajeřinu, potřebu být cool a být vidět. Chlapci se shodovali na tom, že dívky používají vulgarismy jako obrannou reakci, snaží se pomocí nich bránit, dále uváděli, že vulgarismy jsou dívkami myšleny vážně, ne jako zábava.

Škola byla uváděna jako místo, kde se vulgární výrazy vyskytují nejčastěji, často byla také uváděna jako místo, kde se s nimi jedinci setkali poprvé. Na základě jejich výpovědí nelze vyvozovat závěry o tom, že by užívání vulgarismů záviselo na primární socializaci. Fakt, zda se doma mluví vulgárně či nikoli, se mezi jedinci ve skupinách lišil. Za nutnou, dívky a chlapci, považovali schopnost distinkce, tedy schopnost rozlišovat mezi jednotlivými prostředím a situacemi. Podstatné je podle nich vědět, kdy se vulgarismy užívat mohou, a kdy ne, kdy je to vhodné, a kdy jejich užívání překračuje hranice vhodnosti.

10. Hlavní výzkumná zjištění a jejich interpretace

Z výzkumu vyplývá, že vulgarita a její užívání se úzce váže na prostředí. Jedinci považují za podstatné umět odlišovat, kde je možné vulgarismus použít, a kde ne. Tuto schopnost vnímají jako podstatnou a nutnou. Přátelský vztah je všemi považován za vztah, ve kterém má vulgarita své místo a užívání vulgarity mezi přáteli není nevhodné, ani není nijak sankcionováno. Blízkost je faktorem, který dle jejich názoru vulgaritu legitimuje, povoluje a schvaluje. Tento fakt je podstatný především pro chlapce, dívky ho však vnímají také.

Samotné vnímání vulgarity a její používání také závisí na prostředí. 9. A vnímá vulgaritu odlišně oproti 9. B. Žáci a žákyně první zmiňované třídy považují vulgaritu za normální jev, který se mezi nimi vyskytuje, za součást komunikace a za součást jejich každodenního vyjadřování. V 9. B žáci a žákyně sice vulgaritu nijak neodsuzují, ale nevnímají ji jako každodenní součást svého vyjadřování a chování. To vyplývá ze skupinových norem, které se ve třídách odlišují. Existence skupinových norem v jednotlivých třídách byla prokázána pozorováním a skupinovými rozhovory s žáky a žákyněmi. V jednotlivých třídách se liší i cílová skupina, která je předmětem vulgarismů. V druhé třídě má vyjadřování vulgarity spíše neutrální podobu. V první třídě je vulgarita užívána často v komunikaci s druhým člověkem, a také je na něj mířena. To však jedinci popírali, zjištění pochází z pozorování, které bylo ve třídě prováděno. Sami jedinci tedy implicitně vnímají, že používání vulgarismů vůči druhým osobám má silně negativní

charakter, a proto mají tendenci toto užívání popírat. Tento fakt může vyplývat z již výše zmíněné potřeby první třídy vystupovat tak, jak o ní smýšlí její okolí. Důležitým prvkem je v této třídě i vedoucí žák, jehož slovník a způsob vyjadřování je předlohou a příkladem pro vyjadřování ostatních žáků a žákyň, kteří přejímají jeho normy pro užívání vulgárních výrazů a vulgárního chování. Také zde můžeme dojít k závěru, i na základě toho, že je školní třída základním socializačním činitelem, že třída a skupina v ní utvořená má mimořádný vliv na užívání vulgarismů žáky a žákyněmi.

Pornolálíka jsou oblastí výrazů, které jedinci uváděli nejčastěji. Slova používaná a uváděná jednotlivými třídami také závisela na příslušnosti ke skupině, jelikož se normy v jednotlivých skupinách lišily. V 9. A jedinci nejčastěji uváděli výrazy z kategorie pornolálík, v 9. B z kategorie pejorativních výrazů označujících psychické a fyzické charakteristiky. Výrazy z kategorie nazývané jako označování zvířat, jsou jedinci používány spíše jako slovní vycpávky a zvolání. Velmi málo se objevovalo označení druhého člověka výrazem „krávo“, „vole“, označení zvířat figurovala spíše ve výrazech „ty vole“, „ty krávo“, ale bez záměru mířit vulgarismus na druhou osobu.

Všechny důvody (mimo jeden), které uvedl Vybíral (in Tvarůžková & Ludvíková, 2004), byly součástí kategorií vytvořených na základě odpovědí jedinců v dotaznících. Jediný důvod, který se ve vytvořených kategoriích neobjevoval, byla snaha o odlišení. Dalšími vytvořenými kategoriemi z odpovědí jedinců byla kategorie žádný důvod, tam spadaly odpovědi, které říkaly, že jedinec neměl žádný důvod k tomu, aby vulgarismus použil. Blízkost, do této kategorie patřily odpovědi, které vyjadřovaly myšlenku určité blízkosti, přátelství, úzkého vztahu s druhým jedincem či jedinci. Tento důvod potvrzuje jak pozorování, tak rozhovory s jedinci. Sociální funkce tedy převyšuje funkci psychohygienickou, jelikož blízký vztah, přátelství a známost patřila, především u chlapců, k nejpodstatnějším příčinám užívání. Dívky tento důvod uváděly také, ale ne v takové míře. Zdůraznění, zvyk, závist, lhostejnost, nesympatie a označení běžná nadávka, byly dalšími vytvořenými kategoriemi.

Z odpovědí chlapců a dívek v dotaznících vyplýval také fakt, že sami vnímají užívání vulgarity jako nevhodné, jelikož nejčastěji volenými reakcemi na situace byla prohlášení, že oni sami by reagovali bez vulgarismu. V rozhovorech se k tomu však jedinci explicitně takto nevyjadřovali. Někdy dívky uváděly, že by se vulgárně neměly vyjadřovat, avšak vzápětí dodávaly, že vulgárně mluví a někdy hodně často. Jsou si tedy vědomy toho, že

porušují pravidla. Jedna skupina dívek dokonce zastávala názor, že jedinci, kteří hovoří vulgárně, jsou hloupí, avšak samy uváděly, že vulgarismy používají. Pravidla tedy aplikují na ostatní, ale na sebe samotné je nevztahují. Chlapci podotýkali, že vulgární jsou, v 9. A dokonce zastávali názor, že ve velké míře. Vědí, že vulgarita překračuje společenské normy a je nežádoucí, možná právě díky tomu však mají potřebu tyto normy porušovat a překračovat.

Ani chlapci, ani dívky nevnímají rozdíl v používání vulgarismů chlapci či dívkami. Toto zjištění vyplývá, jak z dotazníků, tak z jednotlivých odpovědí v rozhovorech. Chlapci a dívky uváděli, že mezi sebou již nevidí žádný rozdíl, podotýkali, že vulgární výrazy jsou používané dívkami stejně jako chlapci. Chlapci hodnotili vyjadřování dívek jako zhoršující se a dnes už naprosto běžné. Podotýkali, že je dnes již vulgární vyjadřování dívek nepřekvapuje a nevyvolává v nich negativní emoce. Nejsilnějším důvodem pro užívání vulgarismů dívkami je podle chlapců snaha se bránit, ať už před narážkami chlapců či před širším okolím. Zároveň se chlapci shodovali na tom, že vulgarismy použité dívkami jsou myšlené více vážně, než vulgarismy použité jimi samotnými. Dívky vidí za používáním vulgarismů u chlapců především frajeřinu, snahu zalíbit se a být módní či cool.

11. Diskuze

Jak již bylo uvedeno v počátku této práce, vulgarita se rozšířila do prostředí, kde se dříve nevyskytovala a byla tam i sankciována. Rozšiřuje se jak oblast prostředí, ve kterých se vyskytuje, tak oblast iniciátorů (Ludvíková & Tvarůžková, 2004). Dnes se tresty za její užívání snižují a společnost se vůči tomuto fenoménu stává tolerantnější a přístupnější.

Tato práce se zabývá především zmapováním vulgarismů u adolescentů. Tím, jak oni sami, a jejich okolí, vulgaritu vnímají a srovnáním dívek a chlapců. Novotná (2010) uvádí, že používání vulgarismů se vyskytuje spíše u chlapců, to však tento výzkum ani výzkum Janové (2011) nepotvrzují. Chlapci užívají vulgarismy s větší frekvencí, proto se může zdát, že jsou vulgárnější, než dívky. Z mého výzkumu však vyplývá, že v adolescentním věku se používání vulgarismů mezi dívkami a chlapci vyrovnává a nenalezneme zde téměř žádný výrazný rozdíl. Podle Aitchison (2006) je důvodem zvyšování vulgarity v adolescenci potřeba emancipovat se, jak od rodiny, odlišných vrstevnických skupin, tak od ostatních autorit. Nárůst používání vulgarismů, se zvyšujícím se věkem, potvrzuje i výzkum Novotné (2010) a Janové (2011). Mnou realizovaný výzkum prokazuje, že jsou rozdílné některé důvody, které chlapce a dívky vedou k tomu vulgarismy používat, nikoli však to, zda vulgarismy používají či ne. Příčinou zvyšování užívání vulgarismů u dívek může být také tabuizovaný zájem o sexualitu (Jay, Kast in Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014) a vzbouření se, vymezování se proti ženské roli, ve které vulgarita nemá své místo (Unger in Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014; Janová, 2011; Šimečková, 2013). Bouření se proti roli „křehké a slušné“ dívky vyplývalo i z mnou realizovaného výzkumu. Neplatí však pro všechny dívky, vyskytuje se zde variabilita. To dokládají i Smetáčková, Novotná, Šimečková (2014), které uvádí, že skupiny jedinců nacházející se v období adolescence vykazují poměrnou heterogenitu. Někteří chlapci vystupující v mém výzkumu se domnívají, že vulgarita u dívek je více záměrná a úmyslná. Touto otázkou se zabývala i Šimečková (2013), nebyl zde však realizován žádný výzkum, který by tuto skutečnost potvrdil.

Šimečková (2013) ve svém výzkumu uvádí, že chlapci a dívky hodnotili identické situace s vulgarismy jako méně vulgární v případě, že hovořil chlapec. To se ovšem v mém výzkumu neprokázalo. Ve většině situací chlapci a dívky uváděli, že by situaci nevnímali odlišně, pokud by mluvil chlapec nebo dívka. Naopak zde jedinci vnímali vulgaritu jako stejnou, genderově nezávislou. Podotýkali, že by dívky vulgárně mluvit neměly, ale

užívání vulgarit u nich nijak neodsuzovali. Zde je patrný rozpor mezi jednotlivými vyjádřeními jedinců, což může být spojeno s nedostatečným pocitem kompetence kritizovat, či odsuzovat chování ostatních (dívek), pokud sami vulgárně hovoří.

Mnoho jedinců užívá vulgaritu pro její psychohygienickou funkci, mezi mladistvými však začíná plnit funkci spíše sociální. To potvrzuje Strejčková (2013), která říká, že se na druhém stupni zvyšuje sociální funkce vulgarity a konstatuje, že tento fakt je příčinou častějšího užívání vulgarismů o přestávkách, než o hodinách. Tato funkce napomáhá formování skupinové identity a začíná převládat ve starším školním věku, kdy se také zvyšuje samotné užívání vulgarismů (Tajfel, 2010).

Důvody, které chlapci a dívky uváděli, se poměrně shodují s důvody již sestavenými (Vybíral in Tvarůžková & Ludvíková, 2004; Svěrák in Kramulová, 2009; Šimečková, 2013; Smetáčková, Novotná, Šimečková, 2014). Pro větší přehlednost byla z těchto již sestavených důvodů vytvořena tabulka. Hlavním třídícím prvkem se, pro tuto tabulku, staly dvě základní funkce vulgarity, psychohygienická a sociální funkce (Šimečková, 2013). Důvody a funkce, které výše popsaní autoři sestavili, byly roztrženy podle hlavního třídícího prvku. Vulgarismus, který mám psychohygienickou funkci uvolňuje napětí, které se v jedinci kumuluje (Smetáčková, Novotná, Šimečková, 2014). Vulgarismy se sociální funkcí se vyskytují především ve skupině a se skupinou nějakým způsobem souvisí. Jediná funkce, kterou nemůžeme kategorizovat ani jako psychohygienickou funkci, ani jako sociální funkci, je funkce parazitická (Smetáčková, Novotná, & Šimečková, 2014).

V této tabulce můžeme vidět důvody a funkce, které byly autory již sestaveny (Vybíral in Tvarůžková & Ludvíková, 2004; Svěrák in Kramulová, 2009; Šimečková, 2013; Smetáčková, Novotná, Šimečková, 2014) a jsou zde roztrženy podle hlavního třídícího prvku.

Tabulka číslo 10

Psychohygienická funkce	Sociální funkce
uvolnění napětí	snaha o začlenění
uvolnění pocitu frustrace	snaha potupit
úzkost a strach	snaha postrašit
	snaha o odlišení
	snaha být módní
	nápodoba
	rozněcující funkce
	komická funkce
	vymezující funkce
	stmelující funkce

V důvodech, které uvedli chlapci a dívky, některé funkce chybí nebo naopak přebývají. Jimi uvedené důvody byly pro přehlednost taky sestaveny do tabulky a roztrženy podle stejného třídícího prvku jako předchozí tabulka.

Tabulka číslo 11

Psychohygienická funkce	Sociální funkce
naštvanost	zdůraznění
snaha odreagovat se	zábava
	blízkost
	snaha urazit
	snaha zapadnout
	potřeba něco si dokázat
	obranná funkce
	frajeřina, snaha být cool

Tyto důvody prokazují, že sociální funkce vulgarity je v tomto vývojovém období pro jedince nejpodstatnější a vulgarismy, které mají tuto funkci, jsou mezi adolescenty používány nejčastěji. V rámci zhodnocení situací v dotaznících, však vulgarismy užitá v naštvanosti byly jedinci považovány za více vulgární, než vulgarismy se sociální funkcí.

Prostředí je silným faktorem, který ovlivňuje, jak vnímání, tak používání vulgarismů. Užívání vulgarismů se lišilo v době vyučovacích hodin a o přestávkách. To potvrzuje ve svém výzkumu i Šimečková (2013). Přestávky jsou pro jedince časem volna, relaxace a jejich charakter je méně formální, než charakter vyučovacích hodin. Zároveň zde bývá absence autority, která si po jedincích vynucuje dodržování pravidel (Jay, 1992). To může

být způsobeno i tím, že jedinci chápou vulgaritu jako něco, co normy a pravidla porušuje, i když explicitně vyjadřují názor, že vulgarita je něco běžného, normálního.

Mezi jednotlivými třídami byly užívány vulgarismy ze všech skupin uvedených Smetáčkovou, Novotnou a Šimečkovou (2014). Nejčastěji uváděná slova pocházela ze skupiny pornolálik. Tato skutečnost může být zapříčiněna zvyšujícím se zájmem o sexuální aktivity v období adolescence (Langmeier & Krejčířová, 2006) a tabuizací těchto aktivit společností. Tento trend postupu od koprolálik k pornolálikům, ať už v četnosti užívání, či v rámci narůstajícího věku, uvádí i Novotná (2010) a Janová (2011).

V rámci jednotlivých tříd se liší jak druhy vulgarismů, které jsou používány, tak vnímání a četnost užívání vulgarity. Každá třída si stanovuje své skupinové normy, podle kterých pak vůči okolí vystupuje. Skupinové normy byly potvrzeny metodou pozorování, vulgárními výrazy, které měly jedinci vypisovat, a skupinovými rozhovory. Statistickými metodami tato skutečnost nebyla prokázána. Skupinové normy třídy jsou ovlivňovány i autoritou učitele/učitelky, což podotýká i Šimečková (2013). To, zda učitel/učitelka normy ovlivňuje, však závisí na její autoritě, kterou si vůči třídě vybuduje. Samotná vulgarita je pak vnímána jinak členy skupiny a nečleny skupiny (Šimečková, 2013). Tento fakt se potvrdil i ve skupinových rozhovorech, třída, která byla všemi označována za velice vulgární, svou vulgaritu vnímala jako něco běžného. Zvýšená míra vulgarity, oproti druhé třídě, byla prokázána především pozorováním a skupinovými rozhovory.

V tomto výzkumu bylo potvrzeno, že zdrojem vulgarismů jsou u jedinců, jak rodiče, tak vrstevníci a spolužáci (Novotná, 2010; Strejčková, 2013; Žákovský slang, 2006). Vrstevníci jsou faktorem, který podstatně ovlivňuje užívání, jsou jak u dívek, tak u chlapců. Dívky i chlapci mají tendenci přejímat normy svých vrstevníků a brát je za své vlastní. To potvrzuje ve svém výzkumu i Janová (2011). Vrstevníci začínají hrát ve středním školním věku u jedinců významnou roli a jejich vliv se až do období pozdní adolescence zvyšuje (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Jako podstatnou vnímali chlapci a dívky schopnost rozlišovat, kdy je používání vulgarismů vhodné, a kdy ne, tedy distinktivitu. Jak je uvedeno výše, Bourdieu (1998) považuje schopnost distinkitivity za velice podstatnou. Jedinci s vysokým kulturním kapitálem tuto schopnost ovládají a jsou schopni odlišovat mezi formou a obsahem, mezi podstatným a nepodstatným. Tito jedinci jsou pak úspěšnější ve škole, a zároveň

i v navazování sociálních vztahů. Sami jedinci tuto schopnost dokáží reflektovat a považují ji za nezbytnost.

Vnímání vulgarity, jak už bylo uvedeno výše, závisí na normách. To podotýká i Šorfová (2014) a Smetáčková, Novotná a Šimečková (2014). Nejen na těch skupinových, ale také osobních a společenských. Může docházet k souladu norem, ale také k jejich odporu. Skupinové normy se nemusí často potkávat s normami osobními ani s normami společenskými. V rámci mnou zkoumaných skupin je však patrné, že ke shodě v rámci skupiny většinou dochází, a pokud ne, jedinec své osobní normy často těm skupinovým přizpůsobí.

Závěr

Vulgarita je ve většině případů pojmána ve své negativní podobě. V této studii se však prokázalo, že pro jedince je velice podstatná i její pozitivní podoba, a to její stmelující funkce. Tato funkce byla jak u dívek, tak u chlapců, vyzdvihována a považována za jeden z nejčastějších důvodů toho, proč dívky a chlapci hovoří vulgárně. Za podstatné byly považované i důvody, které spadají pod psychohygienické funkce.

Výzkum se zaměřoval především na vulgaritu adolescentů, docházelo zde ke srovnávání dívčí vulgarity s chlapeckou a k srovnávání jednotlivých skupin žáků a žákyň. Analýza všech výzkumných metod, které byly v tomto výzkumu použity, pomohla zodpovědět většinu kladených otázek. Potvrdil se zde fakt, který byl prokázán již v několika předešlých výzkumech, a to, že vrstevnická skupina ve velké míře ovlivňuje užívání vulgarismů, jak u dívek, tak u chlapců.

Nedostatky tohoto výzkumu spatřuji v malém výzkumném vzorku, bylo by vhodné výzkum znovu realizovat s více respondenty. Výzkumné metody, které byly pro tento výzkum vybrány, byly vyhovující, avšak výsledky získané z vyplněných dotazníků nepotvrdily některá výzkumná zjištění získaná z pozorování a skupinových rozhovorů. Dále by bylo nosné takovýto výzkum provést na základní škole ve velkém městě či realizovat výzkum na středních školách a porovnat jeho výsledky s výsledky tohoto výzkumu. Dalším tématem, které se zde vynořilo, a které by mělo své opodstatnění ve výzkumu, je srovnání motivů dívek k tomu užívat vulgární výrazy a chovat se vulgárním způsobem, v jednotlivých ročnících. Zda jejich motivy prochází v průběhu věku běžnými změnami, či se zde objevují nějaké neobvyklé motivy, které je vedou k tomuto chování.

Pochopení motivů, které vedou jedince k tomu hovořit vulgárně a chovat se vulgárním způsobem, je velice podstatné. Je potřeba znát celou řadu faktorů, které mohou vulgaritu ovlivňovat a formovat. Bylo prokázáno, že vulgarita nemá jen negativní podobu, ale také pozitivní. Jako velice podstatná se prokázala její sociální funkce, pod kterou můžeme zařadit spoustu rozmanitých důvodů, které se týkají skupiny. Pro mě samotnou bylo toto zjištění překvapující, jelikož jsem vulgaritu vnímala vždy spíše pro její psychohygienickou funkci, nikoli pro funkci sociální. Nutné je nezapomínat, jak na pozitiva, tak na negativa, která vulgarita přináší a naučit se rozpoznávat důvody, které jedince k vulgárnímu vyjadřování vedou, abychom tak mohli docházet k smysluplným závěrům o jejím užívání.

Literatura

- Aitchison, J. (2006). Whassup? Slang and swearing among school children. *Education Review*, 19(2), 18-24.
- Atkinson, P. (1985) *Language, Structure and Reproduction: An introduction to the sociology of Basil Bernstein*. London: Methuen.
- Bourdieu, P. (1998). *Teorie jednání*. Praha: Karolinum.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Social Sciences*. Hillsdale, NY: Lawrence Erlbaum.
- Hartl, P., Hartlová, H. (2010). *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Heidbrink, H. (1997). *Psychologie morálního vývoje*. Praha: Portál.
- Janošová, P. (2008). *Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí*. Praha: Grada Publishing.
- Janová, P. (2011). *Výběr a užití vulgarismů v závislosti na situaci žáků a žákyň osmé třídy* (Bakalářská práce). Praha: PedF UK.
- Jay, T. B. (1992). *Cursing in America*. Philadelphia: John Benjamins.
- Jay, T. B., Janschewitz, K. (2008). The pragmatics of Swearing. *Journal of Politeness Research* 4, 267-288.
- Karsten, H. (2006). *Ženy – muži: genderové role, jejich původ a vývoj*. Praha: Portál.
- Kramulová, D. (2009). Vulgarity: užíváme je rádi a stále častěji. *Psychologie dnes*, 15(1). 18-23.
- Langmeier, J., Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing.
- Macek, P. (1999). *Adolescence*. Praha: Portál.
- Matějček, Z. (2003). *Co děti nejvíce potřebují*. Praha: Portál.
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing.

- Novotná, H. (2010). *Vulgarita dívek a chlapců ve 3. a 7. třídě základní školy* (Bakalářská práce). Praha: PedF UK.
- Šimečková, P. (2013). *Sociální funkce verbální vulgarity u dívek a chlapců ve školním prostředí 6. a 9. třídy základní školy* (Bakalářská práce). Praha: PedF UK.
- Smetáčková, I., Novotná, H., Šimečková, P. (2014). Žákovská verbální vulgarita o přestávkách a o vyučování. *Studia paedagogica*, 19(3), 47-64.
- Šorfová, E. (2014). *Vnímání a vyjadřování neverbální formy vulgarity v kontextu genderu* (Bakalářská práce). Praha: PedF UK.
- Strejčková, H. (2013). *Vulgarita dětí z pohledu učitelek a učitelů na základní škole* (Bakalářská práce). Praha: PedF UK.
- Tajfel, H. (2010). *Social identity and intergroup relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum.
- Vajc, V. (2014). *Žákovská vulgarita vůči vyučujícím v 6. a 9. ročníku základní školy* (Bakalářská práce). Praha: PedF UK.
- Vybíral, Z. (2009). *Psychologie komunikace*. Praha: Portál.

Internetové zdroje:

- Franče, V. (2009). Výzkum na téma vulgarismy v ČR. *Grafologie a Psychologie*. Dostupné z WWW: <http://ografologii.blogspot.cz/2009/10/vyzkum-na-tema-vulgarismy-v-cr.html>.
- Mlčoch, Z. (2009). Co dělat když dítě mluví sprostě a je vulgární. *MUDr. Zbyněk Mlčoch*. Dostupné z WWW: <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/vztahy/vychova-deti/co-delat-kdyz-dite-mluvi-sproste-a-je-vulgarni>.
- Tvarůžková, L., Ludvíková, V. (2004). O hubách nevymáchaných. *CS magazín*. Dostupné z WWW: <http://www.cs-magazin.com/index.php?a=a2004102113>.

- Žákovský slang (2006). Dostupné z WWW:
<http://www.zakovskyslang.dbm.cz/tisk02.asp>.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Pozorování 9. A

Příloha č. 2 Pozorování 9. B

Příloha č. 3 Dotazník

Příloha č. 4 Kategorie vulgarismů v rámci jednotlivých tříd

Příloha č. 5 Četnosti jednotlivých vulgarismů

Příloha č. 6 Reakce v rámci jednotlivých tříd a v rámci jednotlivých pohlaví

Příloha č. 7 Metoda rozměrového efektu

Příloha č. 8 Rozhovory 9. A

Příloha č. 9 Rozhovory 9. B

Příloha č. 1

Pozorování 9. A

David: „Já jsem u toho byl vole.“

Petr: „Se na to vyseru. Jste neříkala, že budeme psát test.“

Holky ořezávají tužky. Šárka: „To je prdel.“

Petr: „Do píči.“ (spadla mu tužka)

Petr: „Jo, ty vole.“ (potom, co mu paní učitelka řekla, aby si přesednul dopředu)

Dáda (Daniela): „Ty vole, co to je?“ (kouká spolusedící do papíru při testu)

David: „Já se tam nebudu učit takový sračky.“ (popisuje, co se bude a nebude učit na střední škole)

Kuba: „Největší prdel byla, že jsem přišel takhle.“

Karolína: „Kurva“ (padá ji tužka)

Kuba: „Posral jsi to.“ (myslí nějakou hru, kterou hrají)

Bella: „Nepochčij se z toho, není to žádněj trháč.“

Mates: „Hrozný sračky někdy melete.“

Mates: „Ty krávo“ (reakce na to, že mu jeho kamarád něco ukazuje)

David: „Jo, já jsem retard.“

Michal: „Ty vole, asi pět.“

Bella: „To je debil ty vole, to není čipmank.“

David: „Co zas příští hodinu ty vole?“ (když učitelka oznámí, že se další hodinu bude psát písemka)

Bella: „Ty vole, já sama to nevěděla a tobě to řeknou.“

Verča: „Ty seš ale kráva.“ (na svoji spolužačku, která sedí vedle ní)

Tereza: „Já bych tu píču nechtěla nikde potkat.“ (mluví o nějaké slečně z jiné třídy)

Bella: „Nedivím se, já taky ne, nechápu, že s ní je.“

Tereza: „Je hnusná, ty vole. A on je debil, vid' Kájo?“

Karolína: „Jo, je to píča.“

David: „Ty vole, ta hodina je naprosto k ničemu, víš co.“

David: „Co hrajete za sračku?“ (na holky, které hrají hru na telefonu)

David: „Já seru na základku a taky na střední školu. Budu se učit až na vejšce.“

David: „Ježíš, to je fakt píčovina.“

Karolína: „Si piš, ona je kráva.“

Petr: „Ten Richard je fakt kretén, to by se jeden pochcal.“

Petr: „Bitch.“ (směrem k hezké slečně)

Petr: „To je debil.“ (o jednom chlapci ze třídy)

Tereza: „Větší píču jsem neviděla.“

Terka: „Ty krávo, když budeš žrát bílej rohlík se salámem, tak nezhubneš.“ (na svou kamarádku Kikinu)

Martin: „Ty píčo, chlatal jsi někdy v Praze?“ (na Petra, se kterým se baví o tom, jak se minule opili)

Šárka: „Vypadám jako čůrák z devadesátých.“ (na Karolínu, která jí říká, že má hezký vlasy)

Filip: „Neskutečnej zápas ty vole včera.“

Martin: „Nějaká sračka.“ (po tom, co někdo říká, že si tam někdo zapomněl telefon)

Terka: „Já vim, co je sešit ty vole.“ (když ji vyučující řekne, aby si na příště přinesla sešit, a jestli ví, jak to vypadá)

Martin: „Ty čůráku.“ (Kuba hází po Martinovi papírky)

Petr: „Seru na to.“ (po tom, co se dozví, že dostal z testu 4)

David: „Vyser se na to, stejně je to na hovno a nikdy to nepoužiješ.“

Petr: „Kretén fakt.“

Terka: „Nesměj se jak píča.“ (na Kikinu, která nechtěla odevzdat učiteli svůj telefon, a ten jí oznámil, že má ředitelskou důtku)

Mates: „Ta holka je tak blbá!“

Karolína: „Je to píča fakt a ještě teď brečí.“ (holky to potom řeší a Karolína neustále opakuje, že je Kikina píča, že si to zasloužila, že je to její vina)

Tereza: „Matka by se na mě vysrala, kdybych přinesla domu ředitelskou a nevzali mě na střední.“

David: „Ona je fakt kurva ty vole.“

Karolína: „Nemůžu se na tu píču dívat, jak se do něj furt sere.“

Terka: Tady je taková nuda do prdele, chci sedět doma a čumět na seriály.“

Bella: „Tohle je na hovno.“

Bella: „Jsi ale kráva.“ (na Dádu, která rozlije pití)

Martin: „No to mě poser ty vole.“

Petr: „Drž hubu ty sráči.“ (na Filipa, který se vytahuje s novou hrou)

Kuba: „Nestíhám to ty vole.“ (když mu kluci oznámí, v kolik je odpoledne sraz)

Filip: „Nerozumíš tomu, ty debile, tak na to nesahej.“ (na kluka, který si chtěl půjčit jeho PSP)

Martin: „Co je komu kurva do toho?“ (holky se ho ptají, proč má v omluvném listě napsáno „rodinné důvody“)

Mates: „To je kokot.“ (smích), (na spolužáka, který jde a narazí omylem do lavice)

Honza: „Ty seš ale píčus.“ (smích)

Martin: „No jo, hlavně, že ty jsi buzerant.“ (smích)

Tereza: „Hele slyšely jste o tom, že Katka kašle na školu?“

Bella: „Jo to jsem slyšela, ale nechápu to. Je to píča, když si myslí, že jí to projde.“

David: „Radši kdyby držel hubu a krok.“

Petr: „To ho podceňuješ, kokota.“

David: „Nečum na mě nebo ti rozkopu držku.“

Neznámý kluk: „Já jsem ti nic neudělal.“

David: „Já udělám něco tobě, ty demente.“

Karolína: „To je tak na hovno, jsem radši mohla bejt doma.“

Tereza: „Kdybych si měla vybrat, tak sem bych znovu fakt nešla, zasraná škola, ty vole.“

Mates: „Čum na ní, to je šukna, ty vole.“ (na jednu dívku, která prochází po chodbě)

Karolína: „Já nevím, co jsem tomu čůrákovi udělala, že se do mě musí tak navážet.“ (mluví o učiteli, který jí dal špatnou známku)

Tereza: „Kurva, seš debil, lekla jsem se.“ (na chlapce, který na ní zezadu skočí)

Petr: „Zmrd největší ten fyzikář.“ (učitel zabaví chlapci na hodině telefon, ten si po hodině stěžuje kamarádovi)

Karolína: „Jestli bude zkoušet, tak fakt nevím jako, máma mě zabije, neumím to, ty vole.“

Tereza: „Ser na to, něco si pamatuješ ne? To dáš.“

Příloha č. 2

Pozorování 9. B

Adriana: „To bolelo jako prase.“

Adriana: „Já jsem myslela, že chcípnu smíchy.“

Saša: „Pořád tam dělá píčoviny.“

Saša: „To si děláš prdel? To je ještě lepší.“

Michal: „Demente.“ (na Michala)

Matyáš: „Zasraná škola.“

Michal: „Kurva.“

Michal: „Seš čůrák.“

Kristián: „Je to na hovno.“

Saša: „To si děláš prdel?“ (na Honzu, který jí něco vypráví)

Honza: „Mlč už, ty debile.“ (na Nina)

Martin: „No ty píčo.“ (zvedá Honzu)

Kuba: „Ty vole, já mám strach, nepůjdeme radši jinam?“

Honza: „Dělej, pojď a nebuď srab.“

Kuba: „Nechci.“

Honza: „Jsi sračička.“

Terka: „To byl zase den, ty vole.“

Michal: „Jebat na to, půjdeme jinam.“ (baví se o tom, že zavřeli nějakou hernu)

Nino: „Kurva, já bych spal.“

Matyáš: „Ta škola mě jebe, už aby byly prázdniny.“

Kuba: „Tahle hodina je mrdka.“

Honza: „Kurva, chci nějakou holku už.“

Saša: „Do píči, já jsem si nechala doma tělák, nemůžu cvičit.“

Tina: „Ona je fakt pinda. Myslí si, že nás to snad zajímá.“ (mluví o jedné z paní učitelek)

Martin: „Jsem dement ty jo, zapomněl jsem na to. Tak půjdeme někdy jindy?“

Saša: „To je práce pro idioty tohleto, proč to musíme dělat?“

Valentýna: „Včera jsem si koupila kurva dobrý boty.“

Veronika: „Ty vole.“

Terka: „Tak se z toho nepodělej, ne každého to zajímá.“

Martin: „Držte huby.“

Honza: „To je idiot ten moderátor.“

Matyáš: „Mele mrdky, nic takovýho není.“

Michal: „Celý se to zmrvilo, když jsme tam šli všichni, měli tam jít jen některý z nás.“

Filip: „Včera ten fotbal byl fakt na hovno, on chytal jak blbec.“

Honza: „Jo, měli jsme do brány dát někoho jinýho, byl příšernej.“

Nino: „Jsou to čubky.“

Nino: „Policajti jsou buzeranti.“

Kuba: „Hej to jo, idioti.“

Terka: „Někdy bych ty dementy někam zavřela.“ (mluví o chlapcích, kteří dělají ve třídě hluk)

Nino: „Ty vole, chci zpátky na sporták.“

Nino: „Mentál to je.“

Honza: „Kretění ani neuměj hrát.“

Kačka: „Do hajzlu, to nedám znovu.“

Lukáš: „Hovno. Nic z toho nebudu mít.“

Veronika: „Do hajzlu, tohle bude zlý.“

Terka: „Řekni mi, kdo to byl. Řekl ti něco ten debil?“

Michal: „Do píči, já nevím, co mám dělat, tohle nemůžu doma říct.“

Saša: „Nasrat na to. Tohle se nedá vydržet.“

Matyáš: „Stejně to zase zmrvim, nemá cenu to dělat znovu.“

Kuba: „Ty pičo, to jsem ještě neviděl, hnus.“ (dívají se na nějaké fotky v telefonu)

Eva: „Jsi kokot.“

Tina: „Kdyby radši držela hubu, kurva.“

Saša: „Mrdka tahle práce.“

Martin: „Jebat na to, to už je stará věc.“

Honza: „Jak by jsi se cejtil kurva ty, kdyby ti tohle řekla?“

Valentýna: „Do prdele.“ (reaguje nahlas na smsku, která jí přišla)

Terka: „Chtěl mě jen nasrat, o nic jinýho mu nešlo.“

Veronika: „Idiotický úkoly, kdo na to má mít pořád čas.“

Lukáš: „Do prdele s tím jděte.“ (na kluky, kteří mu brali penál)

Michal: „Mrdky jsou to, největší.“

Honza: „Ať s tím jdou do píči, žádný testy psát nechci.“

Kuba: „Je to zmrd.“

Filip: „Někdy bych mu nakopal prdel.“

Matyáš: „Naser si.“ (na spolužáka, který mu sebral telefon)

Martin: „Dementní škola.“

Příloha č. 3

Dotazník

Milí žáci, milé zákyně,

Mé jméno je Veronika Hozáková, prosím vás o vyplnění dotazníku, který se týká vulgarismů a jejich užití. Dotazník je anonymní, bude veden pouze pod vašim křestním jménem. Výsledky dotazníku budou použity jako podklad pro mou bakalářskou práci. Předem moc děkuji za vyplnění.

Vyplň prosím své křestní jméno a zaškrtni své pohlaví.

Jméno:

Pohlaví:

Chlapec - Dívka

1. Modelová situace

Baví se spolu dva bráchové.

David: „Ty vole, to jsem neviděl, neskutečný.“

Martin: „Jo ty vole, to teda bylo.“

David: „Už aby byla další sezona ty vole.“

Martin: „Přesně, vole.“

1.1 Napiš, jaký je podle tebe důvod toho, že Martin používá oslovení „**ty vole**“.

1.2 Jak bys reagoval/a ty

1.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

1.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby „**ty vole**“ používaly dívky?

2. Modelová situace

Parta dívek se baví o přestávce o jiné dívce ze třídy.

Petra: „Ta Tereza je taková píča.“

Klára: „Jo to je, nechápu, jak se s ní může Kamila bavit.“

Dana: „Nemůžu jí ani vystát, a ještě se koukat na ní a na Pavla, jak se furt olizují.“

Petra: „Co ty si o ní myslíš, Zuzko?“

Zuzka: „Jo, máte pravdu, je to píča.“

2.1 Napiš, jaký je podle tebe důvod toho, že Zuzka použila oslovení „**píča**“.

2.2 Jak bys reagoval/a ty?

2.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

2.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby oslovení „**píča**“ používali chlapci?

3. Modelová situace

Baví se skupina chlapců.

Tomáš: „Já tam nejdu, nechci, aby mě někdo viděl.“

Karel: „Já taky ne, nemá to cenu.“

Dan: „Vy jste ale sračky, já jdu!“

3.1 Napiš, jaký je podle tebe důvod toho, že chlapec použil oslovení „**sračky**“.

3.2 Jak bys reagoval/a ty?

3.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

3.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby oslovení „sračky“ použila dívka?

4. Modelová situace

Na hodině tělocviku hrají žáci florbal. Petr je v bráně a pustí gól.

Tomáš: „To je blbec, podívejte se na něj, on neumí chytit ani takovou ránu.“

Dan: „Jo, to jsme tam taky mohli postavit popelnici.“

4.1 Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že chlapec použil oslovení „blbec“.

4.2 Jak bys reagoval/a ty?

4.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

4.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby oslovení „blbec“ použila dívka?

5. Modelová situace

Dívky vychází ze školy a jedna povídá: „Do prdele, to byl zase den, už chci bejt doma.“

5.1 Napiš jaký je podle tebe v této situaci důvod použití spojení „do prdele“.

5.2 Jak bys reagoval/a ty?

5.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

5.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby spojení „do prdele“ použil chlapec?

6. Modelová situace

Žák při hodině poslouchá hudbu ze sluchátek, učitel si toho všimne a zabaví mu je.

Po hodině říká žák kamarádovi: „To je zmrdr, kdyby aspoň nebyl tak důležitý.“

6.1 Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že chlapec použil pro učitele oslovení „zmrdr“.

6.2 Jak bys reagoval/a ty?

6.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

6.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby oslovení „zmrdr“ použila dívka?

7. Modelová situace

Před hodinou se spolu baví dvě spolužačky.

Terka: „Já jsem úplně v háji, už aby to bylo za mnou, nesmím dostat pětku, jinak mě doma zabijou.“

Lucka: „Vyser se na to, to zmákneš.“

7.1 Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že dívka použila spojení „vyser se na to“.

7.2 Jak bys reagoval/a ty?

7.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

7.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby spojení „vyser se na to“ použil chlapec?

8. Modelová situace

Lucka a Veronika sledují horor.

Lucka: „Kurva, to jsem se ale lekla, hnus.“

Veronika: „Nechutný.“

8.1 Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že dívka použila slovo „kurva“.

8.2 Jak bys reagoval/a ty?

8.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

8.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby slovo „kurva“ použil chlapec?

9. Modelová situace

Baví se spolu dvě dívky.

Petra: „Včera jsem dostala novou kabelku.“

Tereza: „Aby ses z toho nepochcala.“

9.1 Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že dívka použila spojení „aby ses z toho nepochcala“.

9.2 Jak bys reagoval/a ty?

9.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

9.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby spojení „aby ses z toho nepochcala“ použil chlapec?

10. Modelová situace

Petr a Dan se hádají.

Petr: „Ty vole, říkám ti, nečum na mě.“

Dan: „Uklidni se.“

Petr: „Nezájem, a měl bys radši vypadnout nebo skončí moje noha v tvý prdeli!“

10.1 Napiš jaký je podle tebe důvod toho, že chlapec použil spojení „v tvý prdeli“.

10.2 Jak bys reagoval/a ty?

10.3 Jak moc hodnotíš tuto situaci jako vulgární? 1 (nejméně) – 2 – 3 – 4 – 5 (nejvíce)

10.4 Byl by tvůj dojem ze situace jiný, kdyby spojení „v tvý prdeli“ použila dívka?

11. Vypiš 5 sprostých slov, která běžně používáš a 5 takových, které bys nepoužil/a, jelikož je považuješ za příliš silná.

Příloha č. 4

Kategorie vulgarismů v rámci jednotlivých tříd

9.A

Pornolálíka	Koprolálíka	Pejorativní označení fyzické či psychické charakteristiky	Označení zvířat
buzerant	do prdele/v prdeli	blbec	ty vole
coura	fuck	debil	krávo
čubka	nasrat	dement	
čuráčí hlava	poser se	hajzl	
čurák	prdel	idiot	
jebat	shit	kretén	
kokot	srát na to	negr	
kurva	zasraný		
píča/do píči			
píčus			
šukna			
z kurvysyn			
zmrđ			

9.B

Pornolálíka	Koprolálíka	Pejorativní označení fyzické či psychické charakteristiky	Označení zvířat
buzerant	do hajzlu	blbec/blbka	ty vole
jebat	do prdele	debil	kráva
kokot	hovno	dement	
kurva	nasrat	hajzl	
mrđka	prdel	hulvát	
píča/do píči	sračka	idiot	
pinda	sraneč	kretén	
umrdanec		krypl	
zmrđ		mentál	
zmrvit		šmejd	
		zmetek	

Příloha č. 5

9. A	
Používané vulgarismy	Celkem
ty vole	15
do prdele/v prdeli	12
debil	10
kráva	7
píča	7
kurva	5
nasrat/vysrat se na to	5
prdel	5
kretén	5
zmrđ	5
kokot	4
čůrák	4
blbec/blbka	3
idiot	2
zjebaný/jebat	2
hajzl	1
dement	1
buzerant	1
zkurvysyn	1
fuck	1
shit	1
čubka	1
šukna	1
píčus	1
čůráčí hlava	1
negr	1
coura	1

9. A	
Pornolálíka	34
Koprolálíka	23
Pejorativní označení fyzické či psychické charakteristiky	24
Označení zvířat	22

9. B	
Používané vulgarismy	Celkem
debil	16
ty vole	13
do prdele/v prdeli	12
kurva	10
blbec/blbka	9
kráva	9
píča	6
prdel	4
kokot	4
hajzl	3
idiot	3
zjebaný/jebat	3
dement	3
nasrat/vysrat se na to	2
šmejď	2
kretén	2
zmrď	2
mentál	2
zmetek	1
hulvát	1
do hajzlu	1
kunda	1
umrdanec	1
buzerant	1
mrdka	1
sračka	1
pinda	1
čůrák	1
hovno	1
zmrvit	1
sranec	1
krypl	1

9. B	
Pornolálíka	31
Koprolálíka	22
Pejorativní označení fyzické či psychické charakteristiky	44
Označení zvířat	22

Příloha č. 6

Reakce v rámci jednotlivých tříd

	9. A				
	1	2	3	4	5
1	2	4	5	7	0
2	2	4	3	7	2
3	1	2	6	6	2
4	2	0	4	8	4
5	0	3	10	4	0
6	0	2	3	6	6
7	2	1	8	7	0
8	2	1	7	4	3
9	2	2	4	7	2
10	1	3	4	7	1
Součet	14	22	54	63	20
Procenta	8,09	12,72	31,21	36,42	11,56

	9. B				
	1	2	3	4	5
1	7	8	5	7	0
2	1	4	5	14	1
3	2	1	4	15	2
4	0	1	9	13	2
5	0	1	11	13	1
6	0	0	6	12	5
7	0	1	6	15	2
8	1	2	13	6	3
9	1	0	1	19	1
10	0	3	3	15	1
Součet	12	21	63	129	18
Procenta	4,94	8,64	25,93	53,09	7,41

Reakce v rámci jednotlivých pohlaví

	Dívky				
	1	2	3	4	5
1	6	4	4	10	0
2	1	6	3	11	3
3	0	2	5	12	1
4	1	1	8	10	2
5	0	3	10	9	1
6	0	2	5	8	7
7	1	2	6	13	1
8	2	3	8	7	2
9	2	2	1	16	2
10	1	4	4	11	1
Součet	14	29	54	107	20
Procenta	6,25	12,95	24,11	47,77	8,93

	Chlapci				
	1	2	3	4	5
1	3	8	6	4	0
2	2	2	5	10	0
3	3	1	5	9	3
4	1	0	5	11	4
5	0	1	11	8	0
6	0	0	4	10	4
7	1	0	8	9	1
8	1	0	12	3	4
9	1	0	4	10	1
10	0	2	3	11	1
Součet	12	14	63	85	18
Procenta	6,25	7,29	32,81	44,27	9,38

Příloha č. 7

Metoda rozměrového efektu

Report											
Třída		Š1	Š2	Š3	Š4	Š5	Š6	Š7	Š8	Š9	Š10
9. A	Průměr	2,28	3,56	2,39	1,28	2,06	3,33	2,28	2,94	1,88	3,00
	Počet jedinců	18	18	18	18	18	18	18	18	16	18
	Směr. Odchylka	0,90	0,98	1,04	0,58	0,80	1,14	1,07	1,06	0,89	1,28
9. B	Průměr	2,52	3,30	2,48	1,70	1,81	3,26	2,30	2,56	2,37	2,85
	Počet jedinců	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
	Směr. Odchylka	0,89	0,82	1,01	0,87	0,68	1,16	0,78	1,09	0,93	1,03
Celkem	Průměr	2,42	3,40	2,44	1,53	1,91	3,29	2,29	2,71	2,19	2,91
	Počet jedinců	45	45	45	45	45	45	45	45	43	45
	Směr. Odchylka	0,89	0,89	1,01	0,79	0,73	1,14	0,90	1,08	0,93	1,13
	Rozptyl	0,27	0,29	0,09	0,53	0,34	0,06	0,02	0,35	0,53	0,13

Report											
Pohlaví		Š1	Š2	Š3	Š4	Š5	Š6	Š7	Š8	Š9	Š10
Dívky	Průměr	2,63	3,42	2,33	1,63	1,96	3,38	2,17	2,75	2,29	3,00
	Počet jedinců	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
	Směr. Odchylka	0,82	0,83	0,70	0,97	0,55	1,14	0,70	1,07	0,81	1,10
Chlapci	Průměr	2,19	3,38	2,57	1,43	1,86	3,19	2,43	2,67	2,05	2,81
	Počet jedinců	21	21	21	21	21	21	21	21	19	21
	Směr. Odchylka	0,93	0,97	1,29	0,51	0,91	1,17	1,08	1,11	1,08	1,17
Celkem	Průměr	2,42	3,40	2,44	1,53	1,91	3,29	2,29	2,71	2,19	2,91
	Počet jedinců	45	45	45	45	45	45	45	45	43	45
	Směr. Odchylka	0,89	0,89	1,01	0,79	0,73	1,14	0,90	1,08	0,93	1,13
	Rozptyl	0,49	0,04	0,24	0,25	0,14	0,17	0,29	0,07	0,26	0,17

Příloha č. 8

Rozhovory 9. A

I (realizátor interview)

R (respondenti)

Nevulgární dívky – Anna, Dáda, Dominika, Hanka, Veronika

I: Tak, co si představíte, když se řekne vulgarita jako obecně, co to slovo ve vás vyvolává, co si představíte pod tím, když se řekne, že je někdo vulgární?

R: Že je sprostěj.

R: Mluví sprostě no.

I: Jenom jakoby o mluvení nebo ...?

R: I jako chování docela, a tak, ty gesta a takovýhle.

I: Takže, jak by vypadal takovej člověk, kterej by byl, kdybyste o něm řekly, jo ten je fakt vulgární.

R: Jako Štacha.

I: Tak popište Štachu, protože já ho neznám.

R: Jakože když se naštve, tak je takovej dost sprostěj na nás.

R: Agresivní.

I: Takže i ta agrese a všechno to chování pod to spadá?

R: Někdy je i lepší.

I: A jak to na vás působí obecně, když někdo mluví hodně sprostě, tak jak to na vás působí jako, vadí vám to nebo vám to nevadí, nebo je vám to příjemný, nebo spíš jako s tím člověkem ...

R: Tak podle toho u koho.

I: Jo, takže záleží u koho.

R: Tak u kamarádky je mi to jedno že jo, ale u někoho, koho nemám ráda a je to myšlený na mě.

R: A taky, jak na mě mluví, že jo, když mi začne nadávat nebo když jakoby je normální.

I: Takže taky v jaký situaci se to stává.

I: A vy samy byste zařadily sebe do skupiny, která se jako pohybuje spíš tam, kde spíš jako moc nemluvíte nebo?

R: Tak jestli je to jako podle tohohle, tak jako fakt nevím, co tu dělám.

R: Tak jako jasný, že nejsme úplně slušný.

R: Andílci.

R: Já vůbec ne.

R: Tak jako já nejsem úplně jako vulgární, ale v každý druhý větě říkám vole.

R: To jo, to nejde vypustit prostě.

R: To je někdy normálka.

I: Takže to už jsou nějaký takový slova, který jsou jako zažité, normální.

R: Těžko se to odnaučuje.

I: Takže sebe byste teda zařadily kam na ten pól, vulgární, nevulgární?

R: Někam doprostřed.

(Souhlas)

R: Nadprůměr určitě.

(Jsou podivené, že jsou v této skupině)

I: A vzpomenete si, kdy jste se tak jako prvně setkaly s vulgaritou?

R: Co jsem poznala svoji sestru, což je odjakživa.

I: Takže z domova?

R: Jo, z domova.

(Souhlas)

R: Spíš ze školy, doma ani tolik nemluvím sprostě, a když přijdu do školy, tak se to ze mě vyvalí, prostě každý den slyší člověk náky to sprostý slovo, tak mu to pak přijde, jakože to je normální konverzace, mně to přijde.

I: Tak se nad tím tak jako ani nepozastavuješ.

R: Jako nad těma hodně sprostýma jako jo, ale pak někdy řeknu jako ty vole.

I: A vy to máte jak?

R: Asi taky ze školy, a od koní.

R: No já asi taky ze školy.

(Souhlas)

I: Takže škola je jako to prostředí, kam byste zařadily nejvíce, že jste toho pochytily?

R: Asi kamarádi.

R: Já spíš asi doma.

I: No, a když už se bavíme o tom doma, jak to jako doma máte, jestli jako spíš doma je to, kde se mluví sprostě nebo doma je takový to tabu, kde se prostě nemluví?

R: My docela mluvíme sprostě doma.

R: My taky.

R: Ne.

I: Takže není tam jako nic, že kdybys řekla nějaký sprostý slova, tak jako nějaký postih?

R: Mně jako dávají doma takovýho buráka jako. (Smích)

R: Třeba, když jsem řekla jako vole nebo tak, a to je docela slabý slovo, tak jsem dostala, ale před nima si jako dávám pozor docela.

R: To já jako vůbec.

R: Ale se ségrou taky jako mluvíme.

R: Já doma ani tolik nemluvím sprostě, ale poslední dobou můj mladší brácha začal mluvit, jako i na mámu řekne: to si děláš prdel, nebo jako takhle a máma ho někdy zarazuje, ale někdy už jí je to jedno, docela jsem si říkala, že jsem poznala ten rozdíl, když brácha začal mluvit sprostě.

I: A u vás?

R: U nás se nikdy sprostě nemluvílo, až když jsme trochu vyrostli a brácha začal mluvit sprostě, on je jako mladší, ale u mě je to vždycky problém, ale on, když něco řekne, tak v pohodě.

I: A máte za to doma jako nějaký postihy?

R: Ani ne.

R: Mamka jako trochu třeba zařve jako, protože mám mladší ségru a ona všechno opakuje, ale jinak ne.

I: A jako souhlasíte s tím, že doma je místo, kde by se jako mluvit nemělo sprostě nebo jako spíš něco takový neutrálního?

R: Jako občas vylítnu a máma na mě taky jako občas zařve.

R: Ale mělo by se to hlídat.

R: Nemělo by to být jako ve škole.

I: Takže jako vnímáte rozdíl mezi tím, kdy se to jako může používat, a kdy to jako fakt není vhodný v některých situacích jako?

I: A jaký jsou takové situace jako nejčastější, kdy vám to přijde jako ok, v pohodě?

R: S nejlepší kamarádkou, kamarádem.

I: Takže v nějaký partě, kde se cítíte dobře?

R: Nebo když jsem našťvaná, tak pak se třeba zavřu do pokoje a začnu řvát a mlátím do stěny.

I: Vybiješ se jako.

R: Ty slova někdy pomáhají, tak řeknu sprostý slovo.

R: Potřebuju se uklidnit jako.

R: Pak to někdy lítá na každou stranu a není to dobrý.

I: Takže jako ten účel vnímáte takový to jako vybití?

R: Někdy jo.

R: Já to řádk jako nevnímám.

I: Tak jaký jsou většinou situace, kdy třeba jako použiješ nějaký sprostý slovo nebo? Jestli je to třeba, když jsi našťvaná nebo ...

R: Taky určitě.

I: A jaký další věci?

R: Překvapená, nervózní, prakticky pořád.

I: A jaký další příčiny vnímáte toho, že se jako tak mluví?

R: Třeba táta, když se našťve třeba, tak začne to jako docela dobře lítat, nebo takhle, ale táta mluví sprostě pořád, takže už to ani nějak nevnímám, ten říká i mně vole, takže.

R: To já spíš mluvím sprostě, když se hádám se sestrou, ta je starší, že jo, to na ní jinak ani nejde, a jinak jako nic, jenom když jsem třeba našťvaná, tak to řeknu, že jo, ale jinak jako nevím.

I: Takže spíš jako našťvanost.

R: Spíš u takových těch maličkostí, když něco třeba rozbiju, skleničku nebo tak.

I: Takže to vnímáte, že spíš používáte ty sprostý slova na někoho nebo spíš takhle neutrálně, když se něco stane, tak si prostě řeknu do prdele, co se to stalo?

R: Spíš neutrálně.

(Souhlas)

I: Takže že je to zacílený teda ne na lidi.

I: A vnímáte nějaký rozdíl mezi tím, když to používáte mezi lidma, který znáte, a nebo třeba mezi partou holek, co se bavíte a jinak mezi ostatníma lidma?

R: To určitě.

R: Já před lidma, který neznám nemluvim sprostě, ani třeba před babičkou, před staršíma lidma, to není asi úplně dobrý, ale jak jsem takhle s holkama nebo s někým, koho znám, nebo u těch koní, tak tam to prostě člověk nějak neřeší.

I: Takže to tak ani nepůsobí nepříjemně?

I: Takže jako mezi těma lidma, se kterýma se bavíte, je to takový jakože vám to ani nevadí nebo?

I: Takže je rozdíl, kdyby to třeba řekl někdo jinej?

I: Nebo jakej rozdíl vnímáte v tom, když to používáte vy jako holky, a když to používají kluci?

R: Tak u kluků je to horší a normální, jako u nich, ne jako pro mě, když se na ně dívám, tak si říkám aha, dobře.

R: Mně se zdá, že v poslední době jako pořád, v naší třídě nepadne věta bez sprostýho slova a u holek je to takový, dospělý od nich mají takový očekávání, že to budou ty milý stvoření, no, a pak třeba někdo jako Anička promluví, občas, když se to stane a jsou jako docela zděšený no.

I: Takže u holek to vnímáte jako něco?

R: No já už to tak nevnímám, protože jako Šárka, to je jako úplně jiná kategorie, ale třeba nevím, u holek je to takový divný přeci jenom.

R: Mně to přijde stejný.

R: Dneska už jo.

R: Když je to jako třeba holka, u který víte, že je hrozně hodná všechno a najednou začne nadávat, tak je to něco.

I: Takže u tý hodný holky ti to jako vadí víc než u tý, která taková není?

R: Spíš je to takovej nezvyk.

R: Když mluví pořád sprostě, tak si na to zvyknete, ale když jednou vypustí ze sebe, tak je to hrozný a utíkáte.

I: Jo jasně.

R: Protože u ní jakoby víš, že to myslí vážně, že jo, když tak mluví třeba.

I: No a jaká je frekvence toho, jak jakoby mluvíte sprostě, jak třeba často?

I: Nebo jestli se to třeba liší v tom, že třeba jsem ve škole, tak tady mluvim sprostě, a pak přijdu jinam a tam už nemluvim, nebo jsem prostě prostá celej den, nebo nárazově?

R: Podle toho s kým jsem.

R: Jako když jsem s mámou, tak prostě na ní: to si děláš srandu nebo to si děláš prdel, tak je to jako občasný, nebo když jsem se starší ségrou, tak třeba jako pořád, když jsem se Zuzanou, tak vůbec nesmím takhle mluvit, a když jsem ve škole, tak to lítá ze mě.

R: Ve škole to jako ani nevnímám, že jo.

R: U těch koní taky ne, tam jsem se to asi naučila, tam fakt mluví sprostě všichni, pořád, tam se to neřeší, jsem tam skoro nejmladší ze všech.

I: Takže tam je to něco přirozenýho?

R: Úplně.

R: Tam to člověk neřeší, ani to nevnímá.

R: Můžeš tam být uvolněná.

I: Takže to prostředí, kde se to používá nejvíc, tak byste zařadily školu jo?

(Souhlas)

I: Nebo je to jako ty lidi, ty jsi říkala ty koně, potom máte nějakou jinou partu, se kterou chodíte a v tý je to jako stejně jako ve škole?

R: Třeba na táboře, nebo když jsem s partou z tancování.

I: A když jsi s nima, tak je to jiný než ve škole nebo se pohybuješ mezi stejnejma lidma?

R: Stejnejma lidma.

I: Teď ještě, máte tady ve škole nějaká tresty za vulgarismy?

R: Možná, když to vykřikneme při hodině, hlavně před Zelenou, naší třídní, ona mluví hrozně spisovně, když třeba před Polákovou, tak to nějak neřeší, ta tím slovem i odpoví.

R: No, to by neměla no.

R: No tak jako je to konec devítky, nikdo už nic moc neřeší.

R: Teď jako můžeme docela mluvit sprostě, třeba v osmičce nám to napsali jako poznámku, ale teďka jako.

R: To bylo spíš jako na prvním stupni.

I: A jako souhlasíte s tím, s takovýma trestama?

R: Tak asi jako jo, když se to jako přihodí, když je to mířený na učitelku, tak jako ty učitele mají to právo.

R: Třeba, co řekl Petr tý.

R: Tak to bylo hodně drsný.

R: Co jí řekl?

R: Takový to, no, nechci to říkat, jak jí řekl: kurva drž hubu, nebo něco takového.

R: Kurva, řeš si to svoje.

R: A ona pak jako cože?

R: A on to pak jako zakecával a měla mu něco říct nebo dát mu poznámku, to bylo hodně hnusný.

I: Takže v tomhle tom smyslu to hodnotíte jako hodně negativně, že takhle by se to jako nemělo přejít prostě?

I: A ty účely, o který teda jako hlavně jde, vidíte hlavně v čem?

R: Zdůraznění něčeho.

I: Když chci něco zdůraznit.

R: Když jsem jako naštvaná, tak to potom jsem hodně hnusná.

R: No já někdy jako třeba řeknu, když mě jako kamarádka řekne něco jako dost stupidního nebo blbýho, tak řeknu, že je kráva nebo tak, to je asi jako normální, ale asi by nemělo.

I: A nějakej jinej charakter ještě toho, nejenom třeba u vás, co používáte, ale i u jiných lidí?

R: Chtějí urazit.

I: A vnímáte to v nějakých situacích tak jakože smyslem je jenom urazit někoho?

R: Štacha.

R: Někdy jo no.

R: A nebo Honza ještě taky.

R: Ale tomu jako každěj říká, že je teplej, takže ten na to má právo.

R: A ještě Kája docela, ta je dost zlá.

I: Takže když chci někoho urazit, tak prostě.

R: Jo.

R: Ale jako když si třeba povídám se Šárkou, a i kdybych jí chtěla urazit, tak ona to tak jako ani nevezme, ona už je prostě zvyklá.

I: Proč jako člověk, když chce někoho urazit, tak proč jako použije to vulgární slovo?

R: Tak jsem našťvaná, abych ho urazila.

R: Tak jako jasný, ale když jako nemám jak jinak ho setřít, tak použiju tohle.

I: Takže abych si jako dokázala, že já nad ním mám převahu.

(Souhlas)

R: Ale jako je to blbost.

R: My to jako se Šárkou říkáme pořád.

I: A tady jste se jako našly v nějakých těch důvodech?

R: My se Šárkou jako pořád na sebe to, nám už to ani nepřijde, je to naše přirozená řeč.

I: A kdyby jako přišel někdo jinej a řekl ti to?

R: Tak ho asi seřvu a budu sprostá, a když třeba Honza něco řekne, tak mu fláknu, on je prostě hnusnej ale.

R: Jo on je, ale i bezdůvodně.

R: Ale kdyby za mnou takhle někdo přišel, tak bych mu to jako neoplácela stejnou měrou, protože tím se nic nevyřeší.

R: Já teda jako ještě víc.

R: Ale tím se jako nic nevyřeší.

R: No jako ale u mě to zabírá.

I: Takže když on půjde touhle cestou, tak ty půjdeš taky.

R: Jo, ještě víc.

Nevulgární chlapci - Filip, Honza, Michal, Pavel

I: Co se vám vybaví, když se řekne vulgarita, jako obecně, jako to slovo?

R: V první řadě sprostý slova.

I: Sprostý slova. Ještě něco dalšího?

R: Ne.

I: Sprostý slovo prostě.

R: Když se nadává, tak je to v podstatně vulgární i slušným způsobem, ale jako někdy je to prostě na místě, že jo, prostě bez vulgarismů se někdy člověk neobejde, ale nesmí se to používat až moc.

I: Jasně, nesmí se to přehánět a někdy je to potřeba.

I: A jak to na vás působí, jako ta vulgarita obecně, je vám to příjemný, nepříjemný?

R: Jako prostě, když v tom už jste, tak si na to prostě zvyknete a tahle generace už je prostě taková, že si na to zvykla a je to pro nás už normální.

I: Takže už vás to nějak nevyvádí z míry?

R: Spíš je to nepříjemný, když se to používá jakoby s dospělejma, když se mluví, pak už je to jakoby na blbý úrovni.

I: A tady ve třídě je to jak?

R: Normál by se dalo říct.

I: Ty s tím souhlasíš?

R: Jo.

I: Jo. Dobře.

I: A vzpomenete si, kdy jste se poprvé setkali s vulgaritou, nebo s nějakýma sprostýma slovy?

R: Asi v první nebo ve 3 třídě.

I: Takže na základce jo?

R: No taky tak no.

R: Já už si na to ani nevzpomínám, prostě jsem to znal pořad.

I: Takže už to je něco zažitýho?

R: Ona je prostě jedna věc, když člověk prostě slyší skoro od narození, když prostě zná nějaký první sprostý slovo, ví, že něco takovýho existuje, aspoň trochu nadává a druhá věc je, když to prostě začne používat že jo, to prostě jsou dvě rozdílné věci.

I: Uhm, a setkáváte se s tím každý den? S vulgaritou?

R: Jo.

I: A kde nejvíc?

R: Ve škole.

I: Ve škole.

R: Ve škole.

I: Takže škola je takový to prostředí kde..

R: Ano.

I: Kde se to teda nejvíc objevuje?

R: No, nejen škola, jakoby, když jste se svezli vrtěnkama.

I: Takže prostě třeba s partou kluků, když jdete potom ven, tak je to stejný jo, takže se neliší nějak škola a party.

I: A řekli byste, že jste s těma lidma, co jakoby se vy bavíte nebo co s nima kamarádíte, že jsou na tom s tou vulgaritou stejně jako vy?

R: No někteří jsou víc, někteří stejně.

R: Já bych řekl, že spíš hodně lidí je na tom úplně stejně, akorát to prostě jinak používají.

I: Takže vám jako nevadí třeba, kdybyste přišli někam, kde se to používá, tak se tam necítíte nějak špatně?

R: Dokud si na to neodvyknu tak ne.

I: A teď se zeptám, doma třeba používáte nějaké vulgarismy? Když to nebudete chtít říkat, tak nemusíte. Jestli doma je to prostředí, kde se nemluví sprostě nebo ne?

R: Ne, doma ne, u mě je to jakoby jenom, když mě něco naštvě, třeba ve hrách že jo, je to hodně častý, že prostě máte potřebu si zanádat, když se vám něco hodně pokazí.

I: Jasné.

R: A prostě tam je to takový, tak že to no.

I: Takže ty hry doma. A co třeba jako rodiče, jak na to reagují, když třeba řeknete něco sprostýho doma?

R: Vynadaj mi.

I: Vynadaj ti.

R: No u mě to bylo to, kdysi, když jsem byl ještě menší a byla to fakt anomálie u mě, tak trošku jo, ale teď, teď jako prostě to k tomu patří no, a nevynadávaj, jenom když jakoby jsem, když to někdy se mi podaří přehnat, jakože když mě něco naštvě.

I: Jasné, když hodně používáš, když ti to hodně ujde.

I: Tak za to vám rodiče vynadají, když řeknete něco hodně sprostého.

I: A tady ve škole máte nějaký tresty za vulgaritu?

R: No jako nemáme žádný tresty, nemělo by se to, ale jakoby ono, vono je tady, protože pro tu naši třídu je to normální že jo, jako věkovou, tak proto jakoby si myslím, že by to tak mělo být i, že prostě když se taklenc mluví před malejma dětma, tak je to blbý, když prostě se lidi baví taklenc a uslyší ho učitel, tak jenom jim řekne, ať trošku zklidním slovník.

I: Takže souhlasíte s tím, že by se to jako nemělo na půdě školy tolik používat, kord před malýma dětma nebo učitelem.

R: No jakoby, když si to používají sami pro sebe.

I: Ale když to není zaměřený na někoho.

I: Takže říkali jste, že nejvíc se teda vyskytuje ve škole a v tom okruhu těch přátel, vrstevníků.

I: A vůči komu jako ty vulgarismy vy sami nejvíc používáte, jako jestli to je třeba, že je to zacílený na lidi, a nebo že se vám třeba něco nepovede, tak jako zacílený neutrálně, že to není na nikoho mířený, ale vy si tak ulevíte třeba.

R: Spíš neutrálně.

R: Spíš neutrálně. Jak kdy.

R: No právě, že je jakoby u mě převažuje to neutrální, ale když prostě bez toho se to neobejde, že jo, když prostě s něčím, někdo vás naštvě, něco vám dělá, nebo prostě.

I: Takže záleží na situaci.

I: A proč si myslíte, že lidi zacilujou ty vulgarismy na lidi? Jako na druhý?

R: Doba se mění, prostě jako.

I: Co je k tomu vede?

R: Aby tomu dali význam.

I: Jako aby podpořili to, co řekli?

R: Většinou i je spíš základ to, aby ten člověk věděl u čeho se to sluší použít to slovo, no když už jakoby se dostávají děti do sprostých extrému, a jakoby je to tak že, že teďka se ty lidi učí, čím dál tím dřív, ty sprostý slova a prostě naučí se dřív, než pořádně pochopěj, kde se to má používat, a prostě je používaj všude možně.

I: Takže to prostě používají, aniž by věděli, co to znamená nebo kam se to hodí.

I: No, a když teda někdo ale třeba někomu řekne, ty debile nebo něco horšího, tak proč to ten člověk jako udělal, co si myslíte, že k tomu ty lidi vede?

R: No záleží, jestli nadává nebo jestli jakoby oslavuje.

R: Nebo někdy lidi prostě jen tak blbnou taklenc, prostě jakoby, že to není mířený zle, že prostě jen tak blbnou, prostě.

I: No a, když je to mířený zle?

R: Tak asi udělal něco špatně.

R: Tak zrovna pro tohle slovo by měli mít důvod.

I: A co si myslíte obecně, že lidi vede k tomu, že mluví sprostě?

R: Asi většinou, já nevím, jak je to teď, ale kdysi mi tak přišlo, že to prostě takový prostě trošku i, nebo prostě, já nevím, ty sprostý slova už prostě mají silnější význam, než ty slušný a prostě.

I: Takže jako podpoří to, co jsi řekl.

R: A prostě to zvyšuje to trošku sílu toho významu, co se řekne.

I: Co myslíš ty?

R: Taky.

I: Ještě něco vás napadá? Proč mezi sebou mluví sprostě?

R: Tak jim to asi přijde zajímavý, trošku mi přijde, ale vlastně nevím, a já osobně jsem se to teda naučil používat kvůli mému okolí.

I: Že jako okolí to používá?

R: Jako teď se dostanu od tématu, ale ono je blbý, že jakoby se hodně lidí uzpůsobuje jednomu žákovi a prostě a to je situace v naší třídě, že se všichni uzpůsobili jednomu žákovi.

I: Takže se přizpůsobujete tomu, jak to je?

I: A proč?

R: Protože to, lidi, nechtějí vyčnívat, a někdy to zaběhne tak daleko, že to prostě ty jejich vlastnosti změni natolik, že prostě takový už zůstanou.

I: Co si o tom myslíš ty?

R: To samý.

I: Takže je jako jeden co vede a ostatní se prostě přizpůsobují?

R: Uhm.

I: Vidíte nějaký rozdíl mezi tím, nebo jak to na vás působí, když třeba mluví sprostě holky?

R: Zvlášť když jsou našťvaný.

I: No, a když nejsou našťvaný?

R: Tak je to spíš jako sranda, jako.

R: Mě to ale přijde i jakoby když je to důvodem a je to našťvaný nebo tak, prostě když je to správný využití toho slova, tak prostě je to v pořádku, ale když se to používá jako mezi náma, třeba tady a používaj to stejně holky, čili zbytečně, tak prostě už to působí jakože, já nevím, u těch holek, ty jsou slušnější z pravidla, u nich se to prostě nesluší moc, že to prostě většinou říkaj o tom jejich charakteru jakože.

I: Jasně. A co to teda o nich vypovídá? Když jsi říkal, že to používaj zbytečně, tak proč si myslíš, že to použijou?

R: Ze stejného důvodu jako kluci.

I: Jako aby zapadly?

R: Taky, prostě i kvůli tomu významu, prostě všichni to používají ze stejného důvodu.

R: A ten hlavní teda důvod by jsi vypíchl jaký?

R: Asi ten význam, že prostě to má silnější, než když se mluví slušně.

I: Jak to vidíš ty?

R: Stejně.

I: Dobře.

I: A je nějaká situace, jako rozlišujete to, že ta vulgarita je něco, co by se nemělo používat v každé situaci nebo je to prostě třeba něčí styl?

R: Nemělo by se úplně v každé situaci, když budete před nějakým mocnějším pánem, jako třeba ministrem, tak se to vůbec nesluší.

R: Ono se to nesluší vlastně nikdy, když se bavíte s někým, kdo je o úroveň výš, a nebo, když je o úroveň níž, tak prostě je to taky takový zvláštní, kdyby šéf na vás mluvil sprostě třeba.

I: Proč by to ten šéf dělal, proč by na mě mluvil sprostě?

R: Že jste něco zkazila.

R: Když jsem třeba něco udělal špatně.

R: A jakoby by to snižovalo i tu jeho úroveň.

I: Jako toho šéfa nebo toho, komu to říká?

R: Toho šéfa, protože prostě slušný a pořádný lidi s dobrou úrovní nemluví na veřejnosti sprostě a jako stejně tak je to, že mladší lidi by se prostě neměli dovolit vůbec takle mluvit s těma lidma, co ...

I: Ještě vás k tomu něco napadá?

R: Že stejně jakoby si myslím, že ty dospělí lidi, kteří zažili jinou dobu, že jim to vlastně, že jim to vlastně jen přijde, prostě my jsme na to zvyklí, na ty slova, a prostě je to jiná doba no, že prostě těm dospělejším to přijde jako nějaká anomálie, ale doba se prostě mění a je to novinka v tomhle tom, když se kouknete třeba na prvňáky, tak ty už se bavěj podobným stylem jako my a prostě se ta hranice ještě snižuje, je to prostě tou dobou, že větším to přijde zvláštní, ale pro náš už je to prostě normální.

R: Doba se mění.

I: Super, tak já vám děkuji.

I: Chcete k tomu ještě něco říct?

R: Ne.

Vulgární – dívky – Bella, Karolína, Tereza, Pavlína

I: Co se vám vybaví, když se řekne vulgarita?

R: Sprostý slova.

R: Sprostý lidi.

R: Sprostý prostředí a lidi a takový.

I: Takže lidi, co mluví sprostě sprostě a jenom ve verbálním projevu, jak mluví nebo?

R: No i chováním se dá říct.

R: I chováním tak nějak, uhm.

I: Jak to vnímáte, jak to na vás působí?

R: Nevím, tak ve škole je to ...

R: Tak podle mě jsou ty sprostý lidi jako, jak bych řekla hloupý, že to nejsou ne vulgární lidi, ale že to nebude člověk, co má samý jedničky nebo co je chytrý a nějak slušně vychovanej.

R: Já to ve škole beru jako srandu, když si říkám s holkama jako krávo a takhle, ale doma to jako moc neříkám nebo někde a je mi to takový nepříjemný, když na mě někdo mluví sprostě.

R: Tak já taky jako mezi kamarádkama, ale jako na veřejnosti ne vůbec.

R: Já to mám úplně stejně jako oni.

I: Podobně, dobře.

I: Takže jako prostředí jako kde by se mluvilo hodně sprostě, tak tam by vám podle vás bylo nepříjemně?

R: Asi jo.

I: Takže když je to, jak jste říkaly, mezi někým koho znáte, tak je to takový..?

R: Uhm.

R: Tak je to takový normální.

I: Takže to nevnímáte jako když je to mezi těma lidma, se kterýma se bavíte, tak je to v pohodě?

R: Uhm.

I: A kdyby tak na vás někdo mluvil, koho byste neznaly nebo?

R: Tak by mi to vadilo.

R: Bych si řekla, že nemá žádný vychování, a že se s ním bavit nebudu.

R: Jako kdyby mi řekl sprostý slovo a prostě by mě neznal, tak ...

R: Můj spolužák nadává hodně.

I: A konkrétně u těch spolužáků konkrétně vám to vadí?

R: No jako ne že bych si to brala jako nějak k srdci.

R: Ale jako vadí no, protože se s těma lidma nebavíme a neznáme je.

R: Když jsou to lidi, se kterýma se pořádně nebavím.

I: Takže tu partu myslíte jako lidi, se kterýma se fakt bavíte?

R: Jo.

R: My to ani nemyslíme vážně, ale spíš jako ze srandy, ale když mi to řeknou jako kluci, že jsem píča nebo kráva, tak mi to docela mrzí a vadí.

I: Je to nepříjemný, jo.

I: A jak jsi říkala s tou rodinou, že doma tak nemluvíte, tak doma je něco, kde se sprostě nemluví, nebo to vnímáte někdo jinak?

R: My nemáme proč doma mluvit sprostě.

R: Možná tak jako ze srandy, třeba s bráchou, ale to je stejný jako tady s partou.

R: To já nemůžu ani se ségrou, máma se hrozně naštve, když řekneme sprostý slovo.

I: Takže rodiče to nevidí rádi.

R: No máma, prostě nenávidí, když mluvíme sprostě.

I: Všichni to máte podobně?

(Souhlas)

I: A i vám to tak přijde správně, že doma je místo, kde se tak nemluví?

R: Prostě by měly být určitý místa, kde člověk nemluví sprostě.

I: Takže jsou nějaký situace nebo prostředí, kde vnímáte, že tam se to jako fakt nehodí, že ..

R: No právě, když mluvíme, tak to umíme rozlišit, kde si to sprostý slovo můžeme dovolit a kde ne.

I: Takže byste to jako nepoužívaly někde, kde vám to prostě přijde nepřírozený nebo kde víte?

R: No tak třeba v divadle bych v životě, nebo v kostele je to snad ještě horší.

I: A jak to máte jako obecně s vašima přátelima, jako ty, co jsou ve škole, nebo ty co jsou mimo školu, tak jsou na tom podobně tak jako vy, nebo jako když tady jsem na polu vulgární, tady nevulgární, tady neutrální, tak kam byste se jako..?

R: Jak který.

R: Myslím, že jako třeba Štacha, i když není můj kamarád, tak ten mluví sprostě úplně všude .

I: Takže kam byste se zařadily na tom polu?

I: Na jedné straně je mluvím hodně sprostě, na druhý nemluvím sprostě, vprostřed je neutrální.

R: Já myslím, že ten neutrální, já nejsem takový to sluníčko, který by nikdy neřekl sprostý slovo, ale že bych byla jako dlaždička to zase jako ne.

R: Přesně.

(Souhlas)

I: A ty lidi, se kterými se vídáte, byste ohodnotily taky na tom neutrální?

R: Jak který.

I: Tak ty, který můžeš nazvat, že jsou tvoji přátelé.

R: Taky neutrální.

R: Jak který.

I: A je ti to víc příjemný, když jako nemluví nebo..?

R: Spíš když nemluví, já nemám ráda lidi, který v každé větě řeknou sprostý slovo.

I: Jo, takže pak to tak jako nepříjemně působí.

I: A vzpomenete si, kdy jste se poprvé setkaly s tou vulgaritou?

R: Ve škole rozhodně se Štachou.

I: Jako v první třídě už?

R: Já myslím, že z pětky.

R: Od 4.

R: Když jsem přestoupila na jinou školu, tak už to začalo.

R: Na prvním stupni si to ještě moc nepamatuju.

I: Takže tak nějak, jak se láme ten druhý stupeň.

R: No já jsem se Štachou chodila už od 3 třídy .

R: No ale teďka už tady ten první stupeň, to už je něco jiná, než když jsme my byly na prvním stupni.

I: Takže myslíte, že se to teď liší v tom, jak se to posouvá.?

R: Jo .

(Souhlas)

R: Jo, o hodně horší.

I: Že ty mladší děti už to tolik neřeší.

R: Jo.

I: Takže, když jste neutrální, tak neutrální pro vás znamená, že to nepoužíváte moc často?

R: No.

(Souhlas)

R: Že to řeknu jen v nějaké situaci.

R: Když si třeba povídám s kamarádkou nebo takhle.

R: No většinou to jako z takový blbý srandy to říkáme, nebo prostě jako s vrstevníky jenom.

R: Nebo když jsem naštvaná.

R: Ale jako s dospělým bych se jako nikdy nebavila sprostě.

I: A co jsou jako situace, kdybyste je měly vypíchnout, situace nebo příčiny proč prostě lidi mluví sprostě?

R: Když je někdo naštvanej, tak mluví sprostě.

R: Já třeba někdy povídám ty vole, když mi něco upadne nebo se něco nepovede, někdy říkám ty vogy, ale to mi přijde divný.

R: Já když jsem hodně naštvaná, tak je to někdy fakt hodně zlý, to bych se pak zařadila do těch hodně vulgárních.

(Souhlas)

I: Takže při naštvanosti to jde nahoru?

(Souhlas)

R: Rychlostí blesku.

I: A nějaký jiný situace, ve kterých .. Když jste naštváný a ještě něco jinýho?

R: Ze srandy.

I: Jako ze srandy mezi těma přátelima?

R: Já ne vím, proč jako některý lidi mezi sebou říkají: ty jsi blbá, jsi píča, to já jako neříkám kamarádkám, jako když jsem naštvaná, tak řeknu: ty jsi kráva, ale že bych kamarádce říkala ty jsi píča to ne, i když jako ze srandy, prostě kamarádce to neříkám.

I: Takže ze srandy tedy v té partě, a když jste naštváný.

I: A vidíte nějaký jiný důvody u jiných lidí?

R: Já nevím jako.

R: Z frajeřiny, kluci třeba.

R: Chtějí vypadat líp.

R: Chtějí vypadat zajímavě, a aby si jich lidi víc všimli.

(Souhlas)

I: Ukázat se, frajeřit, být jako..

R: Jakože jsou nejlepší.

R: Jako Štacha.

I: Být ve středu pozornosti.

I: A vnímáte nějaký rozdíl mezi tím, proč holky a kluci mluví sprostě, jestli se to v něčem liší?

R: Mě přijde, že kluci jsou takový jako že, že vedle nás, že jsme jako vyšší a pode mě trošku jako vyspělejší, a že si jako vedle nás trošku připadají blbě, a že se tím snaží vypadat starší.

I: takže tím, že by si tak nepřipadají, tak se snaží tím, že budou sprostý posunout někam výš.

R: A zvýšit si ego.

I: Jasně.

I: A vnímáte třeba, že používáte ty vulgarismy víc zacílený na lidi nebo spíš neutrálně, že třeba řeknu ty vole, něco se mi nepovede?

R: Spíš neutrálně.

(Souhlas)

R: Jak kdy.

I: Takže neutrálně, než že by to bylo jako vůči lidem.

I: A vnímáte, že by to u kluků bylo jinak nebo u nějakých holek?

R: Jo.

R: Když jsou prostě jako lidi, který jenom uráží ostatní lidi.

I: A proč si myslíš, že to dělají?

R: Si myslí, že jsou něco víc, je baví pomlouvat a posmívat se druhým lidem.

I: Takže nějaký pocit nadřazenosti nebo něčeho.

I: Máte tady ve škole nějaký tresty za to, že mluvíte sprostě?

R: Ne.

(Souhlas)

R: Možná na prvním stupni.

R: Jednou jsem měla poznámku, že jsem řekla pičo v hodině, to bylo všechno.

R: Možná tak poznámku, když řeknete něco nahlas, ale někdy ani to ne.

R: Ale to jen, když jsou učitelky hodně blbý, tak dávají takový poznámky, jinak ne.

R: Jako už jsem dlouho nezažila, že by někdo někomu dal poznámku za to, že řekl sprostý slovo, to jenom, když je už hodně vulgární, když nadává a řve sprostě.

I: A vy s tím souhlasíte, že to tak je nebo byste s tím udělaly něco jinýho?

R: Já bych s tím asi udělala něco jinýho, podle mě by bylo lepší, kdyby se ve škole, aspoň při hodině nemluvalo sprostě.

R: Kdyby za to jako byly nějaký postihy.

R: To by štacha asi už nechodil na základní školu.

I: A vy to máte stejně nebo byste to nechaly tak jak to je?

R: Nechaly stejně.

R: V hodině by se asi nemělo, ale ty učitele by na to jako měli mít nějaké ..

R: Právo.

I: Právo na to dát postih?

R: Asi jo, podle mě jo.

R: Jako neměli by to nechat jen tak, ve škole.

R: Jako přestávka fajn, ale při hodině, je takový blbý.

R: Třeba Petr od nás ze třídy, tak i učitele na angličtinu poslal do prdele a on nic neřekl.

R: Já myslím, že je to podle těch učitelů, některý mají respekt, a tak ty lidi hned vidí, ke komu si mají co dovolit, a pak jsou ty takový jednoduchý a nechají si všechno líbit.

R: Někdy je mi těch učitelů až líto, jako ne všech, protože některý jsou fakt hrozný, ale občas je mi jich fakt líto.

I: Takže si myslíte, že by na to měli reagovat?

R: Jo.

R: Ale některý na to ani nemají sílu.

R: Třeba to na střední škole bude jinak.

R: Já si říkám, teď si tady vybiju zlost a na střední už budu zlatíčko a hodná holčička, tam už mě můžou vyhodit, tam už nemůžu dělat to, co tady.

I: Tam už se s tebou nebudou mazat.

R: To bude pro štachu velkej problém.

R: No tak jako on jde na hotelovku, takže ..

I: A z těch účelů byste teda vypíchly to naštvání nebo ňák si ulevit a u někoho teda ze srandy nebo se posunout někam výš prostě.

(Souhlas)

Vulgární chlapi – David, Marek, Kuba, Dominik, Martin, Mates, Petr

I: Byla bych ráda, kdybychom tak ňák všichni mluvili dohromady, nebudu se nikoho přímo ptát, ale byla bych ráda, kdybychom mluvili všichni dohromady, všichni reagovali, já budu říkat nějaký témata a o nich se prostě budeme bavit.

I: Tak co se vám vybaví obecně, když se řekne vulgarita?

R: Sprostý slova.

R: Nadávání.

R: Urážky no.

R: No, všechno.

I: Verbální projev prostě.

I: A jak to na vás působí?

R: Já nevím.

R: Na mě nijak, já totiž ani nevím, jak by to na mě mělo působit.

I: No tak jako jestli ti to vadí, když někdo mluví sprostě nebo ti to nevadí.

R: Podle situace.

R: Podle toho, jak to myslí třeba, když někdo jako řekne ...

R: Jestli si povídám s kamarádem a nadáváme si mezi sebou v nějakým kontextu, tak je to v pohodě, ale jako když potkám někoho a začne mi nadávat, tak to je jasný, že mi to vadí.

I: Takže jak to řekne, a jestli je to kamarád, se kterým se znáš jako ...

R: Mě je to úplně jedno.

R: Třeba u Malý můžu nadávat nonstop a nevadí jí to.

R: Stejně v dnešní době každej nadává a ta generace je čím dál horší a horší, takže mi je to jedno.

I: Takže kdybych já přišla a začala ti nadávat, tak ...

R: Tak jako bych tě měl prostě někde.

I: Můžeš to říct.

R: Prostě bych tě měl v prdeli a řekl bych si: nějaký kretén mi nadává a prostě, třeba teďka nadávám, ale mě je to fakt jedno.

I: Dobře.

I: A vzpomenete si, kdy jste se tak nějak poprvé setkali v vulgaritou?

R: Ve školce.

R: Asi tak nějak.

(Souhlas)

I: Ve školce, dobře.

R: To to ještě nebyl takovej hardcore.

I: A okruh vašich přátel jsou spíš lidi, nebo takhle, kam byste se zařadili na stupnici: jsem vulgární, mluvím sprostě, nemluvím sprostě nebo neutrálně.

R: Já mluvím sprostě.

R: Máte něco, co je víc, jak ultra?

(Smích)

I: Takže by ses zařadil úplně ...?

R: Do jiný kategorie prostě.

R: Já takovej prostředek.

(Souhlas)

R: Na mě nikdo nemá.

R: Já to mám tak, že když jsem sám, tak moc nenadávám, když jsem s lidma, který nadávaj, tak nadávám, a když jsem s lidma, který nenadávaj, tak nadávám ještě víc. Takže to mám takhle jakože.

I: Takže s těma, co nenadávaj nadáváš ještě víc?

R: Ne, s těma, co nenadávaj jsem takovej klidnější, ale s těma, který nadávaj začnu nadávat taky, protože ...

I: Tě jako strhne ta situace?

R: No, tak já nadává furt, takže to je úplně jedno.

I: A když byste měli zhodnotit okruh svých přátel, tak to jsou lidi, kteří mluví stejně jako vy nebo jinak?

R: Většinou jo.

I: Většinou jo, takže jsou to lidi, co jsou na tom stejně s tím používáním jako vy?

(Souhlas)

I: A jak se cítíte tam, kde nemluví sprostě?

R: Normálně, taky nemluvím asi sprostě.

R: To je spíš ve společnosti.

I: Takže se jako přizpůsobíte?

R: Uhm.

(Souhlas)

I: A tam, kde se mluví hodně sprostě, tak tam vás taky táhne se víc přizpůsobit?

R: To záleží jako, jaký to jsou lidi. Jako v hospodě, tak nadávaj furt a já se nepřipojuju, ale když to jsou kámoši a bavíme se o totálních blbostech nebo prostě někdo ze srandy něco řekne, tak se připojím taky a začnu nadávat taky.

I: Takže to záleží prostě na těch lidech hlavně.

I: Dobře, a rozlišujete nějak ty situace, kdy si teda myslíte, že to není vhodný a?

R: Tak to je asi jasný, že jo.

R: Ve společnosti a v divadle a tak.

R: Tak v divadle je mi to jedno, ale tak jako nemůžu třeba přijít do školy a potkat ředitele a říct: nazdar debile, jak se máš, vole?

(Smích)

I: Dobře, ale tak nemyslím třeba zacílený na něj, ale před ním, jestli by sis to dovolil nebo?

R: No tak to je jasný, je to určitá autorita, to není asi úplně dobrej nápad se před ním vyjadřovat jinak než slušně.

I: Takže to rozlišujete, že někdy to není úplně košér to říkat.

I: A co doma, jak to máte, jestli jako doma je prostředí, kde se nemluví sprostě nebo je to jedno?

R: Tak to bych kecal.

R: Jako nemluví, ale když dostanu kouli nebo poznámku, tak mi řeknou, že jsem debil, to je všechno.

R: Mě fotr taky říká, že jsem debil.

R: To je spíš špatná nálada.

R: A vždycky, když dostanu takový ty poznámky, tak mi řekne, že dělal ještě větší debility než já, takže, ale vždycky mi řekne, že jsem debil.

R: A matka to samý.

I: A vy sami, jestli mluvíte doma sprostě?

R: Jak kdy.

R: Jenom přes skype, takže ...

R: Prostě podle nálady, když jsem třeba naštvanej, že jsem někde byl a tam mě někdo naštvál, tak nadávám prostě doma, ale když se nic nestalo, tak jakože jsem v klidu.

R: Ale že bych urážel rodiče to fakt ne no.

(Souhlas)

R: To je blbost.

I: A jak na to jako rodiče reagují, když prostě se mi něco nepovedlo, tak řeknu sprostý slovo?

R: Tak ono záleží, jakou má moje matka náladu, že jo, to je jasný, že když bude nasraná a já budu mluvit sprostě, tak že bude mít kecy, ale když jako je v pohodě a čumíme třeba na nějakou blbost a matka začne najednou na televizi řvát, že je to banda píčusů, tak se přidám.

(Smích)

I: Dobře. Takže za to nejsou doma nějaký velký postihy, že prostě ..?

R: Jsme v pubertě přece, že jo.

(Smích)

R: To to omlouvá.

R: Jsme teenageři, my za to přece nemůžeme.

R: To jsou hormony.

R: A rodiče by nás měli chápat.

I: Myslíš si jako, že za to nemůžeš?

R: Jako ne, já jako vím, že za to můžu, ale když se mluví jakože teprve dospíváme, že jsme v pubertě, tak já mám vždycky výmluvu jakože jsem puberťák, a že za to nemůžu jako.

I: Dobře, dobře, máš to jako výmluvu prostě.

I: A kam byste se zařadili jako v tom: hodně používám, málo používám, někde střed.

R: Hodně.

R: Spíš nadprůměr.

R: Spíš k tomu hodně.

R: Průměr u mě no.

I: Dobře, a když si to tak jako rozdělíte, používáte ty vulgarismy víc jako zaměřený proti lidem, a nebo tak jako neutrálně, že prostě, když se mi něco nepovede.

R: Spíš neutrálně.

(Souhlas)

R: Prostě se mi něco nepovede nebo ...

R: Třeba u her to používám často.

R: Nebo na skypu jen tak ze srandy mu řeknete, že je debil a on to pobere.

I: No, ale to už je zacílený na člověka, že jo.

R: No, to je spíš jako na lidi, protože v tý hře, když hraješ, to je u fotbalu nebo u jakýkoli, když nějaký člověk tě naštve, nebo si myslíš, že to kazí, tak prostě začneš nadávat.

R: Když vám kazí pověst nebo že, u Boka třeba.

I: Víc jako neutrálně zacílený prostě.

I: A teď, jaký vidíte příčiny toho, proč to jako říkáte? Co vás vede k tomu, že tak mluvíte? Jestli to dokážete popsat.

R: Když jsem naštvaný na něco jakoby.

R: Já ani nemusím bejt naštvaný.

R: Jsi na to zvyklej už ne?

R: Já už to mám jako denní stravu.

I: Takže už je to něco zažitýho, co už neřešíš?

R: No tak záleží na kontextu, je jasný, že když mě někdo naštve, že zvolím jinej ton hlasu a budu říkat jiný věci, než když přijdu a řeknu mu, že čumí jako debil. To prostě řeknu a on s tím nic neudělá, protože víme, že si to říkáme ze srandy, že jo.

I: Dobře, a ještě něco jinýho?

I: Říkali jste, když jsem naštvaný, a když je to ustálený už.

R: Mě nenapadá jinej důvod, proč mluvit sprostě.

R: Hm.

(Souhlas)

I: A když to třeba zacílím na někoho, prostě mu řeknu fakt ošklivě, že je třeba čůrák.

R: Tak pozor, já mám čůrák jako normální slovo.

(Smích)

R: Pro mě čůrák není nadávka.

R: Já to prostě u jednotlivých lidí, já to dělám skoro furt.

R: Když mi kámoš řekne, že jsem čůrák, tak mi to nevadí.

I: A kdybych ti to řekla já?

R: Tak to by mi možná jako asi vadilo, to taky jako záleží, že jo, kdybych třeba něco udělal, kdybych vám třeba šlápnul na botu, a vy jste mi řekla, že jsem čůrák, tak to chápu, protože jsem čůrák a šlápl jsem vám na botu, to je jasný, ale když si k někomu sednu a on mi řekne, že jsem čůrák, tak bych mu dal asi pěstí.

I: Jo, dobře, no jako co by jsi vysoudil z toho, proč ti to řekl?

R: Protože je hloupej a nemá, co jinýho říct.

I: Takže jako nějaký způsob ...

R: Třeba jsou lidi, co si chtěj jen něco dokázat.

R: Dík, ne, já mluvím sprostě, že prostě mluvím sprostě.

I: A u lidí, je třeba někdo, kdo mluví a vám to není úplně příjemný, tak proč jako si myslíte, že ...?

I: Nebo kdyby třeba někdo starší na vás, nebo ne starší, klidně i mladší, někdo, kdo vás nezná, by vůči vám začal bejt vulgární.

R: Tak ho pošlu do prdele.

R: Tak bych mu dal pěstí.

I: Dobře, ale proč by to ten člověk dělal?

R: Protože si chce před kamarádama dokázat, co je.

(Souhlas)

R: Tak já jsem deváťák a je mi 16 a vokolo mě projde člověk, kterému je 11 a řekne mi do očí čůráku, tak to už si myslím, že je hardcore.

R: To už je jako ...

R: To už je trochu víc jako, jako kdybych ho nějak znal, kdyby se se mnou bavil a takovýhle, tak to ještě беру, že jako prostě, když mi někdo mladší, koho znám, a ňák s nim komunikuju, tak mi řekne, že jsem čůrák, tak to jako ještě dobrý, to ještě беру, ale když mi nějaký random kluk, co jde po chodbě řekne čůráku...

R: Já bych to nechal bejt, protože ty malý jsou blbý, že jo, a ty dospělý nechám bejt taky úplně.

R: Nechám to být, protože já mám pak ty lidi u prdele, já mám všechno teď u prdele, přeci jenom jsem puberták a ...

I: To je tvoje vysvětlení na všechno?

R: Ne, no tak jako kdybych šel a Kuba by mi to řekl, tak mi je to fakt jedno, nebo cizí člověk, prostě, já nevím, jak bych to řekl, já bych byla naštvanej jen, kdyby mě před tím někdo naštvál, ale kdybych byl v klidu a někdo by mi to řekl, tak je mi to fakt jedno.

I: A vnímáte nějaký rozdíl v tom, proč holky mluví sprostě, a proč kluci mluví sprostě?

R: V dnešní době už moc ne no.

R: No spíš ty holky to používají jakoby na obranu, když třeba něco jim uděláme, není to dvakrát hezký pro ně, tak řeknou ty čůráku nebo prostě takhle.

R: Třeba Verča, že jo.

R: Třeba dneska třeba, Pytlíková, že jo.

R: Když jsi jí dal tou krabicí do hlavy, že jo.

R: Ale víš co jako.

R: Ale tak byla to jako nehoda víš co, a omluvil jsem se jí.

I: Takže nějaký obranný reakce.

R: No jasně, spíš no.

R: Ony to nepoužívají tak hovorově jako my.

R: Ony prostě nepřijdou a neřeknou: čau ty píčo.

R: Já přijdu a řeknu čau ty čůráku, ale ony nepřijdou k sobě a neřeknou si: čau, ty jsi píča.

I: Takže to nevnímáte, že by takhle mluvily, mluví prostě jakoby v jiném kontextu než vy.

(Souhlas)

I: Takže ten rozdíl je v tom, že vy to používáte jako ze srandy hodně mezi sebou a holky tu srandu jako moc nepoužívají.

R: Ty už to většinou myslej vážně no.

R: Jo, už to myslej vážně.

I: Takže nějakou obrannou reakci a co ještě teda u těch holek?

R: To je asi všechno.

R: To je asi fakt jako, mě nenapadá jinej důvod, proč by holka měla mluvit sprostě.

I: No ne proč by měla, ale proč mluví.

I: Znáš určitě holky, co mluví sprostě, tak proč?

R: Hm, né no, to radši ne. (něco si mumlal, ale nechtěl to říct)

I: Řekni to.

R: Tak když opustím to, že my si to jako kluci, si to říkáme ze srandy, tak jinak jsou ty důvody asi úplně stejný jako u nás, buď to používají hovorově, což je méně pravděpodobný.

R: Ale tak holky moc nenadávaj ne?

R: Spíš nadávaj klukům.

R: Tak třeba je neznáš, třeba to tak maj.

R: Ale tak co vypožuruješ ve škole, tak prostě.

R: No jasně.

R: Holky spíš nadávaj jako holkám.

R: Tak ve škole se snaží být tak jako slušný holčičky, a pak třeba venku, co ty víš, mezi sebou.

R: Ale tak, když ke mně přijde a řekne: ty kreténe, myslíš, že takhle přijde nějaká holka?

R: To je asi blbost.

R: To je takový míň pravděpodobný.

R: Představ si jako Aničku, že takhle přijde za Verčou.

R: Anička je ale fakt sprostá.

(Souhlas)

I: No, a když jste teda říkaly, že ta Anička nebo jak se jmenuje mluví sprostě, tak jenom prostě kvůli těm obranným reakcím?

R: Ne to prostě, to je holčina, která prostě sedí a skoro nemluví, je prostě strašně zamlklá jo, moc nemluví.

R: A klukama nemluví jakoby, mezi holkama jako mluví.

R: I mezi těma holkama moc ne jako.

R: Je jako Kucík, sedí a čumí.

R: No ale on sedí a čumí proto, že je teplej.

R: Ne tak jako ale nějaká učitelka třeba má nějaký kecy, já jsem třeba seděl před ní a ona seděla za mnou a teď úplně slyším, jak na ní říká: drž hubu, ty kundo? A takovýhle. A já jen: to jsi řekla ty nebo mám haluz? A ona: To jsem řekla já. A já jen: Cooo?

R: Anička, ona se nezdá, je taková drobná, že jo, Anička.

R: Ale to je jako Kucík, on taky nenadává ve škole, ale když hraje se mnou fotbal, tak furt nadává, tak ale to kvůli tomu sportu, kvůli tomu, že prohrává.

R: On je takhle od mala naučený, to má takhle všichni v rodině, takhle i jejich táta je, on je po něm.

I: Takže u té Aničky by to bylo proč třeba?

I: To nebyla obranná reakce.

R: No protože je naštvaná, něco se stalo.

I: Dobře, takže něco jí vytočilo.

I: A obecně vám to vadí, když holky mluví sprostě?

R: Ani ne.

R: Mě je to nějak mírně u prdele.

I: Je vám to jedno teda? Prostě kdyby vaše holka, nebo holka, která se vám líbí, mluvila sprostě tak?

R: Ježíš, to je fakt jedno.

R: Hlavně to řešej jenom rodiče nebo ty dospělý.

R: Jo no.

(Souhlas)

R: My tohle jako neřešíme, pokud teda jako někdo nepřijde a osobně mi nenadává, protože když si to říkáme takhle mezi sebou, tak to neberu jako nadávání.

I: Takže kdyby tak mluvila jako obecně, tak ti to nebude vadit, je ti to jedno.

R: Jo, je mi to jedno.

I: A máte tady ve škole nějaký tresty za to, že mluvíte sprostě?

R: Ne.

(Souhlas)

R: To bysme asi byli ...

R: Když jako přijde učitel, tak asi jo.

R: To je jasný, že kdyby přišel učitel a řekl bych mu, tak ..

R: Ale když si povídáme mezi sebou, tak je to všem tak jako u prdele.

R: Jako maximálně něco žvatlaj, ale ...

R: Třeba Tichá, ty vole.

R: O ní mi ani nemluv.

R: To je taková píča.

I: To je paní učitelka na dějepis jo?

R: To je taková ta zoufalá, která by chtěla mít velký prsa a trpí nedostatkem sexu.

R: A chtěla by mít pěkný ksicht.

R: Vona furt kouká na jednu holku od nás ze třídy, a ona se vždycky hrabe na prsou a ona vždycky na ní čumí, kouká a vždycky je nám tak divně, a já furt, proč na nás furt kouká a podle mě, ona si představuje, že má velký prsa.

R: A závidí prostě.

R: Vždycky stojí nade mnou, čumí na mě, a pak mě přeruší, i když mluví všichni kolem.

R: Si myslím, že si na nás Tichá kompenzuje svůj vztek.

R: Vemte si to takhle, kdyby přišla do třídy a držela hubu a neměla blbý kecy, tak by nám zas tak nevadila, to je že hnusná a blbá, jak tágo, tak prostě ...

R: To by tam jen musela stát a držet hubu.

R: Jako kdyby nám třeba pustila nějaký film.

I: Dobře, tak necháme paní učitelku být.

I: A ty tresty, vy byste je zavedli třeba?

R: Ne, to je zbytečný.

(Souhlas)

R: To bych jako netrávil vůbec čas doma.

R: Jako u menších dětí třeba jo.

R: Jako do té pátý třídy bych jako třeba ještě viděl, že by se to mělo.

R: Spíš do čtvrtý.

R: Ale spíš se zkazej tím.

R: Už ve školce.

R: Ale aspoň to ovlivní, že jo.

R: Ale to už neovlivníš, ty děti se to prostě naučej, půjdou do šestý a tam to uslyšej, slyšej to od rodičů, v televizi, je to úplně jedno prostě.

R: Slyšej to úplně všude.

R: Ale když budou vědět, že za to ve škole dostanou poznámku, tak budou držet hubu.

R: Ale pak přijdou sem a budou to používat, jako sem na další ročník.

I: Takže tresty obecně byste nezavedli nějak?

R: Ne, ty učitele to bude srát víc než nás, že nám píšou poznámku.

I: Tak to je všechno, já vám děkuju.

Příloha č. 9

Rozhovory 9. B

Nevulgární dívky – Eliška, Ema, Eva, Kačka

I: Co si představíte, když se řekne slovo vulgarita, co se vám tak jako vybaví?

R: Sprostý slova nebo nevím.

R: Třeba nejen to, ale i třeba poškozování něčeho, že jsou vulgární i chováním a tím co dělají.

I: Jasně, takže nejen to, co říkají, ale i jak se chovají.

(souhlas)

I: Ještě vás k tomu něco napadá?

R: Ne.

I: Jak to na vás působí, ta vulgarita?

R: Tak v dnešní době už je vulgární skoro každý, takže ..

R: Jo, i malinkatý děti.

R: Ty jsou asi nejvíc.

R: Už je to takový ..

I: Jakože už to tolik nevnímáte?

R: Jakože už je to víc všední.

R: Spíš jak u koho.

I: Jak u koho.

I: Takže jako někdo třeba když mluví sprostě tak to stejně bije do uší nebo?

R: U některých osob jo.

R: Třeba když jde třeták a řve hej ty pičo, tak já vždycky hey cože, je mu deset.

I: Takže se to jako posouvá dopředu hodně?

R: Ano.

I: A vzpomenete si, kdy jste se tak prvně setkali s vulgaritou jako obecně?

R: Ve škole.

(společný smích)

R: Jo.

I: Všechny to máte stejně?

R: Já bych řekla, že já i dřív, protože jsem měla staršího bráchu.

R: Jo to jo, to je pravda.

I: Takže od sourozenců.

R: To jo, když ségra začne mluvit ... (smích)

I: A co byste označily tak jako prostředí, ve kterém se to vyskytuje tak jako nejvíc?

R: Asi škola.

(souhlas)

I: A třeba ty kamarádi, se kterými chodíte po škole ven, nebo co se s nimi vídáte, tak jak byste to jako posoudily? Liší se to od školy?

R: U mě docela jo no.

R: Jak kdy.

R: Jak s kým, jak kdy.

I: A třeba řekly byste, že ty lidi, se kterýma se vídáte, jsou na tom stejně jako vy? Takže mluví vulgárně tak jako vy podobně často frekventovaně jako vy nebo se to liší?

R: Jo.

(společný smích)

I: Takže ty prostředí, ve kterých se pohybujete, jsou stejný tomu, jak mluvíte vy?

I: A jak by vám bylo třeba v prostředí, kde by se mluvilo hodně vulgárně?

R: Nepříjemně.

R: Takový blbý, hodně jako.

R: Zvyknout se na to dá, ale je to divný.

I: Takže takovej nepříjemnej pocit prostě?

R: Tak jako když kluci za každým slovem řeknu ty vole, a to je takový jakože už pak ...

R: Za každou větou.

I: A jak to na vás působí, když takhle mluví, že za každým slovem říkají ty vole, co je k tomu vede?

R: Nevím, že jsou frajeři.

R: Že jsou drsný.

R: Spíš si na to zvykli, že to říkají, že si to ani neuvědomují.

R: Když to třeba říká jejich táta nebo něco, tak jim to přijde normální.

I: Takže jako něco normálního, jako frajeřina nějaká prostě.

I: A co obecně si myslíte, že vede lidi k tomu, že tak mluví?

R: Tak jakože, když to slyší kolem sebe tak prostě tak začnou mluvit.

I: Takže si tak navyknou, přizpůsobí se tomu, co je kolem.

R: Třeba je něco, že něco jde vyjádřit přesně tím slovem, že je to přesně pro tu situaci.

R: Třeba když se naštvu.

R: Že třeba někdy to sprostý slovo vyjadřuje přesně to, co chci říct.

I: Takže to nejde prostě jinak říct?

R: Jako jde ale ...

R: Ale je to víc výstižný.

R: Víc to ulehčí, třeba když se člověk naštvu a potom prostě si potřebuje ulevit, tak si prostě uleví tím sprostým slovem.

I: Takže to pomáhá se vybit trochu a ulevit si.

I: A nějaký jiný důvody vás napadnou ještě?

R: Třeba ještě, když se mi něco povede jakože: jo kurva dala jsem to.

(společný smích)

I: A když je to třeba zacílené na nějakého člověka, když to není zacílený takhle neutrálně?

R: Asi nějaký lidi, kteří jsou na to háklivý, že třeba: ty vole to se mi povedlo, a oni hned co je a berou si to na sebe.

(souhlas)

R: Tak jim je to asi nepříjemný.

R: Spíš třeba starší lidi.

R: No ale jako i jiný.

I: No a, když bych třeba někomu řekla: ty pičo a myslela bych to vážně, tak proč si myslíte, že bych to použila?

R: Naštvaná.

R: Naznačit tomu člověku, že už vás fakt štvě, že překročil hranici.

I: Aha, takže nějaký překročení hranic.

I: A kdyby to nebylo z naštvanosti, ale byl by to jakože vtip třeba?

R: Tak ono asi záleží na tom, jak si to ten druhý vezme.

(pokyvování)

R: Jako jestli si to myslí jen tak jakože to řeknete, nebo jestli to myslí jakože jo je to fakt píča, jak to řeknete no.

R: Tak jak se ty lidi znají, když je to kamarád a zná toho člověka, že to říká ze srandy, ale když vidíte člověka poprvé v životě, a řekne: ty pičo, tak to jako ...

I: Takže když je to prostě kamarád, tak to není takový, jako kdyby to řekl někdo cizí.

(přikyvování)

I: S jakou frekvencí se to u vás vyskytuje?

R: Jako v naší skupině nebo v naší třídě?

I: Teď, v této skupině, kam byste sami sebe zařadili? Na pólu mluvím hodně sprostě, nemluvím sprostě nebo neutrálně?

R: Uprostřed.

(souhlas všech)

I: Spíše ke kterému pólu?

R: K tomu míň asi já.

R: Já asi spíš k tomu víc.

(souhlas a smích)

I: A ty?

R: No ono to je pro každého jinak žeo už hodně, protože já třeba před rodičema neřeknu sprostý slovo, ale takhle když jsem ve škole je to něco jiného.

(souhlas)

I: Takže se to liší?

R: No.

I: A doma je takový prostředí, kde se nemluví nebo ?

R: Jakože jo, ale nesmím to jako říct pořád, jakože když se naštvu, tak to máma nák přežije.

R: Ale ne moc před nima.

I: A máte doma za to nějaký postihy, nebo že vám za to rodiče doma vynadají nebo něco?

R: Ne to ne, asi ne.

R: Protože jako vidí, že to nepoužívám pořád.

R: Když se to přezene, tak jednom prostě nás upozorněj, ale jako ...

R: Když se to přežene, tak něco řeknou, ale jinak na to nijak nereagují.

R: No ono už to jako nebude mít cenu, už je nám přeci jenom 15 a to přeučování je jako ...

(smích)

I: Takže když jste byly mladší, tak to bylo jiný?

R: Jo.

I: Vy samy vnímáte domov jako prostředí, kde se tak nemluví nebo by se nemělo?

R: Spíš nemluví no.

R: Já si myslím, že u nás je to tak jako jedno, jestli řeknu sprostý slovo, nebo jestli to řekne, že je to rodičům jedno, ale zase já si myslím, že jakoby, že když jsem holka, tak bych asi tak sprostě mluvit neměla, protože se mi to nelíbí, když vidím někoho, jak prostě křičí: ty píčo, ty kundo, prostě se mi to nelíbí.

I: A proč si myslíte, když si vezmete holky, proč jako mluví hodně sprostě, co je k tomu vede?

I: Když si představíte fakt nějaký hodně sprostý holky, co za každým slovem řeknou vole, co se nebudou oslovovat křestním jménem, ale jinými slovy.

R: No možná protože jsou hodně mezi těma klukama nebo prostě si myslí, že jsou strašný frajerky.

R: Prostředí prostě.

I: Takže prostředí a to, že si myslí, že jsou frajerky.

I: A něco jinýho je k tomu může vést, je nějaký rozdíl mezi tím, co by k tomu mohlo vést holky a co by k tomu mohlo vést kluky?

R: No holky to mají asi jako obrannou schopnost, že si myslej, že když jakoby nasadí útok, že si lidi kolem nich nebudou myslet, že si na ně můžou dovolit nebo něco takovýho.

I: Takže možná něco obrannýho i vůči těm ostatním.

I: Něco jinýho vás napadá ještě?

R: Ne. (smích)

I: Říkaly jste teda, že to spíš používáte neurálně, ne na lidi, tak jako obecně, když je potřeba si ulevit, nebo když se mi něco povede.

I: A setkáváte se třeba s někým, kdo to používá hodně zaměřený na lidi?

R: Asi jo.

(smích)

I: Nebo jako je ta frekvence taková, že to lidi používají spíše neutrálně nebo ne, jak to cítíte vy?

R: Já jsem nad tím nějak jako nepřemýšlela prostě.

I: Tak teď se nad tím zamysleme.

(smích)

R: Já vim, že jsem se o tom jednou bavila s bratrem, o tý vulgaritě, a on říkal, že když je jako ve třídě, tak že tam mluví jenom sprostě, a já jsem se ho ptala, jak to může pořád používat, celou tu dobu ve třídě, prostě si jen tak povídáme a prostě on najednou přede mnou nějaký slovo a já si říkám, kde to vzal, a jako já jsem byla úplně vyděšená, takže prostě asi ta třída.

I: Takže k tomu vede ty lidi okolí, ve kterém se člověk pohybuje.

I: A vy samy byste si vybraly jaký prostředí?

R: Asi to, kde se vůbec nemluví, kde je to takový klidnější.

R: I v áčku jsou docela fajn lidi, když mluví sprostě, tak já nevím, na tom mi ani moc nezáleží, hlavně jak se ten člověk chová.

R: Mně na tom ani u některých lidí nezáleží, když jsou dva lidi, kteří oba mluví stejně sprostě, tak u někoho mi to přijde úplně odporný a u někoho ...

I: Takže taky záleží na tom, jaký ten člověk je?

R: Nebo jako ono to zní hrozně blbě, ale třeba řákej lidem to hrozně sedne, takže to ani nepřijde pak, a zase u někoho, když řekne sprostý slovo, tak je to hrozně divný.

I: Takže k někomu to prostě jde a k někomu ne.

R: Taky ale záleží na tom, jak dlouho toho člověka znáte, když ho znáte od narození a je to takovej slušňáček a najednou začne mluvit sprostě.

I: Proč by začal?

R: Možná už ho nebaví být pořád ten slušnej, že si to o něm každá myslí.

I: Takže chce převážit ty váhy někam jinam? A tím, že bude sprostěj, tak si to jako převáží?

(souhlas)

R: To je přesně Honza.

(smích)

I: Tak o těch účelech a situacích, to jsme nějak projely.

I: A máte tady ve škole nějaký tresty jako, za to, když se třeba mluví sprostě v hodině?

R: To bylo asi spíš jako na prvním stupni, teď už to tak řekne učitelka ...

R: V jednu chvíli dělala Poláková to, že jsme dělali dřepy.

R: Ale to bylo tak jako pro srandu spíš.

I: Takže žádný velký postihy za to nejsou.

I: A vy samy byste to tak jako nechaly nebo byste tam třeba nějaké postihy přidaly?

R: No v dnešní době třeba prváci začínají mluvit sprostě a je to prostě, mně přijde, že to kazí dětství, že už v první třídě, když jim je šest nebo sedm, tak na sebe křičí sprostá slova, tak mi to přijde takový nevím no, asi by to mělo mít nějaký postihy, když už to zasahuje do nějakých mezí.

R: Já bych to dala na prvním stupni, ale na druhém stupni bych to opravdu nějak ...

R: Ono ale stejně jako, ty postihy to jako nespraví.

I: Takže si myslíte, i když bude nějaké postihy, tak to lidi stejně nebudou respektovat.

I: A když byste jako u sebe každá měla vypíchnout nějaký důvody proč, tak jaký by to byly?

I: Proč mluvíte vulgárně, co vás vede k tomu, že to používáte?

R: Já si tu otázku kladu docela často, ale neumím si na ní odpovědět.

I: Tak kvůli čemu jsi s tím začala, jestli z toho dovedeš vytáhnout proč?

R: Já nad tím nějak jako nepřemýšlím, prostě to řeknu a já nevím no.

R: Ještě se vrátím, jak jsme se bavily o těch prostředích, jakože kde se mluví sprostě a kde ne, tak já bych se možná líp cejtala v tom, kde se mluví sprostě, protože nemám ráda, když mě někdo tady v tom omezuje nebo se na mě hnusně kouká, protože řeknu sprostá slova, já nevím, jaký jsou ty důvody, proč mluvíme sprostě, ono je to takový ..

R: Všichni to mají takový zautomatizovaný.

R: Asi když jsem přišla do školy, asi když se naučíte mluvit, asi když to slyšíte, tak se to prostě naučíte.

R: Já si třeba myslím, že já jsem se hodně začala bavit s mojí sestřenicí a ona mluví jako docela dost sprostě, ale zase ne tak jako vulgárně, ale spíš tak jakože hází ty slova, a myslím si, že od ní jsem to docela jako pochytala, protože před tím jsem neřekla sprostý slovo, ale najednou když jsem se s ní začala víc bavit, víc se bavit s lidma, co takhle mluví, tak se mi tak ňák jako, ale není tak jakoby, že by to bylo urážlivý, takže mě to třeba nevadí. Ale zase jsou slova, který bych neřekla a jsou o spíš jako normálnější slova, a pak jsou slova, který mi jako neprijdou tak sprostý, prostě to mám tak rozdělený.

R: Někdy mi přijde, že když řeknu sprostý slovo, a pak se nad tím zamyslím, a pak mi je skoro líto, že jsem to tomu člověku řekla, ono je to skoro vlastně až bezdůvodný, třeba když mu řeknu: ježíš ty si kokot, tak proč jsem to jako řekla? Vždyť vlastně skoro nic neudělala.

R: Ve třetí třídě, když jsem to začala pochytávat, tak to bylo takový jakože spíš z frajeřiny, říkají to všichni, ta proč já ne, a pak se to začalo automatizovat.

I: Takže to začalo nějakou frajeřinou, prostě, že budu stejná jako ostatní, jakože mě to někam posune, když budu mluvit sprostě.

R: Spíš jako nevyčínat.

I: Takže nevyčínat, zapadnout do davu.

I: Co si o tom myslíš?

R: Já si nic nemyslím, já mám vymydleno.

I: A jak jsme byly u těch situací tak, je nějaká situace, která je fakt taková ta jako nejvíc, že prostě v té situaci se to jako používá?

R: Když se opravdu ňák naštveme na někoho.

R: Když si praštíme malíčkem o to, ..

I: Takže jako když se nám něco stane, jsme naštvaní, tak je to taková situace, kdy si tím jako ulevíme a pomůže nám to.

R: Nebo když mi něco fakt nejde.

R: Ale jsou takový lidi, kteří používají fakt jako sprostý slova, a když se jim něco stane, tak začnou mluvit spisovně: Ježíši Kriste

Nevulgární chlapci – Filip, Honza, Lukáš, Dan, Matěj, Michal

I: Kdybyste se chtěli na cokoli v průběhu zeptat, tak se mě prostě zeptejte. Bude to trvat tak půl hodiny, do konce fyziky. Omlouvám se, že vám беру opakovací hodinu.

R: V pohodě. To se nic neděje.

I: Tak já mám takovou první otázku, co se vám vybaví, když se řekne vulgarita, co si pod tím jako představíte?

R: Bratr.

(smích)

I: Svýho bráchu, jo? Ten mluví hodně vulgárně?

R: No mluvil, spíš teďka už trochu dospěl, ale tam jsem se to naučil asi jako nejvíc.

I: Jo, od bráchy jsi se to naučil, jo?

R: No nejvíc, jako samozřejmě ve škole to bylo taky jako škola učení celkem dobrá, ale bratr vždycky když přišel.

R: Úplně nejvíc.

R: Když mu bylo nějakých 18 - 19, tak v té době.

I: Takže máš o hodně staršího brácha?

R: Teď mu je 25, už se s ním tolik nevidám, ale už ani tak nemluví.

R: Škola úplně nejvíc.

I: A je to jako pojem jakože jenom podle slov nebo i něco jiného se vám vybaví, když se to řekne?

R: Mě napadá jako že ten člověk je asi jakože se nevhodně chová spíš, než jako slova jenom.

I: Takže jak byste popsali takovýho vulgárního člověka?

I: Nebo jak se bude chovat, co bude říkat?

R: No tak já nevím, když je třeba někdo teďka s nákou partou, tak je to asi celkem normální, jak se mluví, protože se na to nějak navyklo, ale jako v té lepší společnosti, myslím jako třeba když je někde, teď plácnu, třeba svatba nebo něco, tak by se tak mluvit nemělo.

R: Když je nějaká akce.

R: Nebo nějaký obchodní jednání.

R: To by asi nebylo vhodný zrovna no.

R: Šéfovi třeba: ty vole, teď ne.

I: A jak to na vás působí, když někdo mluví vulgárně? Když třeba někdo ve třídě mluví. Nebo když je někdo takovej fakt vulgární.

R: Tak to je jako normální, že takhle ve třídě se v tom kolektivu mluví.

R: Jako nebylo to normálně, já si to pamatuju, že takhle to normálně nebylo, ale já jsem si na to nějak zvykl.

R: Že tak se u nás mluvilo, že tak mluvili asi starší žáci, bych řekl, a my jsme si nějak navykli, že se tak mluví a tak jakoby nám to jde jedním uchem ven a ...

R: Už nám to nějak nepříjde hnusný.

R: Jedním uchem tam a druhým ven.

R: Jako když třeba jedu v tramvaji a slyším, že každý druhý slovo, který někdo řekne do mobilu je vole, tak to samozřejmě ještě slyším, to je opravdu vtipný potom už, ale ...

I: Jasně. A poprvé jste se s vulgaritou setkali? Ty jsi říkal doma.

R: No to ne, já jsem se jako úplně poprvé to bylo asi ve školce si myslím, my jsme tam měli takovou, ona tam propadla jedna holka ze základní školy, zpátky, já bych řekl, už si to přesně nepamatuju, řekl bych, že jí bylo tak 11, když k nám propadla zpátky do školky a to teda byl slovník, s tím jsem se setkal asi poprvé, to bylo celkem slušný.

I: A u vás ostatních?

R: No já asi v autě.

(smích)

I: Jako u koho v autě?

R: U táty?

R: Právě, že u mamky.

I: U mamky? Jako když řídila?

R: Nás někdo předjel a ona: to je kokot.

R: To znám.

R: Ženská za volantem.

I: Takže u rodičů, když byli rozčilený jo?

R: Já ve škole.

I: Ve škole jo?

R: No jo.

R: V první třídě?

R: Ne, tak ňák ve třetí asi.

R: Já jsem se bál, že ve vlaku.

(smích)

R: Tak ňák jako všude, jsem něco někde zaslechl, ale nejvíc v tý škole, a nejvíc asi od staršího bratrance, který vždycky přišel s něčím novým.

I: A naučil tě to jo?

R: Jo.

R: Já asi nejspíš od táty, protože když kouká na televizi, tak to je slovník a von i mluví takhle normálně, běžně takový rozhovory.

I: Jako s tebou?

R: Se mnou, se sestrou, s mámou, to je běžný v naší rodině.

R: Nebydlíš ty na vesnici?

R: Ne, já bydlím tady, to je ještě horší.

I: A u tebe?

R: Tak já ňák nevím, jestli si, asi si nic nevybavím takhle konkrétního, ale asi taky takhle ňák ve škole, nevím opravdu.

I: Jasně. A asi s tím přichází do styku každý den? Když tady říkáte.

R: Jo.

(souhlas)

I: A jinak mezi kamarádama třeba, co nejsou ze školy?

R: Tak vzhledem k tomu, že já jsem z vesnice a moc jich nemám dalších, takže, ale když už, tak stejně se to používá i na vesnici, jako když jsem s kámošema venku, tak taky se to používá, ale třeba oproti tomu, když jsem ve škole je to hodně jiný.

I: Jiný. Takže vlastně s těma lidma, co se setkáváte, tak s těma lidma se bavíte tak nebo ty lidi tak mluví?

R: Já bych řekl, že my tady tak, kromě Honzy Šími, já bych řekl, že tím ani nikoho neurazím, jsme tady takový outsideři, krom Honzy, protože Honza je takovej, že on se kamarádí se všema, on umí hrát na kytaru, na nástroje, je muzikant, tak mu všechno jde, má dobrý známky, a lidi ho berou okolo, zatím co my tady některý z nás, matiku úplně nechápou.

R: Zrovna ty, ale já zas jo.

R: Jo, ale jakože tolik se nebavíme s lidma ostatníma, že třeba právě s Kubou, se kterým si Honza hodně povídá, což jsou takový vedoucí tý třídy, maj takový to hlavní postavení.

R: Spíš nejsilnější.

R: Hlavní slovo, když něco řeknou, tak se nikdo nechce hádat, takže bych řekl, že my zase takový slovo nemáme, protože s nima nechodíme ven na cigarety takhle a třeba.

I: Takže vy se bavíte takhle pospolu?

R: Jo, většinou jo.

R: Většinou jo, přestávky, já třeba jdu za Mikym nebo za Míšou a tak.

I: A mezi sebou teda takhle mluvíte?

R: Jo, takhle když se sejdeme, tak jo. Ale to je málokdy, ale třeba dneska jo.

I: A mezi sebou nepoužíváte tolik vulgární slova nebo?

R: Jako některý jo, ale málo, ale spíš takový ...

R: Když mi někdo na těláku lehne na nohu, tak jo.

R: No a co jako.

I: To jo, ale takový to, že byste se třeba úmyslně nějak oslovovali jeden druhýho: ty čuráku?

R: Ne.

(souhlas)

R: Jako občas to padne, ale není to tak častý.

I: Takhle spíš, jestli je vám to příjemný, nebo jestli kdyby někdo něco takovýho řekl, tak si řeknete, proč na mě takhle mluví.

R: No spíš ta druhá možnost.

I: Jasně. Říkali jste, že tady ve škole tak mluví a doma teda nebo?

R: U nás doma ne.

R: U nás taky ne.

R: Táta s mámou, tak vůbec nemluví, jenom když táta jede třeba v autě a někdo mu tam vjede, oni už dvakrát nabourali, po každý zezadu to do nás někdo napral, tak to táta vždycky: co děláš? Ale že by doma třeba jako, tak to vůbec, naopak u nás doma je to fakt klidný celkem, kromě bratra, kterej už je celkem taky v pohodě, ale třeba od souseda to často slyším, bejval hodně opilej, a když se vracel, tak mě to vzbudilo v postýlce ještě tenkrát, šel po ulici a řval.

I: A doma za to máte nějaký jako třeba, že když mluvíte sprostě, tak vám rodiče vynadají nebo něco jako nějaký tresty, nebo nemyslím tresty jako tresty, ale něco jakože víte, že to tam nemáte říkat?

R: U mamky tam to je zrovna, že to tam víc hlídáme, hlavně teda menšího bráchu, protože ten tam hraje bůh ví co všechno za hry, hlavně s českým dabingem, takže se všechno jako rozumí, tak tak.

R: A zase u táty tam je to jakože spíš jeden vulgarismus za druhým, a pak když je sousedi, který teda sice nejsou opilý, ale jsou slyšet, tak.

I: Jasně. Takže nějaký jako jsou, ale že byste třeba ...

R: Já jsem za to byl postihovanej taky, když jsem byl mladší, rodiče se mě od toho snažili držet, co nejdál, což se jim celkem povedlo bych řekl, a teď už mě jakože třeba táta, tomu to nevádí, protože ví, že se tak mluví mezi náma, takže když něco řeknu, třeba když jsem s klukama na skypu a hrajeme něco a něco řeknu, tak mě nechá, ale mamka je něco jinýho, tam je to takový, když něco řeknu a ona je za dveřma tak takový: co jsi to říkal? Nic.

I: A u vás?

R: Já doma vůbec nemluvim.

R: Kecáš.

R: Ne. Jak ty to můžeš vědět, ty jsi u nás skoro nikdy nebyl.

R: Skoro.

I: A u vás?

R: No tak protože, já tak nějak jsem většinu času zavřenej tak ňák v pokoji a něco si tam dělám na kompu a občas právě taky na skypu něco hrajeme, tak to třeba, když mě sestřelí po třetí ten samej člověk letadlo, tak to už mi rupnou nervy, tak řvu: to je debil. A nebo, když mě někdo tady shodí plošinku, vid'?

R: Což tě zabije.

R: To je takový, že při těch hrách asi nejvíc.

R: A to není zas tak myšlený blbě, že když někdo něco zařve, že je to jako ňák, že je vyloženě vytočenej, to je jako v tom autě, ze vzteku. Jako aaaa.

I: Jasně. A souhlasíte s těma trestama, co jsou tady, ve škole? Já teda nevím, jaký tresty tady máte, nebo postihy myslím. Když někdo bude mluvit vulgárně v hodině.

R: Já bych řekl, že to se taky řešilo tak na prvním stupni hlavně, když někdo mluvil, tak dostal černej puntík a tohleto, a dneska když jde kolem ředitel a řekne se sprostý slovo, u nás devátáku a osmáku se to neřeší tohleto. Jako kdyby někdo zařval na učitele, tak asi jo, ale.

R: To ale taky záleží na těch učitelích, některý to berou jakože tak, no už má jakože tak ňák ke konci tomu roku, a jsou takový rozjetý.

R: U paní učitelky na dějepis je to něco jinýho, ale tady u pana učitele nebo u paní učitelky Polákové je to v pohodě.

I: A vy sami byste jako spíš zpřísnili ty tresty, aby se tak nemluvílo, nebo byste to nechali takhle?

R: Já bych řekl, že na druhým stupni to stejně nemá cenu.

R: I kdyby se ty tresty zvýšily.

R: Tak to bude jedno.

R: Stejně se ty tresty budou dávat a těm lidem to stejně bude jedno, většina těch lidí, co jsou tady, těm je to jedno, prostě já si tady jdu na cígo, mě je to jedno, ať si dělaj, co si dělaj.

R: Jako oni si budou víc dávat bacha před učitelem, ale jinak budou mluvit stejně.

I: Takže by to pak stejně nějak neovlivnilo.

R: Účel by to určitě nemělo, jenom by to bylo pro všechny náročnější, protože učitele by to pořád museli pást, dávat tresty a zapisovat to a žáci by to stejně dělali furt do kola, takže je to takovej ...

R: To je jako s poznámkama.

R: Nebo když nám pořád říkají: neseďte v oknech na přestávce, tak šup každou přestávku otevřít okna a sednout si na ně.

I: Takže to, co je zakázaný je ...?

R: Je to nejlepší.

R: Zakázaný ovoce nejlíp chutná.

I: A jak často vy sami jako používáte nějaký sprostý slova, nebo jsou nějaký sprostý slova, který jako fakt víte, že fakt používáte něco co prostě.

R: Já používám jen vole, něco jiný, většinou, když mi někdo lehne na nohu nebo když něco hrajeme, ale ...

I: A takový jako tvrdší slova jako?

R: To já jako nepoužívám.

R: Já to používám jen, když mě někdo hodně vytočí.

R: Když tě hodně vytočí, jasně, to už musí být něco, aby ...

R: To už je něco horšího většinou.

R: Já jsem takovej celkem jako dont worry, be happy typ, já jsem takovej jako hodně vytlemenej a málokdy mě někdo, asi jen dvakrát v životě mě někdo hodně vytočil, a to taky používám pak jako už tvrdší slova, ale to se mi stane opravdu málokdy, že to musí nadávat jako do rodičů mých a tohle to.

I: Jo, jasně.

R: Ale teďka už mě dlouho takhle nevytočil jinak.

I: A u tebe?

R: Tak já se snažím, co nejvíc držet zpátky a uklidňovat se, ale když mě třeba naštve Lukáš, tak mu řeknu, ty vole, ale to se prostě nedá jinak, protože von to dělá úplně schválně, aby člověk začal nadávat, schválně naštve toho člověka.

R: To můžu potvrdit.

R: Některý učitelky dokonce mu musejí nadávat sprostě z toho, jak se na něj podívají.

R: Zeptejte se paní učitelky na přírodopis, vona vám to potvrdí všechno.

R: Nebo paní Králový.

R: Ta ho dokonce ...

R: Ale tak Milunka ta mě úplně zbožňuje.

R: Ta by ho zabila, kdyby mohla.

R: Já jí řeknu ahoj a ona už je na to alergická.

(debata o paní učitelce Milunce)

I: A kdo je většinou cílem těm vulgarismů, co používáte? Jako ke komu?

R: Poláci. Vono je tak jako známý, že Poláci neumí hrát hry, snad jakýkoli, vždycky když je mám ve stejném týmu jako já, tak vždycky prohraju, takže po každý když hraju s Polákem, já mu napíšu jako pojď mi pomoci a on mi odepíše tak třicet řádků nadávek, tak vždycky: to si ...

I: Takže jako lidi, co se s nima jako bavíte nebo ...

R: Jako já bych řekl právě, že když se bavíme mezi sebou, tak se to právě jako moc nepoužívá, spíš jako při těch hrách.

I: No, já myslím, jestli jsou hodně zacílený na lidi nebo třeba obecně, když jste našťvaný, tak jako neutrálně, že tak do prostoru si stěžujete, a nebo prostě tak na něco, co se stalo nebo takhle.

(přemýšlí)

R: Když se třeba jako o něčem povídáme, jakože se něco někomu stalo jako a to prostě představ si, co udělal, tak to se taky používá docela.

R: Třeba to je takovej vůl.

R: No vůl, jasně no.

I: Chtěl jsi něco říct?

R: Ne.

I: Tady můžete říct všechno, čím víc budete mluvit, tím víc já budu ráda.

I: A jaký vidíte účely v tom, že se vulgarismy používají?

R: Se odreagujou lidi třeba.

I: Odreagujou jo?

R: No, když jako někdo vás tak ňák jako naštvě a vy mu řeknete ty vole, tak je to lepší než mu říct ty pampeliško třeba.

R: Že si jako uvolníš to napětí v sobě.

R: No no.

R: To to jako psychicky podporuje, když se praštíte kladivem do ruky, tak je lepší nadávat. Já jsem to zkoušel. Je lepší nadávat, protože mozek to zvládá tu bolest rychleji, když nenadáváte, tak to trvá dýl a potvrzují to i vědci.

R: Já už to vidím, ta ruka na tom špalku a bum a on: do pampelišky.

R: Já jsem takhle přetáhl psa a: jejda.

(smích)

I: Takže spíš jako uvolnění nějakýho napětí jako když vás třeba něco naštvě?

R: Že se tím prostě člověk uvolní.

R: Nebo když chcete zdůraznit, že to bylo fakt bylo něco strašného, že třeba řeknete to bylo úplně ... že jako fakt tomu dáte jakoby ňákou tu váhu, že to bylo fakt příšerný.

I: Takže zdůraznění něčeho.

(souhlas)

R: Já bych řekl, že vlastně jakoby jak řekne člověk tu nadávku, tak že vlastně to, je to jako třeba, proč jsou počítačový hry, že lidi pak nemusí zkoušet ty věci, co zkouší ve hrách nemusí zkoušet v reálném životě, nemusí zkoušet zabít člověka, nemusí zkoušet nic na zvířatech, to je to samý jako s nadávkama, že když něco řekne, tak tomu člověku nedá pěstí, je to lepší.

I: Takže tím tlumíš to fyzický.

R: Jakoby že, hlavně tu psychiku, než bouchne ten člověk, tak ...

I: Jasně, aby se teda lidi uvolnili, aby se to zdůraznilo, když se něco říká.

R: V podstatě, v rozumný míře, není nadávání špatný.

R: Souhlasím.

I: Takže tak se jako dostáváte do té neutrální jako, do klidu jako, když nás někdo naštvě.

R: Asi jo.

R: Já jako spíš ignoruju. Třeba Lukáše, když mě pošťuchuje nebo tak.

R: A ještě nějaký jako, vidíte v tom nějaký, proč třeba jako u ostatních, jak to vidíte u těch, co používají vulgarismy hodně, jestli je to jen v těch účelech, co říkáte vy nebo u nich vidíte i něco jinýho.

R: Já myslím, že je to to samý jako s těma cigaretama a to, že si pak přijdou, že jsou dospělejší, jenže pak za pět let zjistí, že to dospělejší není, že je to naopak dětský a zase začnou se chovat normálně jako dospělý lidi, ale než to přijde, tak ... Puberta no.

I: Takže vlastně ty, co to třeba používají jako tady?

R: Tak si myslím, že si přijdou dospělejší.

R: Že si tím jako dodávají sebevědomí."

R: Že jako mluvím sprostě, tak jsem dospělejší, jsem lepší než ostatní a jako.

R: Nebo kouřím, to už jako něco znamená.

R: Já kouřím cigarety, si je kupuju, tak jsem jako dospělejší, tak jsem jako osmnáctiletý.

I: A jak to třeba vnímáte u holek, když tak mluví?

R: No, upřímně, já se s holkama třeba tady moc nebavím, ale naopak na táboře jsou ty holky hrozně v pohodě, že se s nima dá bavit, na výjimky samozřejmě, tady se s nima nebavím, jsou tady jako taky některý holky milý, který se smějou a dá se s nima povídat, ale je jich málo docela.

I: A obecně u holek. To je jedno, jestli jsou tady od tud nebo ne.

R: No, když to holky používají aktivně, tak mi to vadí.

R: Mně taky, je to takový divný, nepřirozený. Když to jako říkají kluci, tak jako vím, že tak třeba mluví ve škole furt.

R: Kluci jsou jako takový hulváti, ale holky by takový neměly být.

R: Kluci mají být víc neohrabaný.

R: Holky mají být ty ladies, víc na úrovni.

I: Takže, když holka mluví sprostě, tak to bije do uší, je to nepříjemný?

R: Je to takový divný jako, u těch kluků je to takový přirozený, když to slyšíte od kluka, tak jako co, ale když to slyšíte od holky, tak je to takový divný.

I: Jo jo. A proč si myslíte, že holky tak mluví? Proč to jako používají? I třeba tady ve třídě, i obecně třeba, když jste to slyšeli někde jinde.

R: Puberta.

R: Taková padesátiletá puberta.

R: Já to někdy slyším i u starších než u pubertáků.

R: Já taky, ale spíš u lidí, co jsou závislí na alkoholu a takhle.

I: A co si myslíte, že k tomu ty holky jako teda vede, když takhle mluví, jaký ony mají důvody, když teda kluci to mají to, že se snaží být drsný, dospělejší.

R: Já si myslím, že ony možná chtějí jako zapadnout třeba.

R: Bejt jako trochu jako kluci, že chtějí dát najevo, že nejsou nějaký slabý no.

R: To je možný no.

I: Jakože se snaží vyrovnat těm klukům na stejnou úroveň?

R: Asi jo.

I: A konkrétně tady třeba ve třídě, třeba když si holky nadávají jako?

R: Z holek?

R: Tereza rozhodně.

R: Alešová určitě.

R: Ale to jsou zrovna takový dvě, který se chovají jakože, slepice, že mají mozek jako fazoli.

R: Že jim jako bůh úplně nenadělil.

I: A myslíte, že kvůli tomu tak mluví?

R: Já bych řekl, že jo, protože ony si o sobě myslí, že jsou hrozně chytrý jako, ale nejsou.

R: A třeba ještě Valentýna, ta to má jako obranný systém.

R: To má jako víc holek takhle.

R: S Valentýnou se dá ale bavit.

R: Takže když proti ní třeba někdo jde, s něčím nebo na ní něco řekne. Tak už nastartuje ten obranný systém.

R: Když jí někdo vezme propisku, a pak jí to vrátí, tak ona jako: ty jsi vůl.

R: Ale ona to má jakože asi po tátovi, on je trenér fotbalu, týmu, je cholerik.

R: Takže doma to asi jako slyší.

R: Nejspíš.

I: Takže myslíte, že u těch holek je to teda hodně tím, že se snaží vyrovnat těm klukům jo?

R: Já bych řekl, že u většiny je to tohle právě a u těch hloupějších je to právě, že se snaží právě vypadat jako kluci, jako dospělejší.

I: Takže ten důvod je i v něčem stejnej jako to mají kluci.

R: Já bych řekl, že u některých určitě.

R: Asi jo.

(souhlas)

I: A něco, v čem by se zásadně lišili jako? Třeba ti kluci, co mluví sprostě a ty holky, co mluví sprostě, jestli třeba vnímáte, že v něčem jako u těch kluků je to jiný, proč tak mluví než u těch holek, nebo u těch holek jiný než u těch kluků?

R: Já nevím no, jak jsme říkali už no, já myslím, že u těch kluků je to prostě normálnější a u těch holek jako, že je to takovej nezvyk no.

R: Mně třeba ještě někdy přijde, že někdy k tomu ještě nemají ani pořádněj důvod, nákej pořádnější, že prostě jen tak prohoděj.

R: To je fakt.

I: Jako z frajeřiny?

R: Asi jo no.

I: Jasně. No a v jakých situacích se to nejčastěji objevuje? Bud' tady ve třídě, ale nemusí to být jen ze třídy, může to být i v okolí, kdy nejčastěji slyšíte lidi, že by mluvili sprostě nebo vám se to stává? Co tak jako odpozorujete, odposloucháte?

R: Nejčastěji, když se hraje hokej nebo fotbal, jako celkově bud' na hřišti, nebo v televizi třeba.

I: Takže u sportu?

R: To myslím, že jako úplně nejvíc. I když já žiju zas na vesnici, takže u mě to může být úplně něco jinýho.

R: Já myslím, že tohle je všude stejný. Když se hraje hokej, tak se nadává všude, když nedáme gól.

I: Takže jako v těch sportovních situacích. A ještě něco?

R: Tak já třeba, když po Praze se chodí, tak je tam spousta těch bezdomovců, tak ty taky nemluvej jakože, no prostě mluvěj vulgárně, a pak takový ty typy, který fakt jakože chodí v těch kapucích a tak.

R: Mě napadlo říct, že u některých těch lidí, že zůstanou jako navždycky v tý pubertě, i ty dospělý to říkají, že když někomu jako nadávají, tak se cejtěj líp, že někomu ublížili, shodili ho, takže já jsem teď lepší než on, protože jsem řekl, že on je tohle a tohle.

I: Takže tím, že já mu ublížím, tím se budu cejtít líp jakože, tak to myslíš?

R: Hm.

I: A ty jsi to myslel s těma, co nosí ty kapuce jako tak, že je to jejich styl?

R: No to prostě beru jako něco s nima, že jsou výjimečný.

I: Takže abych jako měla ten styl, tak musím ještě mluvit sprostě do toho.

R: Aby jako vypadali, že je drsnej, aby tam zapadli.

I: No a v jakých dalších situacích? Třeba i sami, co si tak jako. Ty jsi říkal na začátku, že když se něco stane, když se naštvu, tak to používám, potom teda když chci někoho shodit, když někomu chci ublížit nebo když chci být frajer.

R: My jako takhle skupina, tu dvojku a trojku my jako vůbec nepoužíváme, když nás někdo napadne, tak mu to vrátíme, nebo když hrajeme ty hry a někdo něco dělá špatně a štvě nás, tak se i vztekáme, ale jakože bysme se snažili shodit a tím se cejtit líp, že to prostě u nás asi nehrozí u nikoho tady.

R: To ne no.

R_ Jako třeba na prvním stupni to bylo něco jinýho, tam to bylo takový divný, my jsme dělali jako párty takovou s jinejma klukama, a tam jsme si furt hráli podle různých pokémonů a tohle, to jsme si hráli jako na to, mezi Míšou a Danem, to je další spolužák, kterej tu není, tak vznikl nějaký konflikt a vlastně jakoby ňák se to uchytilo a teďka na tom první stupni se to jako furt řešilo, že tahleta parta proti Míšovi bojovala a jako, a potom jako, jako my jsme věděli, že Michal je v pohodě jako, myslím, že to vzniklo nějak kvůli Danovi, ale nejsem si tím moc jistej. Von jakoby Dan je takovej blondák, hodně světlá kůže, hodně hubenej, nemá moc cílů.

R: Nosí takový holčičí brýle.

R: On je takovej jakože, nechci ho shodit, on na moc nemá jako takhle řečeno, on ve sportech moc nevyniká, v plavání, v žádným sportu prostě, tak jediný, že s náma jen tak hraje hry a tenkrát, aby vypadal líp, tak začal shazovat Míšu.

I: No a třeba u těch ostatních jako? Vím, že jako vy to takhle nepoužíváte, ale ostatní mají ještě nějaký jiný důvody?

R: Možná jako při hádce, když se hádaj, když jsou naštvaní, tak že prostě.

R: Oni se právě ale moc nehádají.

I: Takže naštvanost. Ještě nějaký důvod vás napadne?

R: Já přemejšlim jenom jako u těch choleriků, když jim někdo něco rozbije, tak to je myslím jasný, ale, já bych řekl, že nejčastěji je to jako, když právě někdo je naštvanej, když někdo něco provede, nebo když se někomu něco nepovede jako ve sportu nebo potom u těch mladších lidí, že jakoby si připadají dospělejší nebo co.

I: Jasně. Tak super, já vám moc děkuju.

Vulgární – dívky – Saša, Terka, Tina, Valentýna, Veronika

I: Tak obecně, co pro vás znamená, když se řekne vulgarita, co si pod tím představíte? Pod tím slovem.

R: No, někoho urážení.

R: Sprostý slovo.

R: Já si představím Martina Štachu.

R: Nebo Nikodima.

R: Dneska přišel na přestávce a z ničeho nic na Veroniku: uхни пічо.

R: On je takovej, zakomplexovanej.

R: Hlavně, von klidně vám může jen tak dát pěstí prostě.

I: A vulgární teda jen tak jak mluví nebo obecně?

R: Obecně, jak celkově se chová.

R: Takovej je prostě.

R: Ono se může říct i, že vulgárně vypadá, vulgární je velkej pojem.

R: My jsme včera byli v divadle a on místo toho, když se mu to nelíbí, tak aby byl zticha, tak si pustil nějaký mixy a tak.

I: Jasně, takže vulgární jako vším.

I: Jak to na vás působí, když někdo mluví vulgárně? Nebo obecně, když se třeba někdo vulgárně chová?

R: Uráží mě to.

R: Záleží.

R: Občas ze mě jako vypadne něco, co bych ani já nečekala, ale není to zas tak častý nebo že bych na někoho útočila často, to mě musí člověk fakt naštvat.

R: Taky záleží na společnosti, že jo.

I: Jasně. Takže třeba v nějaký společnosti je to jiný než třeba někde jinde?

R: Určitě.

R: To je jako, když to někde slyšíte, že prostě během rozhovoru vám někdo řekne třikrát jen tak vole, tak třeba už si to trochu nějak zapamatujete a říkáte to taky, ale když jste třeba s prarodič a oni jsou všichni takový kultivovaný, tak vás to ani nenapadne a nahradíte to úplně něčím jiným.

R: Taky, jak v jaký rodině.

I: Takže ty situace se jako liší, ve kterých to jako používáte třeba.

R: Uhm.

I: Takže jsou situace, kde byste vulgarismy nepoužívaly, a pak ty, kde to nevadí?

R: A zase si myslím, že nikdy to není nějak tvrdý, že bychom nadávaly tak nějak samy od sebe, jako ten Martin, to ne.

R: Ono se to v dnešní době dělí na takovýto vole, ty krávo, jak se říká, tak to se vlastně dělí na takový, vždycky se řekne: komu to říkáš, ty mi říkáš ty krávo, ale ono se to v dnešní době říká obecně.

R: Obecně, jako do větru.

R: Ono se to v dnešní době už nepovažuje za sprostý slovo, jako se to považovalo dřív.

I: Takže některý ty sprostý slova už nejsou tak citlivý, jako dřív bývaly. Prostě vole říká každěj.

R: To vždycky dá za každým druhým slovem vole, vole.

I: Takže prostě už taky rozlišujete slova, který vám vadí, a který už ...

R: Taky záleží na tonu hlasu.

R: Jo, jak to člověk taky řekne, jak to myslí.

I: A vnímáte to nějak jinak, když třeba to používají kluci, a když to používají holky.

R: Jo.

R: No jo.

R: Tak kluci jsou celkově víc sprostý než ty holky.

R: A vypadá to u nich míň blbě než u holek.

R: No právě.

R: Právě, že ty holky by měly být jako, jakoby holčičí, ne že přijde náká, já to nosím docela často takový ty vytaháný kalhoty, ale že přijde jako kluk: ty krávo, já jsem tady to dělala, to je něco divnýho, vůči holčkám, když takhle přijde kluk, tak to ani už nepříjde takový divný jakoby.

R: Když ony většinou ty holky jsou k tomu jakoby nucený oplácet toho spoustu.

I: Jako těm klukům?

R: Uhm.

R: Prej: ty krávo, co mi tady sedíš na místě? Mám říct: promiň kamaráde, já hned odejdu.

R: Spíš tak jako se brání člověk.

I: Takže nějaký jako obrannej mechanismus.

R: Tak no.

R: Nejde bejt slušnej za každý situace.

I: Jasně. No a vzpomenete si, kdy jste se tak nějak poprvé s vulgaritou setkaly?

R: Od papouška.

R: V první třídě.

R: Jo.

(souhlas)

R: Tak my jsme měli papouška a u babičky sprostý slova lítaly dost často, tak se to naučil papoušek a tam to lítalo furt, takže vlastně jsem se s tím setkala mnohem dřív.

I: Takže už když jsi byla malá?

R: Jo.

R: Já jsem to měla taky tak jako, když jsem začala chodit do školy.

R: Já taky.

R: Mě to ve školce začalo tak, že si tam někdo řekl blbeček a já že už se s ním nikdy nebudu bavit.

I: Takže ve školce takový ty lehký.

R: Ono se to stupňuje po čase.

I: A v jakým prostředí byste řekli, že se to podle vás vyskytuje nejvíc?

R: Ve škole.

R: Hlavně první stupeň, já jsem se vždycky bála kouknout aspoň na ty devátáky na prvním stupni, ale tady všichni ...

R: Jde tady takhle vysokej a řve na nás: bejby počkej.

R: Teď jsem šla kolem těch prťat, který čekaj na obědě a třikrát mě šlehli přes prdel, tak jsem si říkala, co se děje.

R: Oni jsou takový malinký.

R: Snaží se si dokazovat, že jsou něco víc než jsou a dovolujou si na ty starší, který to vůbec nechápou, že si to můžou jako dovolit, ono jako jo, se řekne, všichni jsme děti, ale ono jakoby, oni to vnímaj starší jako jinak, když jim nadávaj malý prťata než když jim nadává někdo jinej, jakoby v jejich úrovni.

I: A jak jste říkaly, že to říkají proto, že se chtěj někam posunout, že se chtěj někomu vyrovnat, tak tak vnímáte používání vulgarismů vůbec nebo nějaký jiný důvody vnímáte toho, proč se člověk rozhodne ..

R: Bud naštvání nebo si chce něco dokázat jakoby.

R: Nebo si to na někom jakoby vylejvá.

R: Nebo to, že jakoby, aby se stal jakoby oblíbeným.

I: Takže jako frajeřina.

R: Někdy se jako ukazuje.

R: Třeba vidí, že to doma takhle funguje, že si párkrát zanáčavaj, a pak je to v pohodě.

R: Tak někdo je nato navyklej jako i od dětství a někdo to používá tak, jak jsem tady říkaly.

I: Takže když se chce někam posun, když chce být frajer, když si chce ulevit nebo ze zvyku prostě, že tomu ani nemá nějaký důvod.

R: V nějaký situaci mu prostě přijde normální, že se to tak řekne.

I: A vaši přátele, jako ten okruh vašich přátel, je spíš jako, jak byste ho popsaly, jako jestli se pohybujete mezi lidma, který jsou vulgární nebo nevulgární, jestli vám to vadí nebo nevadí.

R: Já mám dva okruhy, jeden je škola, vulgární, relativně, potom mám mimo školu a ty jsou vulgární, spíš že žijou jakoby úplně jinde v Čechách, takže jsou spíš takový, jako ne úplně vulgární, taky to tam je, ale zase úplně v jiným stylu.

I: Jasně.

R: No tak jako berete to třeba jako rodinu?

I: No jako spíš přátele jako, mezi kterými se pohybujes.

R: No tak, myslím, že to je jakože skoro všude stejný.

R: Já bych taky řekla, že to není zas tak hrozný, že bysme si nějak nadávaly nebo tak, někdy si děláme srandu, nic víc, že bysme si jako ...

R: A taky, že jsme tady ve škole, tak párkrát si řekneme: ty kráso nebo ty krávo, to bylo úplně něco, nebo když chodíme se školou s pár holkama ještě na street dance, odpoledne, tak tam je to skoro stejný, tam jsme prostě všichni tak shluklý, že to všude vypadá skoro stejně. Myslím si, že u těch holek se to tolik neliší jakoby venku a tak...

R: Ono je to spíš, všichni, co jsou v Praze, tak mají podobný výrazy a tak, ale když jedete třeba na Moravu, tak tam slyšíte něco úplně jinýho: ty chujone.

(smích)

I: Takže se to liší od místa.

I: A ty lidi mezi kterými se pohybujete byste srovnali se sebou, že jsou stejně na tom v té mluvě nebo ..?

R: Jo.

R: Já bych řekla, že jsme na tom, ty jakoby, dvě party, škola a venku, že jsme na tom skoro jako všichni tak hodně stejně.

I: Že tak jako se nepohybujete někde, že byste byli, jakože tady s těma mluvíte sprostě a tady s těma jo?

R: Ne, to ne. I: Je to tak jako vyrovnaný.

R: Jo.

I: A je nějaká jako, ne frekvence, ale jako, jestli je něco, co třeba, já nevím, asi ty situace, kdy jako to používáte více nebo je ta frekvence taková jako stejná, že to je něco tak úplně zažitýho, že ...

R: Hodně se to u mě odlišuje podle toho, jakou mám náladu.

I: Takže od nálady taky. Takže potom, když se třeba něco stane, tak se to taky odvíjí od toho, jestli ...

R: Tak vono to nemusí být, třeba i ráno, nebo od špatný známky, když to bereme i ve škole.

R: Ono stačí, když je člověk malinko podrážděnej a přijde k němu hyperaktivní Kristián, tak mu asi neřeknu

...

R: Nebo bouchat do ramene.

R: Nebo kopat před obličejem. To mu vždycky chytну tu nohu a on se vyděsí.

R: Prostě mu třeba řeknu: hele nech toho, ale když jsem fakt jako našťvaná, tak mu řeknu něco víc.

R: Mu řeknu většinou: jdi do prdele, otočí se, tak to je takový, on to nebere nějak zle.

R: No, von se hrozně uráží někdy.

I: Takže jako z našťvání.

R: On řekne: co ty krávo blbá, co mi tady budeš nadávat.

R: On je trochu divnej.

R: On se snaží zařadit, on se snaží někde bejt, on je ten, co lítá hodně mezi, tak to jakoby provokuje skoro všechny, ale vono už se na to tak nějak zvykne.

I: A jak to vnímáte mezi sebou, když teda, já nevím, jak se tady bavíte nebo nebavíte, ale třeba v tý partě, kde jste, když někdo vám tam, z tý party řekne něco sprostýho, tak jak to jako vnímáte?

R: No spíš tak jako ze srandy.

R: Podle toho, co je za slovo.

R: I jako jak to řekne, to je hodně důležitý, třeba když se smíchem řekne: ty seš kráva, tak je mi jasný, že to nemyslí zle, že to je jakoby jenom z toho, jak se směje, ale jakoby to, a nebo když je našťvanej a řekne: ty seš obrovská kráva, tak to je hned jakoby rozdíl.

R: Ono spousta těch výrazů jsou hodně zažitý, takže se to spíš bere jako automaticky, jako doplnění konverzace nebo jako nějaká sranda, jako: ty pindo, co jsi to dělala?

R: Hlavně, my mez i sebou se vidíme, jsme na sebe zvyklý, že ten druhý pozná, že jste našťvanej, takže si asi nějak nenadáváme.

R: Ono jde taky o to, jak vidíme, jak je ten druhý naladěnej, tak nesmíme to nějak přepísknout, jinak ho našťveme a už to tam samozřejmě lítá.

I: Jasně.

I: A když byste to měly vzít tak obecně, když používáte nějaký sprostý slova nebo vulgarismy, tak na koho jsou většinou zacílený, jestli je to prostě na lidi nebo třeba spíš jako obecně, že si ulevuju, když jsem našťvaná, nebo když se mi něco nepovede, nebo když se mi něco povede.

R: Spíš konkrétně na lidi.

R: Jo.

R: Když jsem našťvaná, tak ten první, kdo mě našťve to samozřejmě odnese, tak to bylo hodně teď, když jsme jeli do Anglie, tak samozřejmě nevyspalý v autobuse, tak ten kdo mě našťval, tak jsem to tam na něj pěkně vysypala. Ono se člověku trochu uleví, je to takový, a ono když každej viděl, že jsem nevrlá, tak hned viděli, že jakoby .. Chápete?

R: Mě to třeba je jako potom někdy líto, když potom ležím v posteli, tak si říkám: proč jsem mu to řekla, jsem snad blbá? Mě to jako někdy taky trochu našťve, jestli se neumím kontrolovat.

R: A vždycky si říkám, jak bych to udělala zase.

R: To svědomí.

R: Jako jinak.

R: Jak bys to napravila.

I: Takže to občas jako ulítne samo prostě, že ...

R: Přehání trochu. Že třeba když už vás ten člověk sere dlouho fakt, a potom se to nějak nastřádá a udělá nějakou prkotinu, tak na něj vyletíte kvůli maličkosti a všichni říkají: co děláš, vždyť nic neudělal.

R: Jako mezi holkama, když se baví holky, když na někoho vylítne, tak se pochopí, že je nevrlá, nebo špatně naladěná, ale když je jako smíšená parta holky kluci, tak oni jako: co děláš? Tak oni to jako nevycejtěj jako holky, že prostě ...

I: Nemají ten cit pro to, prostě.

R: My se s nima moc nebavíme dohromady.

R: Nebo vůbec.

I: A máte jako, cejtíte nějaký rozdíl v tom, jak je používají kluci, jak je používají holky, třeba ty důvody proč?

R: Oni to berou jako v pohodě. Jiroušku, ty jseš ale blbeček.

R: Řekněme.

R: Ale zas tak odlišný to není.

I: A v něčem je to u holek jiný? Něco, co byste jako ...?

R: My to myslíme ze srandy podle mě.

I: Takže myslíš, že kluci to mají jako víc ...?

R: Voni kluci používaj ty, řekněme hodně sprostý slova normálně, kdežto holky používaj jakoby to: ty krávo, ty píčo, jakoby a jakoby jak to používaj normálně, ale ty tvrdší slova, který používají normálně kluci, používaj jakoby když jsou naštvaný.

R: Tak my se jim taky někdy smějeme, když si nadávají, protože mluví hrozně sprostě.

R: Oni to berou jako v pohodě, kdežto my ty horší používáme spíš v naštvaní.

I: Takže, čím víc jsem naštvaná, tak tím vulgárnější slovo použiju.

I: Je to jedno, nerozlišujete to náh?

R: Já nevím, mě je to jedno, já se s lidma nějak moc nebavím.

I: A podle čeho to třeba řekneš?

R: Já nevím, asi podle toho tak jako, když jsem naštvaná, tak jako nemluví, že si to nevylejvám na někom, ale když mi spadne mobil nebo tak, tak jako jo.

R: Ona si povídá s nábytkem.

I: Ty to máš teda víc zacílený neutrálně?

R: Na věci, ne na lidi.

I: A jak to máte doma? Jestli o tom někdo nechce mluvit, tak samozřejmě nemusí, ale jestli jako doma to máte tak, že doma se sprostě nemluví.

R: Vůbec, mě by táta zmlátil, kdybych ... nebo ne, prostě by byl naštvanej, kdybych prostě řekla nějaký slovo sprostší.

R: Tak u mě, já používám hodně ze srandy ty slova, jako poznáme v té rodině, když je někdo naštvanej, ale moje máma se směje: jsi pinda, že jo. Nebo když něco pokazím, když jsme obě dvě v kuchyni, smějeme, občas řekneme sprostý slovo, my bereme auto i jako takovou menší zpovědnici, když jsme tam my dvě, tak

jsme jako dvě kamarádky, tak se vypovídáme jedna druhý. S tátou se nemluví sprostě, táta je takovej prostě, s tátou slušně, ale já, brácha a máme se bavíme úplně v pohodě, úplně jinak, než se bavíme s tátou.

I: A vy to máte ostatní jak?

R: No, my třeba jako trošku jsme sprostší, to je taky ale daný nějakou situací, když se hádají rodiče, nebo máma a její přítel, jako jsou sprostý, ale většinou každéj jinde, vždycky když odejde jeden: ježíš, já z toho debila, jak se chová. A já se většinou snažím nemluvit doma sprostě, aby to třeba nemotivovalo mámu, aby nezačala. Mě to jako vadí, třeba když jedeme v autě a jede před náma člověk, kterej je třeba starej: jed' s tou popelnicí kreténe. Ale jako v tom autě mi to zas tolik nevadí, ale pak doma jako docela jo, mě stačí to poslouchat ve škole, a tam jako doma to nepotřebuju.

R: Tak podobně.

R: Jako v tom autě je to něco jinýho. (debata o autech)

R: Mě asi před tejdnem omylem, jsem něco pokazila, a to bylo jako poprvé za půl roku, jsem řekla: do píči, máma vyletěla až z obýváku a jak to mluvím, že mluvím jako cikán a mlátila do mě.

I: Takže doma se taky nemluví sprostě.

R: Uhm.

I: A přijdou vám v pohodě ty tresty, nebo ne tresty, ale jestli vám přijde v pohodě, že doma se tak nemluví, že jsou místa, na kterých by se tam mluvit nemělo.

R: Třeba u babičky je takový to místo, kde se prostě mluví slušně, u babiček, my vždycky ukazujeme, jak jsem slušná rodina, klasika, vždycky když přijedou, tak naklizeno, dokonalá rodinka, jak z reklamy, a pak vodejdou a: ty vole, to bylo. Takže vono vlastně, máme takový ty místa, kde se mluví slušně.

R: Ono by se jako asi všude mluvit sprostě nemělo. Jako takhle už je to moje, od nejnižších, já to vidím u bratrance, jde a řekne: co budeš dělat? Já se musím učit? A on: jebat na to. Já: cože Matyáši, vždyť jsi v první třídě, jak to znáš? A on: já ani nevím, co to je, ale určitě mám pravdu. Někdy mě to jako překvapí, protože takovýhle věci jsem říkala tak šestá třída, jako ty sprostý slova, ale jakože takhle už od nejnižších ročníků, začíná to všechno moc rychle, že by se to mělo trochu zpomalit.

R: Ty malý děti, já třeba do pátý třídy jsem byla naprosto slušný dítě, ono se to změnilo, když jsem přišla do týhle skupiny, ale tak byla naprosto slušná, kdežto tady ty na prvním stupni mluví, jak kanálové, když to takhle řekneme a prostě je to úplně jiná doba, než byla před tím. Je to strašně i zvláštní, když se na to koukáme my, jak vlastně jsou sprostý, kdy my jsme tyhle slova ani neznali, jako třeba znali, ale ...

R: Nepoužívali.

I: A ty motivace jako vidíte v tom, jak ty jsi říkala, že třeba kvůli tomu, že jsi přišla do týhle třídy, tak tím se to změnilo?

R: Tak ono to nemuselo být je tou partou, ale že už sem jakoby dospěla, nedospěla, ale jakoby vyrostla.

R: Ono je to většinou taky tím, že když jsem byl menší, tak některý ty kluci se pořád vtírali k těm výš, tak pak aby byli jako taky frajeři tak přišli do třídy a začali být taky sprostý a tak, jako nevím, jestli všichni, ale ...

R: Že když se chtějí zalíbit jako těm starším, tak že to potom používají jako taky, myslí si, že jsou dobrý, potom to vidí ty kluci, že to třeba jako zní vtipně a začnou to taky používat, a potom už je to taková automatika a začnou to používat i holky a takhle.

R: A voni ty malý děti často ani nevědí, co to znamená, oni to nevědí, ale používají to proto, že to používá jejich starší sourozenec, tak to prostě používají v těch situacích, o kterých si myslí, že by to sedlo a vůbec to tomu jakoby neodpovídá.

I: Takže to jako odkoukávají od těch ..

R: Jo.

R: Já mám mladšího bráchu tady na prvním stupni, a on když je doma naštvanej, tak mi řekne ty sračko, a on vůbec neví, co to znamená, protože potom když mu dojdou slova, tak to pořád opakuje nebo mi řekne něco jako ty bedno ... A mě se úplně chce smát.

I: Jasně.

I: No a jak to na vás jako osobně jako působí, je vám to příjemný nebo je to spíš nepříjemný?

R: Ne, moc ne.

R: Když takhle mluví malý děti, tak je mi to absolutně nepříjemný.

R: Ale u někoho je to vtipný, když je celej školní rok zticha, potom se jde na nějaký výlet, a potom třeba jako má trošku náladu a je trošku divnej, něco co ho rozpumpuje, a začne říkat: jo tenhle, to je pěkný kretén, toho nesnáším. A my: cože vždyť máš jedničky z fyziky. A on: to nevádí, je to takovej píčus.

R: Když mluví takhle ty starší, tak už to nevypadá tak zvláštně, jako když takhle mluví ty malý děti, když mluví malý děti sprostě, tak mi to jde naprosto proti srsti, nesnáším, když malý děti mluví sprostě.

I: A u těch starších, u vaší věkové kategorie?

R: Ono už je to něco jinýho, hlavně i jako v našem věku, jakoby v tom našem věku tak mluvili, takže nám to ani nepřijde divný, když ty patnáctiletý mluví trošku sprostě.

I: Takže to není tak, že by to do uší bylo, nebo že by vám to vadilo, nebo že byste si řekli, s tím se nebudu bavit, prostě ten je sprostěj?

R: Nejlepší je, když vylezou žáci z církevní školy a řeknou: ty vole, konečně jsem na tom zkurveným vzduchu.

R: To se mi taky stávalo, že jsem jezdila na přípravku a párkrát jsem jezdila s těma dětma z církevní školy, tak pane bože, proč tam choděj?

I: Jasně. No a prostředí jako, ve kterým se to nejvíce vyskytuje?

R: Škola.

R: Škola a mhd.

(Smích)

Vulgární chlapečci – David, Patrik, Kuba, Martin, Matyáš, Tomáš, Nino

I: Tak co si jako obecně představíte, když se řekne vulgarita, co jako pod tím slovem, co to pro vás vyjadřuje:

R: Nadávky.

I: Nadávky, nejvíc?

R: Uhm.

I: A ještě něco byste tam zahrnuli? Nebo prostě člověk, kterej je vulgární, tak nadává?

R: To ne, něco v tom projevu.

I: Takže chování celkový?

R: No chování.

R: Asi agresivně se chová.

I: Agresivně, jo. A kdybyste měli popsat nějakýho vulgárního člověka, jak by se choval, jak by vypadal?

R: Kuba Radina.

I: Tak nemusíš popisovat Kubu, ale obecně mi popište, jak ...

I: Kdybyste toho člověka potkali, jak na vás bude působit, jak se bude chovat?

R: Za každým slovem vole.

R: Machrovat bude.

I: Bude machrovat, dobře.

I: Kdy si tak jako pamatujete, nebo jestli si na to vzpomenete, kdy jste se poprvé s tou vulgaritou setkali, kde to bylo?

R: Ve školce.

R: Já jsem ještě chodil do školky do Rakouska, a tam byly strašně rasistický děti, měly strašnej problém s tím, že jsem cizinec, tam už učitelka jakože jinej přístup, jinej ton hlasu, všechno, co děláš je špatně.

R: Nebylo to v Čechách?

R: Ne, já jsem chodil do Rakouska do školky.

I: Takže ve školce už, a někde jinde ještě jste se s tím setkali?

R: No, asi ve škole.

I: Asi každéj.

I: A jako už na prvním stupni?

R: Na počítači.

I: Na počítači, jako při nějakých hrách, když hraje?

R: Jo a to hodně.

R: Proto už je radši nehraju.

I: A při těch hrách je to jako jak? Když hraje, tak nadáváte vy nebo v těch hrách, že mluví sprostě?

R: Ne, spíš jakože když třeba prohráváme nebo nám to nejde, tak nadáváme, jako my nadáváme, i když vyhráváme, ale ...

R: I když někdo něco zkazí, úplně, a potom prohrájeme, tak to je úplně, úplně hrozný, to je úplně, to nechcete slyšet.

I: A okruh lidí, se kterýma se setkáváte jsou spíš jakože vulgární lidi nebo nevulgární nebo jak to máte mezi těma lidma, jak se vídáte?

I: Kromě školy.

R: Tak jsme asi všichni vulgární.

R: V dnešní době v podstatě každéj, že jo.

R: Kdo není, tak je tak trochu divnej.

R: Jako zdá se mi, že docela i holky z naší třídy taky.

R: Mezi náma je to takový přátelský.

R: Některý holky jsou trochu jinde.

R: No někdy.

R: Mezi náma to je ale zase jakoby, že kdybych mu řekl kreténe, tak že bych to myslel doopravdy, je to něco jinýho, než kdybych to řekl nějakýmu klukovi, kterýho neznám.

I: Takže když si mezi sebou tak jako říkáte, tak je to spíš jako protože se znáte, takže víte, že to nemyslel ten druhý špatně, jo?

R: Uhm.

I: A co třeba doma?

(smích)

R: Jako mezi rodičema nebo?

I: Jako obecně jako doma, co třeba, když doma řeknete sprostý slovo, tak jak na to rodiče reagují.

R: Nereagují, tam prostě nemluví sprostě.

R: Jenom v pokoji.

R: Můj táta je v pohodě.

R: Tak jako my si taky s tátou prostě zanádváme, ale nemyslíme to vážně, jakože on mi zanádvá, tak já mu pak taky zanádvám.

R: Čurák.

(smích)

R: Ale jako tak to u nás doma vypadá.

I: Takže je to přirozený, není to nic, co by?

R: Ne.

I: A pro vás ostatní je to jak?

R: Podobně.

R: Spíš se snažíme nemluvit doma.

R: Já třeba, když něco řeknu, tak to radši neslyší.

R: Já mám sestru, který je 29 a má dvě malý děti, takže nemůžu sprostě, aby se to nenaučily.

R: Se to stejně naučej, dřív nebo později.

R: Ale je rozdíl, jestli v 6 měsících nebo ve 3 letech, 4.

I: Když teda doma se sprostě nemluví, tak jsou za to nějaký postihy? Nemyslím, že by vás za to rodiče bili, ale ...

R: No.

R: Mě jako když přijde facka, tak já se začnu smát, protože mi to přijde vtipný.

I: Takže jsou za to doma nějaký postihy jo?

R: Jo.

(zbytek ne)

I: Takže napůl tak nějak.

R: Hm.

R: Spíš nějaký okřiknutí nebo něco.

I: A jak vám to jako přijde osobně, když třeba rodiče nechťejí, abyste mluvili sprostě, tak vám to jako vadí nebo vám to přijde jako dobře, že rodiče nechťejí, abyste se naučili mluvit sprostě.

R: Tak jako oni si myslí, si myslím, že všichni rodiče vědí, že víme a mluvíme sprostě.

I: Dobře, tak ale jakože nechťejí, abyste mluvili sprostě.

R: No, asi jo.

(souhlas)

I: Takže je to jako, sami byste to tak potom dělali?

R: Jo, určitě.

I: Že byste nechtěli, aby se mluvilo doma sprostě.

(souhlas)

R: Uhm.

I: A jak často mluvíte sprostě, nebo jestli je to prostě to, že používáte vulgární slova něco, co je prostě něco naprosto běžný, a jestli jsou nějaká slova naprosto běžný, a nebo jestli prostě některá slova jsou fakt jako, se používají jenom, když se teda musí hodně něco stát, aby se používaly.

R: No spíš jako v jakých situacích.

R: Jako když se bavím takhle ve škole s kamarádama, tak tam si někdy tak jako nadáváme k tomu tématu a tak že jo, ale když se bavíme jako normálně, když tam jsou rodiče a cizí, tak si myslím, že moc nemluvíme sprostě.

(souhlas)

I: Takže prostě spíš jenom v tvý partě.

R: Jakoby třeba, když přijdu do školy a tam sedíme o přestávce a mluvíme mezi sebou, tak si nadáváme, když řekneme ty vole takhle, to bylo hustý a do prdele a tak, ale třeba když mluvím s někým z jiný třídy, i když ho známe, tak moc jako nemluvíme.

R: Přesně.

I: A mimo školu v nějakých partách?

I: Nebo takhle chodíte ven?

R: Tak to je to samý, je jedno, jestli sedíš ve škole o přestávce nebo venku.

I: Jasně, ale spíš myslím, jestli není nějaká jiná parta, se kterou jako sprostě venku nemluvíte.

R: Ne.

(souhlas)

R: Jako jasně, že my takhle jsme víc kamarádi, než třeba kluci, co tady byli před tím, ale ne že bysme nějak nadávali a tak, to ne.

I: A jaký jsou ty situace většinou, ve kterých se mluví, říkali jste, když jste takhle v partě, a ještě nějaký situace vás napadnou? Že si říkáte, že je nutný použít sprostý slovo, nebo kde většinou se to říká?

R: Když se třeba něco špatnýho stane a takhle.

I: Uhm. Takže vyjádření toho napětí, že byli naštvaní, tak mluví sprostě.

R: Prostě musí upustit páru trošku.

R: Třeba při zranění, když se něco stane, když se odřu nebo tak ...

I: Tak si zanádáš.

R: To je jako i dokázaný, že takhle se ta bolest zmenšuje.

I: Jasně. A ještě nějaký vás napadají?

R: Tak když je radost z nějakýho úspěchu, tak když si někdo zanádá, tak taky z toho má lepší pocit.

I: A co třeba někde, když třeba někdo na fotbal nebo takhle, tak tam ne?

R: Jako třeba když něco zkazím, tak si někdy zanádvám, ale to jenom, když to zkazím a můžou z toho dát gól nebo když to zkazím na jejich půlce, tak to jako, s tím je to docela jedno si řeknu v pohodě a hraju dál.

I: Jasně. Tomu já zas tolik nerozumím.

I: A třeba u holek vidíte nějaký jiný situace, ve kterých ony používají sprostý slova?

R: Mě se v některých situacích zdá, že mluví hůř než my.

R: Jo no.

R: Že často mají horší slovník.

R: Hlavně při pomlouvání.

R: Ty drbny mezi holkama.

R: Co má kdo novýho a co kdo ne.

I: Tak u toho nadávají taky.

R: Uhm.

I: A holky jako, vidíte to u holek jen od vás ze třídy nebo obecně u holek jako široký skupiny.

R: Vidím to u všech, jsme včera byli v tom divadle, mě přišlo, že tam některý nadávají, občas jsem slyšel i od holky, kterou neznám, že nadávala.

R: Já si myslím, že v týhle tý době už není rozdíl mezi tím, jak nadává holka, a jak kluci, někdy nadávají ví holky a někdy kluci.

I: A když holky nadávají sprostě, tak jak to na vás působí obecně?

R: Mě se to úplně jako nelíbí.

R: Není to tak jakoby ...

I: Přirozený?

R: Když holky jsou vždycky takový jakože jemnější, jakože než kluci, že kluci jako hrajou tvrdý sporty a tak že jo a holky prostě, k holkám to nesedí si myslím.

I: Takže když holky jako mluví sprostě, tak je to pro vás takový nepřirozený, bije to do uší.

R: Jo.

I: A jak to vnímáte u holek jako u vás ve třídě, když si nadávají?

R: Jsme zvyklý.

I: Už jste si zvykli.

R: No.

(souhlas)

I: Takže vás to už nepřekvapuje u holek?

R: U našich určitě ne.

I: A vidíte u těch holek nějaký rozdíly v tom, proč tak mluví, oproti klukům?

R: Třeba jakoby v tom, nevím, když na ní kluk omylem sáhne, nebo do ní strčí, tak jí začne hned nadávat.

R: Ona hned: aaa, co to děláš, ty debile.

I: Takže nějaký obranný reakce hned spouští jako?

R: Ne obranný, ale někdo se jí omylem dotkne a ona hned začne nadávat, že je to debil a tak.

I: Takže hned útočí jako?

R: Uhm.

R: Agresivní.

I: A to vám přijde, že se to mezi klukama liší, že kluci to tak nemají?

R: Ne tak třeba, když jde holka a omylem strčí do kluka a omluví se a kluk řekne v pohodě, a když my jdeme a strčíme do Valentýny, tak ona ti začne hned nadávat a tak, nebo do Saši.

R: My jsme byli teď nedávno v divadle, já sedím vedle Valentýny zrovna a ona prej: jestli mě budeš tady otravovat, tak jsi úplně debil. Jako co to je?

I: Takže i bezdůvodně to používají?

R: Jako já nevím. Já jí nic neřeknu a ona prostě hned úplně začne útočit, jako prostě úplně je to agresivní ...

I: A to tak vnímáte obecně u holek, tak jako u všech, ne jako u vás, ale i holky z áčka nebo?

R: Horší no.

R: U áčka je to ještě horší.

I: Dobře. Tak na to se těším na zítra.

R: No to bude zas, no to béčko, to je hrozný.

I: A jak to vidíte jako obecně, jako ty účely, nebo ty příčiny proč prostě člověk mluví sprostě.

I: Nebo jak to vidíte u sebe, a jak to vidíte u ostatních?

I: Co mě jako vede k tomu, že prostě začnu najednou mluvit sprostě. Říkali jste to, když jsem naštvanej, když se mi něco stane, když si chci ulevit, když jsem šťastnej, a nějaký jiný ještě?

I: A u holek jste říkali kvůli tomu, že pomlouvají.

R: Třeba když přijedeš do cizí země a vidíš něco, co jsi ještě neviděl, tak neřekneš: ty jo, ale řekneš třeba ty krávo, to je velký, takový překvapení.

I: Překvapení nějaký, uhm. A nějakej jinej důvod? Třeba v nějakých těch partách nebo u sebe? Nevnímate žádnéj jinej důvod proč?

I: A když teda nějaký tresty máte doma a nějaký postihy jsou tady ve škole, nebo já nevím, jestli tady jsou, většinou bývají nějaký, kdyby třeba někdo při hodině mluvil hodně sprostě, tak by za to asi dostal nějaký postih, tak souhlasíte s těma postihama?

R: Asi jo.

(souhlas)

I: Nebo byste to nějak zpřísnilo nebo zmírnili?

R: Asi ne.

R: Já bych to nezměnil.

R: Já si myslím, že ve škole by si nikdo neměl vůbec dovolit být vulgární na učitele.

I: Jako jsou situace, ve kterých by člověk neměl být vulgární.

R: Ale pokud je učitel takovej jaký je, my jsme už několik špatnejch učitelů zažili, tak jako dobře, tak si řeknu jakože když nám učitelka dá test, a pak nám vysvětluje látku, co byla v testu, tak prostě pochopím, že někdo řekne, že je to kráva.

R: Spíš ono to někdy nejde neříct něco k tomu, k té učitelce a tak. Jako ne že k ní přijdu a řeknu jí do očí, že je kráva, ale prostě ...

I: A vulgárně mluvíte spíš mezi kamarádama, mezi sebou, jak jste teda říkali v té partě.

R: Uhm.

I: Jo, a holky to mají nějak jinak? Vidíte nějaký rozdíl mezi tím?

R: Ony z naší třídy jsou takový, že s náma moc nemluví a je to pak naše chyba.

R: Pak je naše chyba, že ony si stěžují, že my se s nima nebavíme.

R: Při tom, my se k nim přiblížíme a hned: úchyláci, běž do prdele.

R: Pak na škole v přírodě řeší, že se s nima nebavíme a hned je volanej psycholog do školy a musíme to probrat všechno.

R: A že jsme tam s menšíma a většíma.

R: Teď to zase bude na nás.

I: A třeba důvod toho, proč se nějaký lidi oslavujou tak, jak se oslovujou. Třeba když jsem tu byla na pozorování, proč se holky titulují tak, jak se titulují?

R: Jsou namyšlený některý holky, podle mě.

I: Kvůli tomu, že jsou namyšlený jo?

R: Uhm.

R: Prostě mají nějaký uber věci, a tohle to.
(smích nad uber věcmi)

R: Nasrat vole.

R: Telefony a tohle.

I: Takže když prostě ta jedna holka řekne tý druhý: ty jsi píča. Tak důvod je většinou jakéj podle vás?

R: Něco udělala špatně.

R: Vzala si stejný boty.

R: Nebo stejný triko.

R: Mají stejnou barvu nehtů.

I: A když to třeba vůbec nebylo proto, že ona by jí něco udělala, ale prostě jen tak na ní volala.

R: Mě se zdá, že holky od nás jsou rozdělený na víc skupinek než my, Saša se baví s Valentýnou, a tak, pak tam jsou holky, co hrajou volejbal, se baví mezi sebou a navzájem se mezi sebou nemusí.

R: Skupinky.

R: Některý.

I: Takže jdou proti těm ostatním skupinkám.

R: Jako v nějakých hodinách je to vidět, že si nadávají a tak.

I: A v rámci tý jedné skupiny to berete jako když si zanádváte vy, jakože ony to taky berou, že tak jako řeknou mi jsem píča a je to v pohodě.

R: Ony to ale myslí tak jakoby víc vážně.

R: Ony jak mají ty skupinky, jak se moc nemusí, tak to myslej vážně, že jo.

I: A v těch skupinách je to stejný jako když si to říkáte vy?

R: Uhm.

I: A proč třeba, když jste v té skupině, to, že se nějak oslovíte, že mu třeba řekneš: ty debile, tak většinou to má nějaký důvod nebo je to spíš sranda?

R: Spíš sranda.

R: Jak kdy.

R: Podle toho, co se stane.

R: Ale hlavně jako se mi zdá, že když si nadáváme, tak my jako kluci umíme jakoby rychleji odpouštět nebo jakoby, když hrajeme něco na tělocviku, tak jsme rozdělení do dvou týmů, a v tu chvíli se ty týmy nemusí, si nadáváme, ale jakmile tělocvik skončí, tak jsme v pohodě.

R: Si o tom promluvíme.

R: Ale vždycky jako si třeba po zápase všichni pláceme, že dobrý, jsme normální a v pohodě. Jako jak který, že jo, ale prostě holky jsou furt takhle na sebe.

R: On to člověk nesmí brát tolik vážně.

R: My to jako bereme vážně v tu dobu, kdy to hrajeme, že jo, ale po tom zápase je to v pohodě.

R: Se uklidníme.

I: Za tím tlustou čáru.

R: Uhm.

R: Jako někdy jsou tělocviky, kdy si z toho děláme srandu a jsme všichni v pohodě, ale někdy jsou takový tělocviky, kdy jsou ty týmy vyrovnaný nebo nevyrovnaný, pak jsme na sebe našťvaný, ale pak už je to v pohodě.

I: U těch holek vám to teda, to jste říkali, že vám to přijde nepříjemný, když ony tak mluví a je něco, jsou nějaký slova, který už ale nevnímáte jako takový, že vám to vadí? Že prostě, když to ta holka řekne, tak už se nad tím nepozastavíte? Nebo spíš od jaký míry se nad tím pozastavíte, jakože vám to vadí?

R: Tak mě osobně je to celkem jedno, ať si to řeší mezi sebou, je to jejich věc, když nenadávají mě, tak ...

I: Jasně. Ale kdyby třeba byly holka, která by se vám líbila jako, tak co by vám vadilo, jak by musela mluvit, aby vám to vadilo?

R: Pořád pořád sprostě úplně, úplně pořád.

R: Jako v kuse.

R: Já si myslím, že kdyby ta holka byla hezká, byla v pohodě, normálně se s tebou bavila a někdy řekla i to hodně sprostý slovo, tak jako ...

R: Jednou za čas se to dá přejít.

R: Ale kdyby to říkala za každým třetím slovem.

R: Kdyby říkala za každým slovem vole, tak to by bylo hardcore.

I: Dobře.

I: Takže to už by bylo divný jako, i přes to, že je to slovo vole, který je takový zajetý.

R: Jo.

(souhlas)

I: Dobře.